

Äripäev

kolmapäev 27. august 2003

nr 150 (2455)

hind 15 kr

26.08.2003 **ÄP indeks**
843,28 +1,33%

26.08.2003 **HEX indeks**
5750,42 -1,12%

Raul Parusk läheb tööle Kanadasse

Hansapanga juhatuse liikme kohalt suve algul lahkunud Raul Parusk läheb juba sel aastal Kanadasse juhtima Endel Sifiga seotud ettevõtet Laser Diagnostic Instruments International.

lk 5

Raul Parusk

Sajad maksumaksjad pääsevad lähiajal maksumeti avalduse alusel politseisse jõudnud võimalikest maksunõuetest, kuna sellel ja järgmisel aastal täitub nende kuritegude aegumistähtaeg. **lk 3**

Maksuamnestia

Hoop filiaalidele

Sündimas on pretsedent, kus Euroopas ainukese riigina ei saa Eestis välisfirmade filiaalid enam osaleda riigihankekonkurssidel. Kaks kohtuastet on seda juba kinnitanud, otsuse peab veel tegema riigikohus. Pretsedent puudutab 362 Eestis tegutsevat välisfirma filiaali. **lk 2, 26**

Oracle'i tegevdirektori Ants Urvaku juhitud filiaal jäeti kõrvale Tallinna linna hankekonkursilt, mispeale algatas ettevõtte ka kohtuvaidluse.

Hansapank tõusnud Vene vaguniliisingu liidriks

Mullu Venemaa transiiditurgu rünnanud Hansapank on seal üheksa kuuga tõusnud ligi kahe miljardi kroonise käibega vaguniliisinguturu liidriks. Juunis ulatus Hansa Leasing Russia veerem 5000 kaubavagunini, millest enamik mõeldud naftasaaduste transpordiks. **lk 4**

Hotellides-restaurantides kiireim palgatõus

Teises kvartalis oli hotellides ja restaurantides keskmine brutopalk teistest tegevusaladest küll tuntavalt madalam, kuid samas oli palgakasv suurim.

Palgatõusu erinevus valdkonniti kordades

II kv palgatõus võrreldes II kv 2002

Allikas: Äripäev

lk 9, 25

Viagra aktsia langes konkurendi surve tõttu

20. augustil sai USAs müügiloa potentsiravimi Viagra konkurent Levitra, misjärel on Viagrat tootva ravimikontserni Pfizer aktsia hind kukkunud viis protsenti. **lk 19**

Tuuleenergia kogub populaarsust

Läinud talve hinnašokk Põhjala elektribörsil ning suvelgi jätkuvalt kõrge hinnatase tõstab huvi tuuleenergia vastu, mis on ka Põhjamaades üks kiiremini kasvav energiatootmise valdkond. **lk 6**

Eluasemelaenu intress juulis rekordmadal

Eesti Panga andmetel langes kroonides antud eluasemelaenu intress juulis kõigi aegade madalaimale tasemele, 4,7 protsendini. Kui varasematel aastatel oli odavam võtta laenu eurodes, siis alates selle aasta märtsist on eluasemelaenu intress madalaim just kroonilaenudel. **lk 22-23**

Miks ütlen ELile "ei"

On väga tugevaid majanduslikke argumente nii ELiga liitumise kaitseks kui ka liitumise vastu. Kuid mulle ei meeldi, kui käskivas kõneviisis ette öeldakse, kuidas tuleb hääletada, põhjendab oma "ei-d" Euroopa Liidule Äripäeva uudistetoimetaja Meelis Mandel. **lk 27**

äriruumi sisustus

Milline on hea töötool **lk 10**

ehitus

Vesi-põrandaküte **lk 13**

summary p 24

KOHTUOTSUS ■ Ringkonnakohtu hinnangul ei tohiks filiaal ka kohtumenetluses osaleda

Välisfirmade filiaalid jäävad Eestis riigihangete uste taha

Kui riigikohus kinnitab ringkonnakohtu otsuse, sünnib pretsedent, mille järgi ei saa välisfirmade filiaalid enam Eestis riigihankekonkurssidel osaleda.

Gea Velthut-Sokka
gea.velthut-sokka@aripaev.ee

A

Ringkonnakohus andis Oracle'i Eesti filiaali kaebuse peale õiguse Tallinna linnale, kes ei lubanud filiaalil head teenistust töötaval riigihankekonkursil osaleda, kuna see pole iseseisev juriidiline isik. Samas leidis kohus, et filiaal ei tohiks üldse protsessida ehk kohtumenetluses osaleda.

Probleem on üles kerkinud esmakordselt – siiani osalesid mitmed tuntud rahvusvaheliste firmade Eesti filiaalid vabalt konkurssidel ja kohtuistungitel, esindades niiviisi emafirmat.

Alcatel Balticsi Eesti filiaali tegevdirectori Asse Hangu teeb kohtuotsus murelikuks. "Kindlasti on selline lahend meile negatiivne uudis ja me peame emafirmaga põhjalikult arutama, mis nüüd saab," ütles ta.

Eckerö Line'i Eesti filiaali juhataja Katrin Sirk-Aun on enda sõnul hämmingus. "Mulle tundub üha enam, et filiaalidele üritatakse Eestis vett peale tõmmata. Oleme kaalunud ettevõtlusvormi muutmist aktsiaseltsiks," ütles ta.

Oracle'i Eesti filiaali finantsdirectori Taavi Jakobsoni sõnul lähtub vaidlus vildakast eeldusest, et filiaal on midagi välismaa äriühingust eraldi seisvat.

"Nii riigihangete seaduses kui tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatakse õigused juriidilistele isikutele. Need õigused kehtivad Oracle East Central Europe Limitedile, mis tegutseb Eestis läbi oma filiaali," ütles Jakobson.

Tallinna linna finantsdirek-

tori Ahti Kallaste sõnul käitus linn vastavalt seadustele. Ta ei osanud kommenteerida, miks kerkis filiaalide probleem üles alles nüüd. "Nendel konkurssidel, kus mina olen komisjonis olnud, pole filiaalid osalenud," ütles ta.

Nordea Panga Eesti filiaali juriidilise osakonna juhataja Harry Vaher ei taha pooleliolevat kohtuasja kommenteerida. Aga ta ei pea tõenäoliseks, et sünniks pretsedent, mis pärsiks ja segaks kuidagi välismaiste äriühingute filiaalide tegutsemist Eestis. "Oleme osalenud ka kohtuprotsessides, nii kostja kui hagejana, probleeme pole olnud. Küll oleme vahel pidanud selgitama filiaali olemust," nentis ta.

Vaher prognoosib hoopis filiaali kui õigusliku vormi laiemat kasutamist. Sellele aitab kaasa ka järgmise aasta oktoobris jõustuv Euroopa Nõukogu poolt vastu võetud määrus Euroopa aktsiaseltsi kohta, mis annab firmadele võimaluse ELi territooriumil tegutseda just filiaalide kaudu.

"Ma ei tea Oracle'i juhtumi täpseid asjaolusid, aga kaldun arvama, et see pole mingi suunda loov kohtuasi, võib-olla pigem arusaamatus, mis peaks kindlasti klaaruma," lootis Vaher.

Loe ka Oracle'i Eesti filiaali direktori Ants Urvaku kolumni "Lindprii välisfirma filiaal" 22. augusti Äripäevast ja Tallinna linnakantsleji finantsdirectori Ahti Kallaste vastust tänase lehe arvamusküljelt.

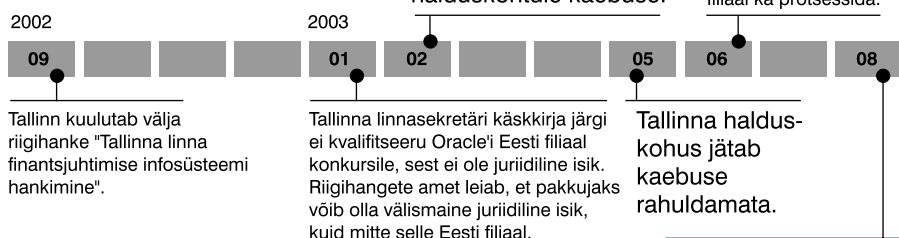

Alcatel Balticsi Eesti filiaali tegevdirectori Asse Hangu peab riigihangete ukse sulgemist välisfirmade filiaalide ees ebameeldivaks uudiseks.

Foto: Raul Mee

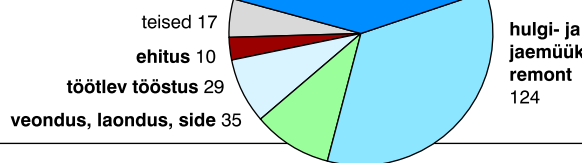
Pretsedent puudutab 362 filiaali

Oracle Eesti kohtutee

Enim filiaale kinnisvaraäris

Eestis tegutseva 362 välismaa firma filiaali tegevusalad

Oracle'i Eesti filiaal ootab riigikohtu loakogu otsust, kas kaebus võetakse menetlusse või mitte.

Allikas: äriregister, Äripäev

Margit Toovere

Seaduse järgi esindab filiaal emafirmat

■ Vastavalt äriseadustikule § 384 lg 1 on välismaa äriühingul, kui ta tahab oma nimel Eestis püsivalt pakkuda kaupu või teenuseid, kohustus kanda äriregistrisse filiaal. Välismaa äriühing teostab oma tegevusi läbi filiaali, see välismaa äriühing on ka juriidiliseks isikuks. Välismaa äriühingu filiaal kantakse äriregistrisse tsiviilkaibe lihtsustamiseks (et lepingu sõlmimiseks äriühinguga ei peaks tegema päringuid näiteks Iirimaa äriregistrisse – kõik vajalikud atribuudid on kantud Eesti Äriregistrisse) ja see ei teki omaette eraldi isikut. Äriseadustiku § 384 lg 2 rõhutab, et filiaal ei ole juriidiline isik: "Filiaal ei ole juriidiline isik. Äriühing vastutab filiaali tegevusest tulenevate kohustuste eest."

Ministeeriumi tippjuht ostis endale maksuvabalt autosid

Kaitsepolitsei süüdistab välisministeeriumi tippametnikku Kalle Kuusikut nelja sõiduauto salakaubaveos, kirjutab Eesti Päevaleht.

Sõidukid sai Kuusik endale välissaatkondade varjus osta isiklikuks otstarbeks maksuvabalt.

Süüdistuse kohaselt seisneb Kuusiku kuritegu selles, et alates 1998. aastast soetas ta vä-

lisministeeriumi haldusjuhina käibe- ja aktsiisimaksu võrra odavamalt endale kolm sõiduauto. Autod müüs ta pärast ligi poolteiseaastast kasutamist maha.

Kaks Riiast soetatud Mercedes ja üks Toyota maksid umbkaudu pool miljonit krooni auto, mistõttu sai Kuusik iga auto turuhinnast umbes 100 000 krooni odavamalt.

Kuusikut kaitsva advokaadi Sven Sillari sõnul oli plaanis taotleda Kuusiku vabastamist käenduse vastu. Sillari sõnul olid Kuusikut nõus käendama mitme suurettevõtte juhid. Eesti Päevalehe andmeil olid nõus käendama hakkama nõus Toomas Annus ehitusfirmast Merko, Enn Veskimägi mööblifirmast Standard ja Ain Hanschmidt Ühispanangast. ÄP Online

Viirusekahju ulatub miljonitesse

Möödunud nädalal levima hakanud ussvirus Sobig.f on Eestis tekitanud miljoneid kroone kahju, kirjutab Eesti Päevaleht.

"Viirusega suurenes inimeste töö hulk ja ajutiselt tuli tööse rakendada kolm lisaservertit. Kahju firmale on suurusjärgus paarsada tuhat krooni," ütles Elion Ettevõtte ASI meediasuhete juht Ain Parmas Eesti Päevalehele.

Suurem viiruspuhang algas Parmase sõnul 20. augustil, mil-

le jooksul Hot.ee e-posti serverid kustutasid 1,25 miljonit viirusega kirja. "Viirustega kirjade arv suurenes veelgi neljapäeval, 21. augustil, mil hot.ee süsteemist kustutati ligikaudu 2,1 miljonit viirusega kirja," lisas Parmas.

"Eestis ei ole veel hinnatud viiruse tekitatud majanduslikku kahju, aga see on kindlasti üle miljoni krooni," ütles BCS Infra viirustõrjelahendite grupijuht Andrus Koka.

"Reedel avastasid meie IT-töötajad viiruse Hansapanga sisekanalistest ning selle leviku vältimiseks ja viiruse hävitamiseks sulgesime ligi poolteiseks tunniks internetipangad ja kaardimaksed," ütles Hansapanga meediasuhete juht Kristiina Tamberg.

"Eesti Ühispangas ei ole viirus tekitanud mingit kahju. Kõik toimib plaanipäraselt," ütles avalike suhete juht Evelin Pull. ÄP Online

Majanduslikult aktiivsele inimesele!

www.aripaev.ee

Äripäev
online

päevatoimetaja
Virko Lepassalu

Aivar Sõerdi juhtimise ajal saatis maksuamet avaldusi politseisse kriminaalasjade algatamiseks üsna laiaulatuslikult. Pildil endine maksuameti juht (paremalt) koos juriidilise osakonna juhataja Maret Amburi ja peadirektori asetäitja Vahur Kivistikuga.

Foto: Erik Prozes

Läheneb maksuamnestia

Politseil nappis arvukate maksuasjade uurimiseks nii oskusi kui ka inimesi

Sajad maksumaksjad pääsevad lähiajal võimalikest maksunõuetest, kuna sellel ja järgmisel aastal jõuab kätte nende kuritegude aegumistähtaeg.

Silva Männik
silva.mannik@aripaev.ee

Maksuametid jõudsid 1999–2002 aastani saata politseisse üle 1040 avalduse kriminaalasjade algatamiseks. Nendest aegumiste osakaal on praegu juba võrreldav ligi 500 kontrolli ja revisjoni põhjustanud Diveci juhtumiga, kust maksuamet loodab kätte saada kuni pool miljardit krooni. Aegumised seevastu lõpetavad võimaluse maksuraha riigieelarvesse saada.

Nii maksuameti juriidilise osakonna juhataja Maret Ambur kui ka peadirektori asetäitja Vahur Kivistik tunnistasid, et lähiajal hakkab väga suur osa maksuameti avalduse alusel algatatud kriminaalasjadest politseis riburadapidi hapuks minema, ilma et uurimisega oleks lõpule jõutud.

Näiteks Tallinna politseiprefektuuri statistika kohaselt on maksuameti palvel algatatud kriminaalasjadest ligi pooled endiselt menetluses, peatatud või saadetud uurimisalluvusse. Teise astme kuritegude puhul, mille hulka liigitub sageli ka

maksukuritegu, on aegumistähtaeg teo toime panemise hetkest arvatuna aga viis aastat.

Paljudes menetluses olevates kriminaalasjades on puudu maksuameti maksurevisjonide aruanded, ilma milleta ei ole võimalik kriminaalasjas otsust vastu võtta, põhjendas Tallinna politseiprefektuur maksuamnestia peatset tulekut. Otsest on Tallinna politseiprefektuur 382 kriminaalasjast suveks aegumise tõttu lõpetanud küll alles viis.

Maksuamet ise täpset summat, mille ulatuses avaldusi kriminaalasjade algamiseks politsei poole teele saadeti, ei ütle.

“Konkreetselt summat või isegi suurusjärku on võimatu välja tuua või isegi oletada – riigile tekitatud oletatav kahju selgub just nimelt kriminaalmenetluse käigus ja lõpuks kohtuotsustega,” põhjendas maksuameti pressiesindaja Aivar Pau.

Advokaat Kersti Kägi sõnul ei ole talle sellised juhtumid võõrad, kus kliendi maksuasi on aegumas või siis on see tähtselt kohe varsti saabumas. “Mitmed kriminaalasjad viidi üle ka

MUKI (maksupettuste uurimise keskus – toim.) ja nende puhul on hästi näha, et seal toimub praegu kole tõmblemine ja peata olek,” kirjeldas Kägi. “Eks nad on seda probleemi endale teadvustanud, kuid mõnede puhul on aegumine juba toimunud ja seal ei ole enam midagi teha.”

Kägi selgitas, et maksuamet on aastate jooksul kriminaalasjade algatamist taotlenud väga kergekäeliselt. Enamjagu toimus see 1996.–1998. aastal seoses ettevõtete ekspordi ja enamasti kaibemaksu tagastamisega. Avaldus kriminaalasja algatamiseks tagas maksuametile võimaluse kaibemaksu tagastamine peatada.

“Tol ajal ei tehtud sageli selle peale isegi otsuseid, lihtsalt saadeti mingi armastuskirjaladne asi ja ei tagastatud kaibemaksu,” meenutas Kägi.

Tema sõnul ei pruugi kõik asjad lõppeda ainult aegumisega, vaid politsei peab need ise lõpetama, ilma et midagi oleks jõutud ette võtta. Põhjuseks seadusemuudatus, kus olevalt summa suurusest ei ole enam tegu kuriteo, vaid väärt-

eoga ning seega alus kriminaalasjaks kadus.

Maksukonsultatsioonidega tegeleva PDO Eesti konsultandi Kalle Kägi sõnul jäi politsei jõudlus maksuasjade uurimisel oskuste ja inimeste nappuse taha. “Polnud ressursi ja nad ei saanud aru, eks sellepärast MUK loodigi,” lausus ta. Kägi kiitis, et hetkel on MUKis kriminaalasjadega tegelemine efektiivsem.

Raamatupidamistoimkonna liikme Anne Nuudi sõnul pole usutav, et kriminaalasja aegumistähtaaja pikendamine aitaks maksuametil rohkem riigikassasse raha korjata. Pigem venib pikema uurimisega seoses ettevõtte praeguste omanike närvipinget ja ettevõtte tegevuse halvamine pikemale ajale ning otsest kasu sellest ei tule.

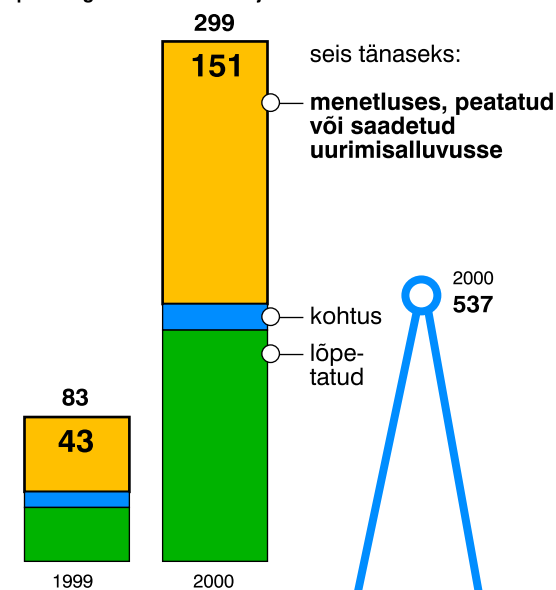
“Palju neid suuri avastatud asju ikka on, pigem tuleks õigeaegselt asjadega tegeleda,” lausus ta. Lisaks on Eestis seadusandlus väga muutlik ja pikema menetluse käigus muutub veelgi raskemaks maksukuriteo tõlgendamisel arvestada just toonaste reeglitega, märkis Nuut.

Mitmed kriminaalasjad viidi üle ka maksupettuste uurimise keskusesse ja nende puhul on hästi näha, et seal toimub praegu kole tõmblemine ja peata olek.

Kersti Kägi, advokaat

Aegumisohus umbes pooled maksukriminaalasjadest

maksuameti avalduse alusel Tallinna politseiprefektuuri poolt algatatud kriminaalasjad

Enim avaldusi kolm aastat tagasi

maksuametite poolt on politseile esitanud avaldused kriminaalasja alustamiseks

Diveci materjalidest oodata poolt miljardit krooni

juhtumite arv ja riigieelarvesse oodatav summa	500 mln kr
kontrollide ja revisjone 497 sh maksunõuded	
kriminaalasjade raames	297 mln kr
kohtuvaidluse läbinud 34	50 mln kr

Allikas: maksuamet, Tallinna politseiprefektuur

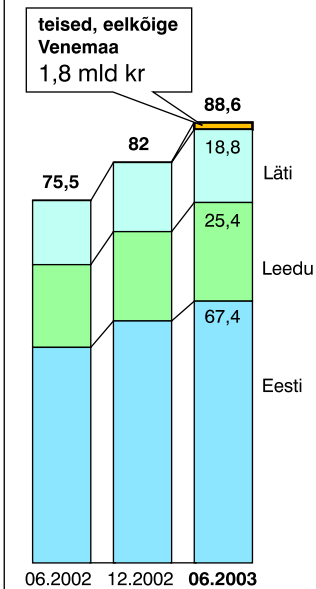
LIISING ■ Kaks kolmandikku Hansa Leasing Russia toel liisitud vagunitest liigub Balti raudteedel

Eile seisis Tallinna külje all Peterburi tee ääres hulk Hansa Leasing & Factoring kirju kandvaid tsisternvaguneid.

Foto: Raul Mee

Venemaa osa kasvas Hansapanga jaoks hüppeliselt

Hansapanga Grupi varad riikide lõikes, mld kroonides

Hansapank liisib Venemaal vaguneid

Mullu Venemaa transiiditurgu rünnanud Hansapank saavutas 9 kuuga ligi 2 miljardi krooni se käibe ja tõusis sealse vaguniliisinguturu liidriks.

Lauri Linnamäe

lauri.linnamae@aripaev.ee

“Algus on olnud väga edukas,” sõnas Hansa Leasing Russia projektijuht Aarne Saareväli. Hansa Leasing Russia,

mis on Hansa Capitali ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) ühisettevõtte, oli juuni lõpuks sõlminud lepinguid enam kui 120 miljoni euro ehk kui 1,8 miljardi krooni eest. Ettevõtte on oma Venemaa riskiliidriks seadnud 3,6 miljardit krooni, lisas Saareväli.

Hansa Leasing Russia senised lepingud on kõik seotud raudteevagunite finantseerimisega. Ettevõtte on sel alal ka Venemaal turuliider, edestades selliseid konkurente, nagu Reiffeisenbank Austria ja International Moscow Bank Leasing. Ettevõtte tegevusala on Saareväli kinnitusele siiski laiem: “Te-

gevus on suunatud Venemaa transiidisektori finantseerimisele.”

Juunis ulatus Hansa Leasing Russia veerem 5000 kaubavagunini, millest enamik on mõeldud naftasaaduste transportiks. Klientideks on nii Venemaa suurfirmad, nagu Gazprom, kui ka väiksemad transportifirmad, nagu Jüri Möisa seotud Meta-Eks SP.

Mullu detsembris leppis Meta-Eks SP Hansa Leasing Russiaga kokku 500 vaguni finantseerimises.

Pakterminali juhatuse esimees Raivo Vare on varem Eesti Päevalehele kinnitanud, et Venemaal valitseb suur tsistern-

vagunite puudus. Venemaal liigub praegu umbkaudu 150 000 tsisternvagunit, ühe vaguni turuhind jääb 30 000 dollari kanti (üle 430 000 krooni).

Venemaale laienemisest rääkides ei tõstnud Saareväli esile pelgalt majanduslikke põhjusi. “Äritegevus Venemaal on juba ajalooliselt olnud seotud Baltikumiga, eriti puudutab see mõnesid sektoreid, sealhulgas transiiti,” märkis Saareväli. “Praegugi on näha, et kaks kolmandikku Hansa Leasing Russia finantseeritud veeremist liigub läbi Baltimaade.”

Hansapanga juhatuse aseesimees Erkki Raasuke on varem öelnud, et vaguniäri on Hansa-

panga Grupi äritegevuse loomulik jätk. “Kui kaubavoog on liikunud läbi Baltimaade, oleme seda rahastanud. Vaguniäri on järgmine samm, kus kliendid on paljuski samad mis varem,” sõnas Raasuke.

Konkurent Eesti Ühispank on samuti idapiiri taga kanda kinnitamas – pank ostis täielikult ära Peterburi liisinguettevõtte Russki Objedinjonnoi Lizing, kus tal ka varem oli osalus.

“Üldine liisinguteenus, kas või autode soetamiseks,” kirjeldas liisingufirmat Haralds Burkovskis, avalike suhete juht Ühispanga omaniku SEBi Balti ja Poola divisjonis. “Samuti on

võimalik faktooring väikestele ja keskmistele ettevõtetele.”

Hansa Leasing Russia asutasid Hansa Capital ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank mullu novembris, Hansa Capital sai firmas 75% osaluse, EBRD 25%.

Hansa Capital on Hansapanga Grupi ettevõtte, mis ühendab Baltimaades liisingu-, faktooringu-, rendi-, varamüügi-, inkasso- ja kindlustusteenuseid pakkuvaid Hansapanga tütarettevõtteid.

Hansapank on varem teatanud, et vaatamata väga headele liisingutulemustele ei kavatsenud ettevõtte lähiajal Venemaal pangandustegevust alustada.

GOLDEN HAMMER
BALTIC ADVERTISING FESTIVAL
august 28-29
Reval Hotel Latvija

SEMINARID
“KAS KREATIIVSUS TÄHENDAB EFEKTIIVSUST?”

Informatsioon seminaride kohta:
Golden Hammer'i büroo,
Noliktavas 5, Riia, Läti
Tel +371 702 7234
Faks +371 702 7132
hammer@hammer.lv
www.hammer.lv

PEASPONSOR: CLEARCHANNEL
SPONSOR: map, Reval Hotels, AKA PRINT, NMC, eclipse, adforum!, verdi
TEHNOLOOGIA SPONSOR: verdi

Äripäeva ja Focus IT foorum

Kuidas saada kasu IT strateegilisest planeerimisest?

28. augustil hotellis Olümpia Alfa saalis

- Mida on leida eesti ettevõtjal maailma IT tehnoloogia arengust? Fujitsu-Siemens Korporatsiooni tehnoloogia strateegia direktor, visionäär Glen Koskela
- Mis on IT roll strateegilisel tasemel? Eesti Ühispanga tehnoloogiajuht, andmeturbe grupi juht Paul Leis
- Kuidas koos IT strateegiaga personali arendada? Icefire OÜ juhatuse liige Heiki Kübbar
- Kuidas korraldada elektroonilist kliendihaldust? Falck Eesti turundus- ja arendusjuht Georgi Viies
- Mida toob Eesti ITle kaasa ELga liitumine? Riigikogu liige Mart Laar
- Kas ja millal peaks ITd strateegiliselt planeerima? IT Kolledži õppejõud Linnar Viik

Päeva juht Raul Kalev

Hind 2800 kr (km-ga 3304).
Registreerimine ja info telefonil 667 0233 (Merle Kumari).
www.aripaev.ee/seminar/

Äripäev

RIBA ■ Endel Siff peab Raul Paruskit üheks võimekamaks Eesti tippjuhiks

Raul Parusk läheb tööle Kanadasse

Hansapanga juhatuse liikme kohalt suve algul lahkunud Raul Parusk läheb juba sel aastal Kanadasse juhtima Endel Sifiga seotud ettevõtet Laser Diagnostic Instruments International (LDI³).

Viktoria Korpan

viktorija.korpan@aripaev.ee

“Laser Diagnostic Instrumentsis töötan juba paar kuud,” ütles Raul Parusk eile.

“Firma koosneb kahest osast, üks on AS Laser Diagnostic Instruments (LDI), mis asub Tallinnas, teine on Kanadas asuv Laser Diagnostic Instruments International ehk LDI³,” rääkis Parusk. “Mina lähen Kanadasse ja asun tööle Laser Diagnostic Instruments International Inc. tegevjuhina. Elama asun Ottawas. Firma tegevusvaldkonda võib iseloomustada kõige paremini niimoodi, et LDI³ müüb Põhja-Ameerikas AS LDI poolt väljatootatud tooteid ja arendab seda tehnoloogiat edasi vastavalt regiooni klientide vajadustele.”

Raul Paruski sõnul tegi talle selle tööpakkumise Endel Siff. 2001. aastast ASi Laser Diagnostic Instruments omanikerinigi kuuluv Siff ütles, et tegi Raul Paruskile ettepaneku, sest tema hinnangul on Parusk Eesti üks võimekamaid juhte.

“Minu hinnangul on ta üks paremaid juhte Eestis, tema töö Leedus pankade ühendamisel oli muljetavaldav,” rääkis Siff, kes on ühtlasi ka Hansapanga nõukogu liige.

Ettevõtte tegelevad Sifi sõnul lasertehnoloogial põhinevate kõrgtehnoloogiliste seadmete tootmisega. “Arvatavasti näeb ka Parusk selles valdkon-

Raul Parusk on vahetanud pangajuhi ameti lasertehnoloogiaettevõtte juhtimise vastu.

Foto: Raul Mee

nas potentsiaali, kui ta võttis pakkumise vastu,” sõnas Siff.

“Kerge otsus see ei ole, kui kolid uuele elamisele 6000 kilomeetri taha, aga valdkond tundus sedavõrd huvitav,” sõnas Parusk. “Ise ka ei oodanud, et selline võimalus tuleb.”

Parusk ütles, et Kanadasse minemise aeg sõltub sellest, kui

kiiresti saab ta tööloa. “Usun, et see juhtub juba sel aastal,” sõnas ta.

LDI³ omab 10% AS LDI aktsiakapitalist. Mõlemas firmas töötab Sifi sõnul 25 inimest. ASi LDI 2001. aasta käive oli 2,25 miljonit krooni ja kasum ligi 170 000 krooni.

Hansapangast juhatuse liik-

me kohalt lahkus Raul Parusk tänavu 1. juunis. Parusk esitas avalduse juhatuse liikme kohalt tagasiastumiseks Hansapanga nõukogule 12. mail. Parusk ütles toona, et esitas lahkumise avalduse, sest tunneb, et peab end proovile panema väljaspool Hansapanka.

Parusk töötas Hansapangas

1998. aastast ning oli panga juhatuse liige aastast 2000. Aastatel 1998–2000 jaepanganduse divisjoni direktorina pani Parusk ühtsena tööle liitunud Hansa- ja Hoiupanga jaepanganduse. Aastatel 2000–2001 töötas ta Hansapank Eesti peadirektorina ning oli 2001. aasta kevadel Eesti internetisee-

rimise projekti Vaata Maailma üks algatajaist. Pärast Leedu Hoiupanga (LTB) erastamist 2001. aasta kevadel sai temast LTB integratsiooniprojekti juht ja ühendpanga Hansa-LTB nõukogu esimees. Viimased pool aastat Hansapangas vastutas Parusk grupi strateegiliste arendusprojektide eest.

Tartu linnavalitsus kavatses vähendada linna eelarvet

Tartu linnavalitsus tahab kanda linna kapitalieelarvest põhieelarvesse 2 786 761 krooni, kogueelarve väheneb selle eelnõu kohaselt 103 600 krooni.

Linna põhieelarves on kavas suurendada tulusid 183 200 krooni. Laekumisi intressi-, viivise- ja kohustistasudelt suurendatakse 430 000 krooni, kuid tasu avalike rajatiste kasutamiseõiguse eest vähendatakse 246 000 krooni.

Kulusid suurendatakse lisaks tulude suurendamisele ka ka-

pitalieelarve vähendamisega 2 786 761 krooni.

Põhieelarves on kavas eraldada vaba aja, kultuuri, religiooni vallas linnavarade osakonnale 124 000 krooni Tiigi 61 haldamiskuludeks ja kultuuriosakonnale 50 000 krooni Jaama 14 haldamiskuludeks.

Linnamajanduse osakonnale eraldatakse linnamajanduskulude vallas 1 123 600 krooni. Lisaks suunatakse linnapuhastuse eelarves olevate bussiootepaviljonide hoolduskuludeks mõeldud miljon krooni osakonnasiseselt ümber muudeks kuludeks, sest bussioote-

paviljonide hoolduse riigihangete osutus liiga kalliks.

Suurendatakse liikluskorralduskulusid 800 000 krooni, millest 400 000 krooni läheb parkimistasude viivistasude määramise kulude katteks ja 400 000 krooni ülekaetud ja pinnatud tänavate markeerimiseks. Samuti suurendatakse tänavate hooldusremondi kulusid 1 293 600 krooni, millest busipaviljonide aluste tegemiseks kulub 751 100 krooni ja asfaldiaukude parandamiseks 492 500 krooni.

Ühistranspordi piletita kasutamise trahvide viivistasude

määramise kuludeks eraldatakse 30 000 krooni. Prügiveo kuludeks on eelnõu järgi kavas eraldada linnamajanduse osakonnale 150 000 krooni seoses prügiveo hanke kallinemisega.

Raekoja platsi elektrivarustuseks taotleb linnavalitsus 250 000 krooni. Linnavalitsus taotleb reservfondi 700 000 krooni, et tagada ettenägematute kohtukulude tasumine, ootamatute üürilepingute lõpetamisega seotud kulude korvamine ja projektide toetamine.

Tartu linna selle aasta kogueelarve on 833,2 miljonit krooni.

ÄP Online

UnoXi tanklakauplustes opereerib R-kiosk

Kümneks aastaks sõlmitud koostöölepingu alusel alustas eile UnoXi tanklakauplustes opereerimist R-kiosk.

Koostööleping R-kioski ja UnoXi vahel hõlmab kolme selle aasta juulis Hydro Texaco poolt üle võetud Favora tanklat, mis ehitatakse ümber UnoXi tanklateks ning avatakse veel sel aastal. Samuti hakkab R-kiosk tegutsema Valga UnoXi automaattankla kauplustes.

R-kioski ja UnoXi koostöölepingu osaks on ka kaardikasutusleping, mis võimaldab kõigil UnoXi maksekaardi omanikel kasutada seda maksevahendina R-kioski tanklakauplustes.

Võrreldes senise operaatori- ga suureneb R-kioski tulekuga

UnoXi tanklakaupluses müüdavate toodete valik. Lisaks toidu- ja esmatarbekaupadele hatakse R-kioskites müüma Hydro Texaco poolt maale toodavaid Havoline'i märkeõlisid.

Käesoleva aasta juulis võttis AS Hydro Texaco Eesti üle Favora tanklad Tartus Riia mäel ja Otepääl ning Wostok Oili tankla Põlvas.

R-kioskite operaatorfirma AS Lehti-Maja Eesti on asutatud 1993. aastal. Koos lisanduvate müügikohtadega tegutseb Eestis kokku üle 200 R-kioski, neist tanklapoode 14. Hydro Texaco Eesti on asutatud 1996. aastal. Hydro Texaco Eesti ASile kuulub 24 UnoXi automaattanklat üle Eesti.

ÄP Online

ENERGEETIKA ■ Tuuleenergia on üks kiiremini kasvavaid energiatootmise alasid

Kallinev elekter suurendab huvi tuuleenergia vastu

Läinud talve hinnashokk Põhjala elektribörsil ning suvelgi jätkuvalt kõrge hinnatase tõstab huvi tuuleenergia vastu.

Sirje Rank

sirje.rank@aripaev.ee

"Sellise elektri hinna juures muutub tuuleenergia varsti juba tasuvaks," tsiteeris eilne Helsingin Sanomat Soome vanima, Korsnäsi tuulepargi esindajat Sven Nysteni.

Suuri kasvuväljavaateid näevad ka seadmete valmistajad nii Soomes kui ka Taanis. Sest ehki tuuleenergia osakaal moodustab maailmas toodetud energiast vaid murdosa, (mullu 30 000 megavatti), on tegemist ühe kiiremini kasvava energiatootmise alaga.

Mullu lisandus maailmas tuuleenergia tootmisvõimsusi 8000 megavatti ulatuses, sellest 5871 megavatti Euroopas. Kasv Euroopas oli eelnenud aastaga võrreldes 31%. Sama trend on püsinud viimased viis aastat.

Põhjalas on teema tõusetunud koos elektri hinna järsu tõusuga, mis on püsinud kõrge isegi suvel. Juulis maksis elekter Põhjala energiabörsil Nord-Pool keskmiselt 39 senti kWh, mis on kõrgeim tase 1996. a saadik. Augusti algul on hind püsinud valdavalt üle 50 sendi kilovatttunnist, tõustes tippkoormuse ajal 68 sendile. Olulist hinnalangust ei usuta Põhjalas ka eeloleval talvel.

Põhjala riikidest on tuuleenergia kasutuselt liider Taani, kus selle osakaal on 13–18% ning tootmisvõimsusi on ca 2500 megavatti ulatuses. Järgneb Rootsi 328 megavatiga. Tuuleenergiat arendab ka suurte hüdroenergia- ning naftaresurssidega Norra, mis on eesmärgiks seadnud toota aastal 2010 3 TWh elektrit energiast tuule abil.

Soomes moodustab tuuleenergia kogutoodangust täna vaid pool protsenti, sest tööstus on eelistanud toetada tuu-

maenergeetikat ja valitsus on tuuleenergia pooldajate sõnul toetustega kitsi. Praegu on Soomes 66 tuuleelektrijaama koguvõimsusega 45 megavatti ning plaane on tehtud uute võimsuste rajamiseks 20 megavatti ulatuses. Aastaks 2010 on eesmärk toota tuulest 500 megavatti elektrit energiast.

Tuuleenergia on palju kallim kui näiteks gaasist toodetud elekter ning on vajanud riiklikku doteerimist. Samas on sellel tugev poliitiline toetus – EL tahab aastaks 2010 tõsta taastuvenergia osa 22 protsendile (1997. a oli see 13%). Suur osa sellest on tuuleenergia. Eesmärk on vähendada atmosfääri paisatavaid heitmeid ning sõltuvust fossiilsetest kütustest toodetud energiast. Ka USAs võib elektrikatkestus, mis jättis hiljuti 50 miljonit inimest elektrita ja tõstis energiasüsteemide uuendamise poliitikute päevakorda, viia senisest soodsama suhtumiseni alternatiivenergiasse.

See on positiivne signaal ka seadmete valmistajatele – näiteks Soome prognoosib, et taolise tehnoloogia eksport võib 200 miljonilt eurolt kasvada kümnendi lõpuks vähemalt miljardile. Ka Taani firmal Vestas on hästi läinud nii USAs kui ka Saksamaal, Saksamaale on eksport kasvanud kaks korda.

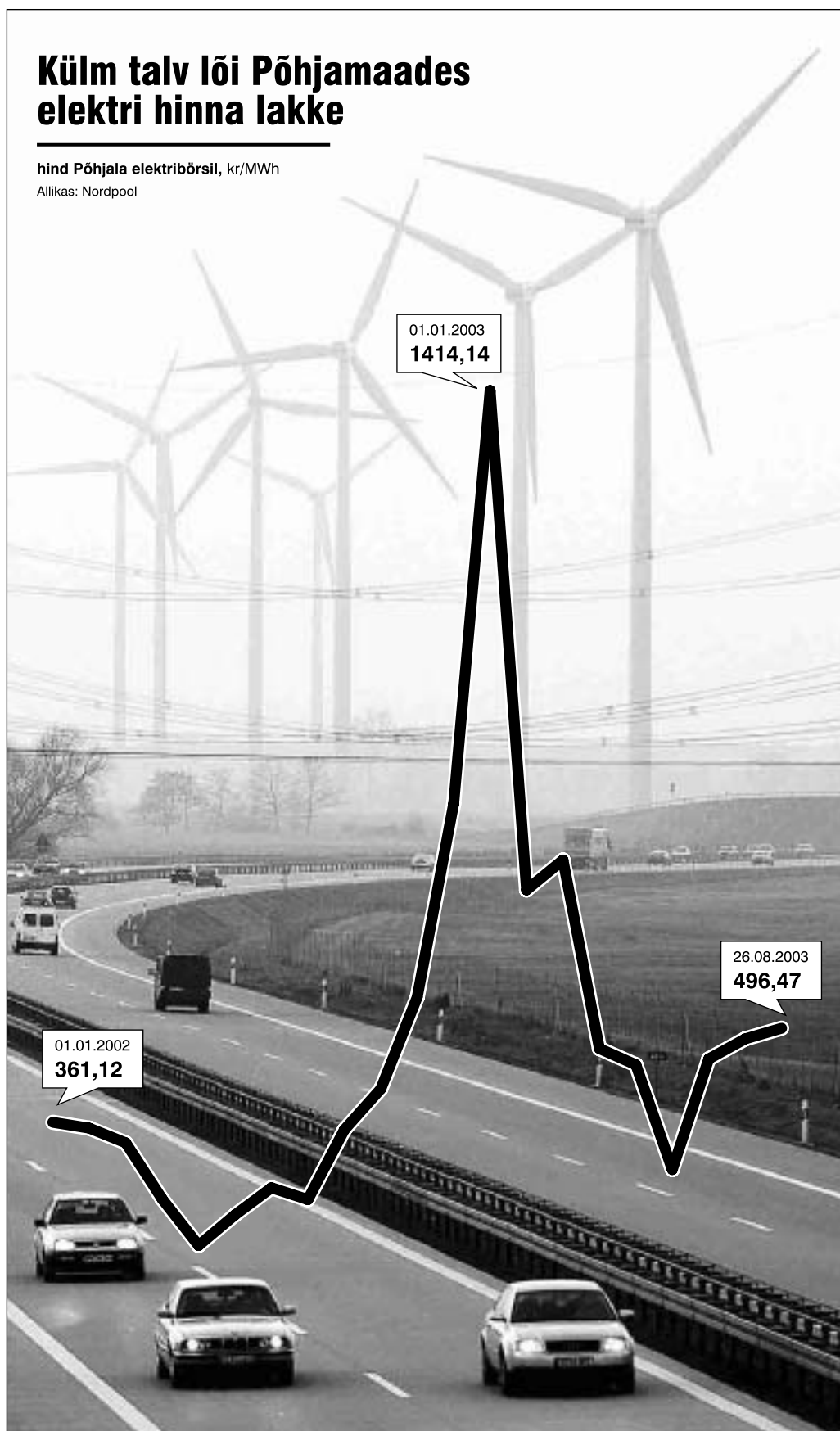
Euroopas on tuuleenergia tootmisvõimsusi ca 23 000 megavatti ulatuses, kuid jaotumine on väga ebaühtlane. Suurim on Saksamaa, kus pöörleb üle 14 000 tuuliku ning kus toodetakse kolmandiku maailma tuuleenergiast. Mullu oli toodang 12 000 megavatti ehk 4,7% Saksamaa energiatoodangust. Aastaks 2010 tahab Saksamaa tõsta taastuvenergia osakaalu 12,5 protsendile praegusest 8 protsendilt.

Lisaks Saksamaale on suuremad tuuleenergia tootjad Euroopas Hispaania ja Taani, mille arvele langeb ühiselt 83% Euroopa Liidu tootmisvõimsusest. Taanis ja Saksamaal on paljud talunikud leidnud tuuliku püstitamisest ka soodsa lisatulu allika. Seda enam et ala soositakse ning elektri hind tõuseb.

Külm talv lõi Põhjamaades elektri hinna lakke

hind Põhjala elektribörsil, kr/MWh

Allikas: Nordpool

Euroopas on suurim tuuleenergia tootja Saksamaa, kus pöörleb üle 14 000 tuuliku. Pildil tuuleenergia park Ida-Saksamaal Waldowi küla lähistel.

Foto: All Over Press

Äripäev
online

Tootsi Turvas teenis kasumit

ASi Tootsi Turvas I poolaasta realiseerimise netokäive ulatus 96,6 mln kroonini ja puhaskasumit teeniti 18,9 mln krooni.

Möödunud aasta esimese poole tulemused olid vastavalt 97,8 mln krooni ning 20,5 mln krooni.

Kesko Oyj emiteeris 150 miljoni krooni eest võlakohustusi

Kesko Oyj emiteeris Sampo Panga vahendusel 150 miljoni krooni väärtuses kuuekuiseid kommertspabereid, mille väärtuspäev oli 25. augustil 2003.

Sampo Panga vahendusel korraldatud ja seni lunastamata Kesko Oyj võlakohustuste emissioonide kogumaht on 450 miljonit krooni.

Kesko on Soome juhtiv kaubanduskontsern, logistika- ja turundusfirma. Firma on tegev jae- ja hulgikaubanduses. Eestis kuulub ettevõttele Kesko Eesti, Rautakesko ja Kesko Agro Eesti.

Multimeediasõnum maksab 5 krooni

1. septembrist on EMT võrgus kõigis hinnapakettides ühe multimeediasõnumi ehk MMSi saatmise hind 5 krooni, MMS-sõnumite vastuvõtmine EMT võrgus on tasuta.

Üheks multimeediasõnumiks loetakse kuni 30 kilobaidi (k.a.) suurust sõnumit. Kui sõnumi andmemaht ületab antud mahu, tasub klient mitme sõnumi eest.

"Maksustamiskeem peaks olema kliendile tuttav, sest see on analoogne SMSi maksustamisega, kus üks sõnum on 160 tähemärgi pikkune," ütles EMT müügidirektor Indrek Randveer. "Kui klient saadab uute telefonide poolt võimaldatava pikeema sõnumi, maksab ta mitme eest. Samuti toimub multimeediasõnumi puhul."

MMSi suurust näeb klient oma telefonist sõltuvalt mudelist kas kohe MMSi kõrval või telefoni menüüst. GPRS-teenuse kasutamine multimeediasõnumi saatmisel ja vastuvõtmisel Eestis EMT võrgus on EMT kliendile tasuta.

Välisriigis viibijal tuleb tasuda sealse operaatori GPRSi mahutasu, nii et multimeediasõnumi hinnaks välisriigis kujuneb saatmise korral sõnumi tükihind + GPRSi roaming-hind, vastuvõtmise korral GPRSi roaming-hind.

Vabandus

Eilses Äripäevas artikli "Ehitusmaterjalide tootjad enustavad edukat aastat" juures olevas graafikus on oluline viga. Ehitusmaterjalide tootjate 2002. aasta käibe ja kasumina esitatud andmed olid tegelikult 2003. aasta I poolaasta omad.

Tallinna Kaubamajal pood Rocca al Mares

Tallinna Kaubamaja laieneb Eestis esimest korda väljapoole peamaja, avades täna Rocca al Mare Kaubanduskeskuse moekaupluse.

"Trend, et kaubamajad oma peamajast kaubanduskeskustesse laienevad, on maailmas juba mõnda aega levinud," sel-

gitas Tallinna Kaubamaja direktor Kati Kusmin. "Uue kaupluse puhul on tegemist eelkõige perekeskse moekauplusega, kus pakutakse keskmises hinnaklassis tuntud rõivamärke ja moeakessuaare. Esialgsel hinnanguil võiks Tallinnas olla turgu kolmele kuni neljale seda tüüpi kauplusele."

Kusmin lisas, et moekaupluse kontseptsioon on osa Tallin-

na Kaubamaja kontserni pikajärgisest strateegiast kasvatada ja kindlustada turuosa Eesti jae-kaubandusturul.

Kusmini sõnul soovib Tallinna Kaubamaja oma moekaupluse kontseptsiooniga tulla lähemale Tallinna Kaubamaja tundvatele ja hindavatele klientidele suure külastajate arvuga kaubanduskeskustes, mis on osutuhana atraktiivsed tänu

headele parkimisvõimalustele, lihtsale juurdepääsule suurte magistraalteede ääres ning keskuses pakutavale suurele kaupade ja teenuste kontsentratsioonile.

Rocca al Mare Kaubanduskeskuses täna avatavas kaupluses on müügipinda 800 ruutmeetrit. Projekti Kaubamaja Rocca al Mare koguinvesteeringu maht on 5 miljonit krooni

ning aastaseks külastajate arvaks prognoositakse ligi 250 000 inimest.

Lisaks moekaupluse avamisele laieneb Kaubamaja järgmisel aastal Tallinnas hetkel ehitusjärgus olevasse Viru Keskusesse. Selle tulemusena suureneb Kaubamaja müügipind 14 000 ruutmeetri. Töös on ka Tartu uue Kaubamaja arendusprojekt.

ÄP Online

Soodsad ja ühtlased
hinnad üle Euroopa.
Vodafone Eurocall.

Radiolinja
uus mast
Pariisis

Miks peaks helistamine Prantsusmaal maksma rohkem kui Itaalias? Miks peaks Saksamaal vastuvõetud kõne maksma rohkem kui Hollandis? Miks peaks välismaal olles koju helistamine maksma rohkem kui kusagile mujale?

Ei peagi. Radiolinja uue teenusega Vodafone Eurocall muutuvad Euroopa riikide piirid tähtsusetuks. Sest Vodafone Eurocall alal, mis katab 32 Euroopa riiki, kehtib ühtlane ja soodne hinnatase olenemata sellest kuhu või kus riigis helistad. Vaata Vodafone Eurocall teenusest lähemalt: www.radiolinja.ee

PANGANDUS ■ Seaduseauk aitab võlgnikke

Võlgnik kolib arve välispanga filiaali

Ärimeestel, kel on võlgade tõttu arve arestitud, on võimalik arveldada väliskrediitiasutuste filiaalide või väikepankade kaudu.

Virkko Lepassalu

virko.lepassalu@aripaev.ee

ÄP andmetel on mõned ärimehed, kellel on võlgade tõttu arestitud arved Hansapangas jt suuremates pankades, hakanud arveldama väliskrediitiasutuste

te filiaalide või väikepankade kaudu. Põhjus peitub lootuses, et kohtutäiturid saavad tavaliselt arvete arestimise aktid suurematesse pankadesse. Seadus nimelt ei reguleeri, millistes pankadesse tuleb aktid saata, seda otsustab iga täitur ise ning võlgnikud kasutavad seaduseaugu ära.

“Olen sellistest juhtumitest kuulnud,” kommenteeris kohtutäitur Arvi Pink võlgnike kolimist väliskrediitiasutuste esindustesse või väikepankadesse.

Tema kinnitusele on tavaks saata arve arestimise aktid seitsmesse suuremasse panka.

Praktiseeritakse ka järelepärimisi, et täitur enne küsib pangalt, kas võlgnikul on seal arve, ning jaatava vastuse korral arestib selle.

Pinki kinnitusele on tark saata suuremate summade puhul järelepärimine võimalikult paljudesse pankadesse. Järelepärimiste ja arestimiste kulud nõutakse võlgnikult hiljem sisse.

Eestis tegutseb koos Soome Nordea Eesti filiaaliga seitse panka. Neile lisandub veel seitse väliskrediitiasutuste esindust, näiteks International Bank of St Petersburg Eesti esindus jt.

Comarket avab esimese uue kaupluse Viljandis

Mullu osa pankrotis Spari-ketist omandanud Comarket AS avab neljapäeval Viljandis esimese kontseptsiooni-le vastava uue kaupluse.

Andres Kärssin

andres.karssin@aripaev.ee

Comarket ASi nõukogu esimehe Jüri Vipsi teatel on ettevõtte plaanis jätkata tempoga

“vähemalt üks kauplus kuus”. Ta lisas, et aasta lõpus kuulub ketti vähemalt 15 kauplust, mis asuvad Tallinnas, Tartus, Pärnus, Viljandis, Rakveres ja Jõhvis. Comarket prognoosib oma turuosaks aasta lõpus 2,4%.

Vipsi sõnul on Comarket kauplused väikesed supermarketid müügipinnaga umbes 500 m², mis pakuvad klientidele võimalikult madalate hindadega maksimaalselt suurt tootevali-

kut, erilist tähelepanu pööratakse toodete sortimendile kulinaaria- ja pagaritoodete letis.

Comarketis töötab 250 inimest. Firma tegevdirektor on Tiit Kivisaar.

Kuigi 10 endise Spari kauplusega opereeriv Comarket lubas kaubamärki avalikkusele tutvustada juba eelmisel sügisel, sai keti esimene kauplus uue logo tänuvõttes. Siis asus kett ka vaikelt pikema.

Saksa kett Lidl plaanib laienemist Atlandi taha

Euroopas agressiivselt laienev Saksa discount-kett Lidl sihib turgu Atlandi taha, esialgu otsitakse juhtivtöötajaid Kanadas.

Manager Magazin kirjutab, et tavapäraselt kommentaaridest hoiduv Lidl avaldas hiljuti oma veebilehel kuulutused, kus otsib uusi töötajaid Kanada jaoks.

Viimasel ajal on Lidl hoogsalt tegutsenud Ida- ja Põhja-Euroopas – Tšehhis avatakse peagi korraga 30 kauplust ning Ungari ootab järjekorras. Samuti on agressiivselt sisenenud Skandinaavia riikidesse ja Soome. Eestis otsis Lidl samuti mulu lehekuulutuste kaudu töötajaid.

Lidl tegutseb 14 riigis ning ketis on kokku umbes 5200 kauplust.

ÄP Online

MicroLink pakub Suni hooldustooteid kõigis kolmes Balti riigis

MicroLink sai esimese Sun Microsystemsi partnerina õiguse hooldada Suni servereid kõigis Baltimaades.

MicroLink Eesti juhatuse liige Karel Kannel allkirjastas lepingu, mille alusel hakkavad MicroLinki kontserni kuuluvad ettevõtted pakkuma müügijärgset teenindust Sun Microsystemsi serverite kasutajatele kolmes Balti riigis.

“Ülebaltilise hooldusorganisatsiooni rajamine on aastane projekt koguelarvega üle poolteise miljoni krooni, millest rohkem kui kolmandik kulutatakse spetsialistide koolitusele,” ütles MicroLinki hooldustoodete tootejuht Peeter P. Mõtsküla. “Alates sügisest katame kogu Balti garantiiga Sun Microsystemsi toodetele.”

MicroLink on Sun Microsystemsiga koostööd teinud juba üle kümne aasta. Sõlmitud leping muudab MicroLinki Sun Microsystemsi toodete edasimüügi ja hoolduse ühtseks võrguks Baltimaades.

Lepingu eeliseks on Sun

Microsystems varuosade ja toodete operatiivsem kohaletoomine ja kompetentsete inseneride kasutamine üle kolme riigi. MicroLinki vahendatavate Sun Microsystemsi toodete peamiseks klientideks on juhtivad pangad, suureettevõtted ja riigiasutused.

MicroLinki ülesanne on tagada hoolduslepingutega võetud kohustuste täitmine – kvalifitseeritud hooldusinseneride kättesaadavus ning telefoni- ja kohapealse toe kiired reaktsioonid.

MicroLinki spetsialistide kasutuses on ka kogu Sun Microsystemsi hooldusorganisatsioon, kus tõeliselt keeruka probleemi lahendamiseks võidakse samaaegselt tegeleda nii Riias ja Tallinnas kui ka Helsingis ning Londonis.

Eestis on MicroLinkil juba aastaid olnud 3–5 erineva tasemega koolitatud ja sertifitseeritud hooldusinseneri, kes on abiks Sun Microsystemsi toodetel põhinevate lahenduste väljatöötamisel.

ÄP Online

Augusti lõpuni
soodushind!

Kuidas tabada märki?

Konverentsi eesmärk on pakkuda ettevõtete juhtidele pidepunkte tuleva aasta eelarve ja äriplaani koostamiseks

Avakõne: Eesti majanduse väljavaated aastal 2004
peaminister **Juhan Parts**

Majandusprognoos aastaks 2004:
Eesti Panga asepresident **Marten Ross**
Olulisemad faktorid, millele tuleb järgmise aasta äriplaani koostamisel keskenduda
Silmet Grupi juhatuse esimees **Tiit Vähi**

Ülevaated Eesti olulisemate majandusharude ettevõtete äriplaanidest aastaks 2004

Kinnisvara: **Urmes Laur**
Ehitus: **Andres Koger**
Kaubandus: **Kati Kusmin**
Toiduainetööstus: **Aigar Pindmaa**
IT ja telekommunikatsioon: **Valdo Kalm**
Meelelahutus: **Anne Veesaar**
Mööblitööstus: **August Kull**
Meedia ja reklaam: **Mart Kadastik**
Autokaubandus: **Viktor Siilats**
Kütuseturg: **Heiti Hääl**
Trükitööstus: **Andres Kull**
Ravimikaubandus: **Rauno Pukonen**
Rõiva- ja tekstiilitööstus: **Meelis Milder**
Transport: **Riho Rasmann**
Metsatööstus: **Ivar Dembovski**

Kokkuvõtte: **Raivo Vare**

Konverentsi osalejad on oodatud koos kaaslasega 25. septembri õhtul kell 20.00 Salme Kultuurikeskusesse vaatama Rahvusooper Estonia operetti “Onupoeg Bataaviast”

25.–26. septembril

Tallinnas Salme Kultuurikeskuses
Äripäeva ettevõtluskonverents

kuidas tabada märki?

äriplaani 2004

Äripäev

Osalemistasu augusti lõpuni 4900 krooni (km-ga 5782 krooni).
Alates 1. sept. kuni 19. sept. hind 6100 krooni (km-ga 7198 krooni).
Täishind 7200 krooni (km-ga 8496 krooni). Mitme osaleja korraga registreerimisel soodustus 10%.
Registreerimine ja lisainfo tel 667 0233 Merle Kumari.
Internetis: www.aripaev.ee/seminar

Konverentsi toetavad:

PALGAD ■ Hotellinduse ja restoraniäri palgatõusu võib põhjendada ümbrikupalkade kadumisega

Keskmine palk ligineb pangandusele

Eesti keskmine kuupalk liigub tasapisi lähemale seni püüdmatuna näinud pangandussektori keskmisele palgatasemele.

Kristiina Randmaa

kristiina.randmaa@aripaev.ee

Statistikaameti eile välja tulnud uuring näitas, et Eesti keskmine palk on jõudnud enneolematult lähedale seni teiste majandussektoritega võrreldes tipp-palkasid maksnud pangandussektorile. Panganduse teise kvartali keskmine palk oli 12 666 krooni, jäädes Eesti keskmisest palgast vaid 1,8 korda kõrgemaks. Eesti keskmine palk oli teises kvartalis 6915 krooni, vahe panganduse keskmise palgaga on muutunud viimase kolme aasta väikseimaks.

“Panganduse palgakasv on aeglustunud,” tunnistas Sampo Panga makroanalüütik Anne Karik-Uustalu, lisades, et arvestades pangandussektoris toimunud kiiret palgatõusu 1990ndatel on teiste sektorite kiirem areng täna loogiline. Karik-Uustalu sõnul võib ka edaspidi teiste tegevusalade kii-

Hotellisektoris kasvas keskmine palk kõige enam.

Foto: Raul Mee

remat kasvu näha ning pike-mas perspektiivis on oodata palgatasemete ühtlustumist.

Ka Hansapanga kommunikatsiooni- ja investorsuhete juht Mart Tõevere ei imestanud panganduse ja Eesti keskmise palga lähenemise üle. Tõevere sõnul tõusevad palgad pank-

des endiselt, kuid keskmise palga kiirema tõusu tõttu väheneb vahe pidevalt.

Esimeses kvartalis oli keskmine kuupalk panganduses 19 594 krooni, mis on ligikaudu 7000 krooni kõrgem sama sektori teise kvartali kuupalgast.

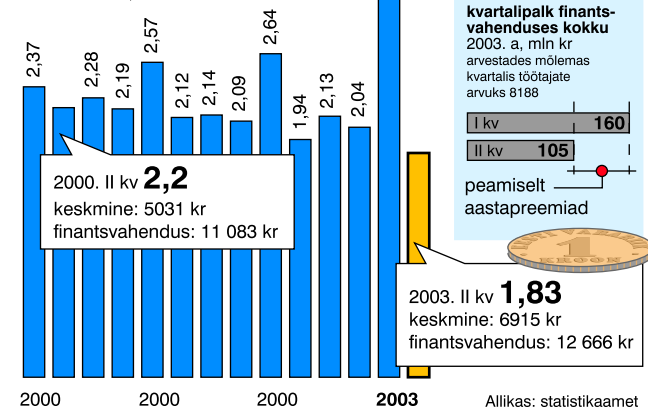
Statistikaameti andmetel oli

tegu ulatusliku aastapreemiate maksimisega, mis moodustasid finantsvahendussektori töötajate keskmisest palgast 41 protsenti. Hüppeliselt langenud teise kvartali tulemustest moodustasid erakorralised preemiad vaid 4,5 protsenti.

Ehkki hotellide ja restorani-

Pangatöötaja palga vahe Eesti keskmisega väheneb

finantsvahenduse palga suhe keskmisesse, kordades

de personalile maksti selle aasta teises kvartalis 40 protsenti vähem kui Eesti keskmisele palgasajale, võis sektoris täheldada suurimat palga kasvu.

Aprillis-mais-juunis kasvas hotellinduse keskmine kuupalk 16,4 protsenti, restoraniäris 28 protsenti, kergitades teise kvartali keskmise kuupalga sektoris 4200 kroonini. Keskmine palk oli tänavu teises kvartalis 6915 krooni.

Tallinna ühe suurima hotelli Viru hotelli juht Yrjo Vanhanen kummutab ulatusliku palgatõu-

su hotellinduses, väites, et Viru hotellis pole töötajate palku selle aasta jooksul tõstetud. Vanhaneni sõnul tuleb sektori keskmise palgakasvu põhjuseid otsida varimajandusest. “Tõenäoliselt on tegu ümbrikupalkade maksmise vähenemisega, mitte tegelikult palgatõusust,” resümeeris ta.

Radisson SASi hotelli tegevjuht Peter Holst aga ütles, et ettevõtte tõstis selle aasta märtsis oma töötajate palku ning kavatses eduka jätkamise puhul seda teha ka tuleval aastal.

Kui oled – käinud kõrgkoolis – mõneaastase töökogemusega – uudishimulik ja juurdlev – armastad kirjutada

Tule Reporterikooli!

Uudisteküti elu on seiklus!

Oktoobrist alustab esimene Reporterikool Eestis.
20 laupäevaga saate põhilised teadmised ajakirjaniku elukutseks.

1. sessioon 11. oktoobrist 13. detsembrini 2003
2. sessioon 10. jaanuarist 13. märtsini 2004

• Sessioone juhatab Tartu Ülikooli õppejõud Tiit Hennoste
• Treeneriteks parimad õppejõud ja tegevajakirjanikud

• Unikaalne õppekava, milles on põhirõhk praktilistel töödel
• Erinevad ajakirjandusžanrid, ajakirjanduseetika, toimetamine, allikate valimine ja hoidmine, intervjuueerimistehnika, foto, teabegraafika jne

Õppetöö toimub laupäeviti kella 10.00–16.00
Tallinnas Lõkke tänaval Äripäeva ruumides.

Kursus on tasuta, õppemaksu on võimalik tasuda kahes osas.

Kursuse korraldavad Äripäev, SL Õhtuleht, Eesti Päevaleht ja Postimees.
Kursusele valitakse 20 parimat kandidaati.

Ootame sinu Cvd aadressil reporterikool@aripaev.ee kuni 12. septembrini 2003.

Info tel 667 0086

Äriruumi sisustus

toimetaja Pille Kõresaar tel 667 0090, e-post pille.koresaar@aripaev.ee

tootmine

www.expo.ee

SISUSTUS ■ Ebamugaval toolil hakkavad kannatama töötulemused ja töötaja tervis

Hea töötool arvestab töötaja anatoomilisi iseärasusi

Kõrvalt vaadates võib jääda mulje, et istudes on mugav töötada, kuid pikaajaline püsimine ebamugaval toolil on väsitav ja ebamugav.

Pille Kõresaar

pille.koresaar@aripaev.ee

Paljudes firmades ei pöörata tähelepanu toolidele, millel istudes on töötajad sunnitud päevade kaupa töötama. Toolide ostmise ajal on põhiline argument hind, püütakse leida võimalikult soodne pakumine. Hea tool kestab aga aastaid ja selle ühe päeva maksumus moodustab väga väikse osa töö maksumusest. Head toolid vähendavad väsimust ja suurendavad seeläbi töö tulemuslikkust.

Toolsi valiku puhul tuleb arvestada, et hea tooli kõrgust peaks saama suhteliselt lihtsa vahetusega muuta. Isku Mööbli ASi tegevdirektor Riho Lassi sõnul on töötool hea siis, kui paljude erinevate anatoomiliste omadustega inimesed saavad seda tooli enda vajaduste järgi sättida. Nüüdisaegsetel töötoolidel saab valida nii istme kõrgust kui ka laiust. Ka odavamad tänapäevased kontoritoolid on tihti varustatud istme all väikese kangiga, et istme sobivat kõrgust saaks otsida ise toolilt tõusmata. Ideaalne istme kõrgus põrandapinnast on selline, kus istuja saab mugavalt

jalad maha toetada, nii et iste ei avaldaks survet reite tagakülgedele. Kui sellise tooli muretsemine käib hetkel üle jõu, tuleks sama tulemuse saamiseks reguleerimist mitte võimaldaval toolil kasutada kasjalatugesid või istmepatju. Iste ei tohiks olla liiga kõva või liiga pehme.

Seljatugi peaks olema polsterdatud, sellisel juhul väsitab see selga vähem. Parematel toolidel on lihtsa liigutusega võimalik fikseerida seljatuge eri asendisse – liigutada seljatuge nii horisontaalselt kui ka vertikaalselt. Ideaalses asendis toetab seljatugi selja alumist osa umbes vöö kõrgusel. Kallimad toolid on varustatud koguni peatugedega, praktilisest küljest vaadatuna ei ole see hädavajalik. Ainult mõne töö iseloom, näiteks juhul, kui tuleb pidevalt ülespoole vaadata, eeldab peatoe olemasolu.

Viimasel ajal on enamik müügilolevaid kontoritoole varustatud ratastega, mistõttu on töötajal sellisel toolil istudes tagatud hea liikuvus. Toolilt tõusmata on lihtne liikuda kõrvalseisva

kapiriinulini, lauanurgal heliseva telefonini või pöörduda selja taga istuva kolleegi poole. Ratastega toolide puhul tuleb tähelepanu pöörata sellele, mis materjalist need tehtud on – kui tööpaigas ei ole näiteks vaipkatet põrandal, tuleks valida võimalikult pehmete ratastega tool. Vastasel juhul võib rataste kōrin-krigin hakata töötegemist segama nii töötajal endal kui ka kaastöötajatel.

Käetoed ei ole ilmtingimata vajalikud. Kui töö iseloom

Pikka kasvu inimese töötool peaks olema eritellimusel valmistatud.

Foto: Andras Kralla

nõuab suurt käte liikuvust, võivad käetoed töötegemist takistada hakata, sest üldjuhul käetoed piiravad liikuvust.

Töötasapind peaks olema samal kõrgusel, kui on selle taga istuva inimese küünarnukid. Liiga kõrge töötasapinna

puhul ei ole mõistlik istmekohata tõsta – jalad ei saa enam mugavalt maha toetuda ja hakkavad väsima, samuti kahandab selline asend töötaja liikuvust. Niisugusel juhul tuleks töötajale võimaldada panna pingike või muu analoogne tugi jalga-

Madal hinnaklass
tuhande krooni ringis maksvad toolid sobivad pigem koolilapsele koju. Fotol tool Aatriumi sisustuskaubamajast.

Kõrge hinnaklass
väga heade ergonomiliste omadustega tooli puhul tuleb arvestada keskmiselt 10 000 krooniga. Fotol Isku töötool.

Keskmine hinnaklass
viiest tuhandest kroonist algsaad heade töötoolide hinnad. Fotol töötool Standardi kauplusest.

de alla. Selline kombineeritud töökoht peaks olema siiski ajutine. Enne tööle asumist tuleks töötajatele näidata, millised on tooli võimalused, ja vajadusel abistada töötajat kõige õigema tooliasendi fikseerimisel. Tagades töötajale mugava tooli, võib

tööandja olla kindel, et istmele kulutatud raha ei ole tulde lennanud. Laua taga nihelevad ja seljavalude käes piinlevad töötajad on palju halvem märk. Viimasel ajal on tööandjad hakanud mõistma, et kontormööblisse tasub investeerida.

WALLENIUM
VAHESEINAD

Teisaldatavad vaheseinasüsteemid

- kontorid, büroohooned, kaubanduskeskused, koolimajad, jne.

MODULARE

KERGAHASEINAD JALGADEL

WALL 90

KLAASVAHESEINAD USTEGA

WWW.WALLENIUM.EE

KÕIK MÕÕDUD VASTAVALT KLIENDI VAJADUSTELE

TALLINNAS MASINA 22 OLEME AVATUD 9-17. TEL 6 300 747, FAKS 6 300 748, WALLENIUM@WALLENIUM.EE

UUS OBJEKT ■ Jakobsoni Ärihoone Viljandis

Viljandit ehib uus ärihoone

Uus ärihoone on tõendiks, et viljandlased väärtustavad oma linnaruumi.

Pille Kõresaar

pille.koresaar@aripaev.ee

Viljandi on taas ühe kauni hoone võrra rikkam. Tellija Piia Vilu sõnul sündis ärihoone esialgsest plaanist ehitada väike-loomakliinikule oma maja. Seni tegutses kliinik Tallinna maanteel hoovimajas rendipinnal. Kuna linnaarhitektid linnastu-dames asuvale ristmikule alla 3korruselise hoonet projekteerida ei lubanud, valmis uus ärihoone 3korruselise. Esimesel korrusel on kaubanduspinnad ja tegutseb väike-loomakliinik, teisel korrusel asuvad kauplused, kolmandal põhiliselt kontorid ja teenindusruumid.

Ehitusega alustati 2002 detsembris ja hoone võeti vastu 2003 juuni alguses. Ehitaja AS Leviehitus objektijuhi Peeter Kilgi sõnul kulges kogu ehitusprotsess tõrgeteta, ainult külm talv tegi liiga ja nõudis lisa-aega ja -kulutusi. Piia Vilu sõnul projekteeriti hoonet kaks korda – esialgne variant ei läinud linnavalitsuses läbi, sest analoogseid plekkmajade oli Viljandisse kerkinud juba mitmeid. ASI Leviehitus poolt välja pakutud arhitekti Karl Renseri huvitav fassaadilahendus, kus on kasutatud nii soo-

Jakobsoni Ärihoone

aadress: Tallinna tn 19/21, Viljandi linn
tellija: **Anakard OÜ**
projekteerija: **Pikoprojekt OÜ**
arhitektid: **Karl Renser, Inessa Renser-Josing**
valmistamise aeg: **juuli 2003**
maksumus: **18 mln krooni**
pinda: **2425 m²**
enimkasutatud materjalid
kandekonstruktsioonides: **silikaattellis, raudbetoonpaneel**
välisviimistluses: **krohv, voodrilaud, kivipuistega plekk**

uus!
objekt

justuskrohvi kui ka erinevat tooni puitfassaadi, on seni aga ainult heakskiitu pälvinud.

Tellija Piia Vilu on lõpptulemusega väga rahul – ehkki ehitamine odav ei olnud, tasus arhitekti nägemust usaldada. Praegu tegeletakse rendipindadele rentnike leidmisega, maja ees asuva ristmiku remonttööde tõttu oli see seni raskenda-

tud. Esimese korruse pinnad on välja üüritud hinnaga 200 kr/m², veel on vabu kaubanduspindu teisel korrusel. Üürihinnad jäävad Vilu sõnul vahemikku 50–200 kr/m².

Esimesel korrusel ruume üüriv sporditarvetekauplus Sportland kolis majja juuli alguses paarisaja meetri kaugusest Jakobsoni tänavalt. Pool-

teist aastat üüriti kauplusepinda Jakobsoni keskusest, renti maksti küll vähem ja pinda oli rohkem, kuid asukoht jäi praegusele selgelt alla. OÜ Rommel tegevjuht Taavi Laeks on praeguse kaupluse asukohaga ja seniste müügitulemustega rahul. Ehkki alati võiks paremini minna, ütleb Laeks. Sisulise probleemina nimetab ta parkimis-kohtade nappust, kuid lisab samas, et poe asukoht jääb turu ja kaubanduskeskuste vahelisele teljele, kus inimesed enamas-ti jalgsi liiguvad.

Arhitektid on tulemusega rahul

Karl Renser
arhitekt, OÜ Pikoprojekt

■ Projekteeritud ärihoone asub Viljandi vanalinna muinsuskaitseala vööndis, olles linnaehituslikult vastutusrikkal kohal peatänavaa ääres ja linna läbivate tänavate ristil. Uue objekti projekteerimisel oli tellija põhisoojiks saada ilmekas, kuid kindlasti ka ökonoomne lahendus.

Peab mainima, et sellele objektile pakutud esimese fassaadilahendusega Viljandi arhitektuurikomisjoni läbimine ei õnnestunud. Mis iseenesest oli aga siiski vägagi tervitatav nähtus ja näitas eelkõige seda, et ametnikel pole sugugi ükskõik, millised nende kodulinna uued kerkivad esindusmajad välja hakkavad nägema. Välisilmelt pidi rajatav hoone moodustama ühtse mõttelise terviku ning tekitama samas Tallinna ja Jakobsoni tänava nurgale silmatorkava “hoonedominandi”, kust avaneb ühtlasi isikupärase käekirjaga hoone peasissepääs. Tundub, et ülesandega on hakkama saadud.

Veel võiks projekti kujunemise käigust mainida ühte seika: algselt oli Jakobsoni tänava poolse fassaadil plaanitud keskmise sissepääsu ümbruses kasutada seinakatteks hoopis katuselaastu. Hoone väljatöötamise käigus asendati see aga kivipuruga kaetud plekist sarnase kujundusega materjaliga ja seda põhjusel, et tellija siiski ei riskinud katuselaastu kui ebatraditsioonilist fassaadimaterjali oma objektile kasutada. Sellegipoolest näib tulemus endiselt olevat küllalt novaatorlik ning paljud teisedki uuemad ideed õnnestus ehitajate kaasabil siiski kõik kenasti realiseerida.

Ilmselt oli teostajale kõige töömahukam mitmevärvilise peitsiga töödeldud ja mängleva mustri fassaadilaudise paigaldamine, sest näiliselt kaootilise kujunduse saavutamiseks tuli iga lauajupi asukoht jooniselt siiski väga täpselt välja lugeda.

Tuleb märkida, et ehitajad olid väga professionaalsed ja koostööaldis. Tulemusega on arhitektid ise rahul ning loodavad, et rahul on ka väikese ja ilusa Viljandi linna elanikud.

WERMO
MÖÖBLISALONGIS

Tartu mnt 63, Tallinn
tel 611 5525

kuni 13. septembrini
suvelõpu **SOODUSMÜÜK**
laos olevale kaubale

Kodumööbel -10%
Büroomööbel -30%
Üksikud mudelid -70%

metallmööbel

TULE TUTVUMA ETTEVÕTTE TÖÖRUUMIDE JA TÖÖKOHTADE SISUSTAMISVÕIMALUSTEGA.

METALLMÖÖBEL

- Töökohad
- Riidekapid
- Tööstusvagnid
- Tööriistashtlid ja -kapid

RIIULID

- Raskekaubariiulid Euro- ja Fin-alustele
- Kergekaubariiulid
- Arhiivikapid ja -riiulid
- Riiulite süsteem koju

OÜ Metkall, Mureli 5, 10617 Tallinn
tel. (0) 656 5374, faks (0) 656 5399
Vaata järele: www.metskall.ee

Metkall
METALLMÖÖBEL

ERGONOMIKA ■ Selja- ja kaelavaevusi saab vältida

Töötasapinna kõrgust tuleb jälgida

Töölaua kõrguse kuldreegel ütleb, et töötasapind tuleb sättida töötaja küünarnukkide kõrgusele või sellest veidi allapoole.

Pille Kõresaar

pille.koresaar@aripaev.ee

Kui tabate ennast pärast pikka tööpäeva kaebamas öla- või kaelavalude üle, tuleks kontrollida oma tööasendit. Liiga kõrge töötasapind, nii seistes kui ka istudes töötades, väsitab liiga keha ja vähendab töö tulemuslikkust. Kui päeva lõpuks hakkab aga valutama selg, on töötasapind ilmselt liiga madalal ja töötades olete end tõenäoliselt painutanud ettepoole. Sättides töötasapinna sobivale kõrgusele, on vaevusi lihtne vähendada.

Istudes arvuti taga, peaks klaviatuur, millel töötate sõrmedega, asetsema küünarnukkide kõrgusel või neist veidi allpool. Erandiks on täpse töö tegemine – sel juhul on vajalik, et töötasapind oleks küünarnukkidest pisut kõrgemal, et töötaja näeks detaile võimalikult täpselt. Suureks abiks on kaetuge kasutuselevõtt.

Püstijalu tööd tehes peab töötasapind olema pisut allpool küünarnukkide kõrgust, täpse töö puhul aga küünarnukkide kõrgusel. Kui töö iseloom eeldab, et töötaja kasutab töötegemiseks jõudu, tuleb tööpind sättida veelgi madalamale – nii saab töötaja kasutada üles-

Pidevalt ettepoole kummargil olek reedab, et töölaud on valel kõrgusel.

Foto: Andras Kralla

nete täitmisel keha raskusjõudu.

Kui töö iseloom on muutlik ja tööd tuleb teha nii istudes kui ka seistes, on parim variant kasutada kohandatavat töölauda. Jälgida tuleb, et seistes tehtava töö puhul oleks töötasapind kõrgem, kuid see ei oleks liiga kõrge istuvaks tööks. See probleem lahendatakse sageli

nii, et laud valitakse istuva töö jaoks ning toodete alla, mida töödeldakse seistes, lisatakse platvormid ja kinnitused.

Töötasapinna kõrguse reguleerimine on palju lihtsam ja odavam, kui enamasti arvatakse ja kardetakse. Töötaja järgi seatud töö iseloomu arvestav töötasapind aitab suurendada töö kasumlikkust.

Vaheseinte süsteemid

Excel
Excel Lux
Prima

Kasutuskohad:

kontorid, büroohood, kaubandus- ja tervisekeskused, koolid, eramud jne

WC-kabiinid
EXXE

Teisaldatavad kergvaheseinad
EXXE 16/30/46/54

Dušivaheseinad
EXXE, Lux

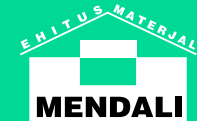
Eesti Kotzebue 18d, Tallinn
Tel 641 5444, 050 34 533
Faks 631 4168
OÜ MENDALI

Läti Brīvības iela 180, Rīga, Latvija
Tel +371 731 0246
Faks +371 731 0870
EVE MEBELES

Leedu Smolensko 6, Vilnius, Lietuva
Tel +370 233 2343
Faks +370 233 1910
EVE BALDAI

Alumiiniumist, klaasist, europaneelist (värvitav).
Möödud vastavalt tellija soovile

www.mendali.ee
mendali@mendali.ee

Metallmööbel

www.crossberg.ee

Kergekaubariilid

Raskekaubariilid EUR- ja FIN-alustele
Arhiivikapid ja -riilid
Garderoobikapid • Kauplusesisustus
Kahveltöstukid

Tooted kvaliteeti hindavale kliendile

Cross Berg
Cross Berg

OÜ CROSSBERG
Laki 9A, 10621 Tallinn
Tel 650 7936, 650 7914
Faks 650 7924 info@crossberg.ee

Ametlikud Teadaanded

www.ametlikudteadaanded.ee

SEIFID

KOJU JA KONTORISSE

- tulekindlad
- vargakindlad
- võtmelukuga
- koodlukuga
- avaga
- aegviivisega

BK Eesti AS
Laki 12,
10621, Tallinn
tel (0) 656 3427
faks (0) 656 2730
www.kontoritarbed.ee

Evelekt SISUSTUS

- Töötoolid
- Klienditoolid
- Kohvikutoolid
- Seifid

Alati parim hind • Kohe laos 200 mudelit

Evelekt AS • Kauplus 657 9795 • Hulgimüük 657 9797 • Faks 657 9796 • evelekt@evelekt.ee • www.evelekt.ee

EVELEKT SISUSTUS TÄIDAB TÜHJAD KOHAD

NCR

MOBIILNE
INTERAKTIIVNE
ATRAKTIIVNE
OPERATIIVNE

Jõua kliendini läbi webikioski!

Hansab

Tallinn, Lauulupe 24, tel. 0 6 059 800
Tartu, Aardla 15, tel. 07 366 444
Pärnu, Jalaka 4, tel. 044 31 440
Jõhvi, Jaama 14, tel. 033 70 188
www.hansab.com

ehitus

toimetaja Pille Kõresaar tel 667 0090, e-post pille.koresaar@aripaev.ee

PÕRANDAD ■ Vesi-põrandaküte on üks mugavamaid küttevorme

Vesi-põrandaküte kogub populaarsust

Vesi-põrandaküte on ohutu, hooldevaba ja mugav kasutada. Uute elamispiindade ehitamisel valitakse viimasel ajal tihti vesi-põrandaküte.

Urmas Ainsalu
Staatus OÜ

Üks tänapäevasemaid küttejao-
tusvorme on vesi-põrandaküte.
Sellisel juhul on meie eluruu-
mide põrandatesse paigutatud
kindla süsteemi järgi spetsiaal-
ne veetorustik, kus ringleb küt-
tevesi nagu radiaatorites. Jär-
jest olulisemaks on muutunud
küttesüsteemi säästlikkus, ku-
jundustingimused. Kuna põran-
dapindala ruumi kohta on olu-
liselt suurem kui radiaatori-
pindala, siis on võimalik oluli-
selt väiksema energiakuluga
saavutada vajaminev ruumi-
temperatuur. Ehk radiaatorid
vajavad oluliselt kõrgemat
(+55°...+75°) küttevee tempe-
ratuuri, mis on 30–50% rohk-
em võrreldes põrandaküttega
(+35°). Selles seisneb nende
küttejao-efektiivsuse põhili-
ne erinevus.

Lisaks räägib põrandakütte
kasuks optimaalsem tempera-
tuuri jagunemine. Õigesti pro-
jekteeritud ja paigaldatud vesi-

Põrandasse vesikütte paigaldamine sobib eelkõige siis, kui on tegemist uue ehitisega või kapitaalset remondiga.

Foto: OÜ Staatus

põrandakütte puhul on pinna
temperatuur põrandal väga
ühtlane (maksimaalne pinna
temp. +28°...+30°). Erinevu-
sed ruumi eri osades (akende
ja toa siseseinte läheduses) on
minimaalsed. Radiaatorkütte
puhul on pinnatemperatuur ca
+45°...+50°, radiaatori kohal
+35°, lae all +23°...+25° ja
põrandal +19°. Põrandakütte
eeliseks on eriti ühtlane pinna-
soojus just seal, kus vaja – jal-
gade juures on temperatuur
+22°...+23°. Jalad on väga
tundlikud nii soojale kui ka kül-
male ja seega on tähtis, et just

jalgade piirkonnas on sobiv
temperatuur. Pea võib olla
kraad või kaks madalamas tem-
peratuuriväljas (+21°...+22°).

Teisalt – liiga soe põrand on
ka kahjulik ning põhjustab jalga-
de väsimust ja paistetust.

Täpne põrand projekteerimi-
ne on kõige alus. Sel juhul on
välistatud ruumide üle- ja ala-
kütmine.

Et kogu küttesüsteem on
peidetud põrandasse, ei riiva
see silma, annab sisekujundu-
seks vabamad käed ja ei ole
ohtu ennast vastu tulist radiaa-
torit vigastada, eriti lastel.

Plussid kaaluvad miinused üles

- Sobib kokku enamiku küttesüsteemidega
- Sobib enamiku põrandakattematerjalidega
- Sobib enamiku põrandatüüpidega (betoon, laud, parkett, PVC, muld, kivi jne)
- Sobib kasutada välitingimustes (tänav-, hoovi-, garaaži-
aluses pinnases, staadionimuru all jne)
- Tagab piisava ja ühtlase soojuse ka väga suurte (maast
laeni) akende puhul

- Kõrgem hind võrreldes radiaatorite või muu
küttejao-
tusvorme
- Majanduslikult pole kasulik paigaldada juba olemasoleva
korraliku põrand alla
- Eestis on vähe korraliku vesi-põrandakütte projekteerijaid
- Ei pruugi sobida ajanappuse korral, sest vajaduste välja-
selgitamine, projekteerimine nõuab aega ja pühendumist
- Kinnisvara müügi seisukohast ei pruugi anda objektile kohe
maksimaalset lisaväärtust, kuna valdkonda ei osata veel
hinnata

Soovitusi vesi-põrandakütte tellijale

■ Kasulik on viia terve süsteem põrandaküttele. Radiaatorid ja põrandaküte
vajavad erinevaid temperatuure ja see on seotud lisainvesteeringutega, kuna
süsteemi peab täiendama nn segusõlmega.

■ Soovituslik on lasta põrandaküte projekteerida samal firmal, kes selle
paigaldab ja mureseb ka materjalid. Uurida tuleks, kui pika garantiiaja toote
pakkuja annab ja kas ta teostab kliendikoolituse ja hilisema järelevalve.

■ Kui ettevõtte ise ei suuda teha vajalikke soojusarvutusi, siis on tulemus
kahtlane. Soojusarvutustes võetakse arvesse väga palju erinevaid nüansse,
näiteks ruumide suurused ja nende eripära. Arvesse võetakse akende, uste
suurused ja nende soojusindeksid, samuti seinte, lagede ja põrandate
soojusindeksid. Kuna kogu kütav pind on tihedalt kaetud
torustikusektsioonidega, on igas sektsioonis erinev küttevee liikumiskiirus, mis
samuti arvutatakse täpselt välja. Torustiku läbimõõt, täpselt arvatud
voolukiirus ja paigaldustihedus annabki soojuse ühtlase jaotuvuse.

■ Kui soovitakse head tulemust, on kindlasti oluline, et süsteem sisaldaks
korralikku reguleerimis- ja häälestusvõimalust, st kollektoreid, kus toimub kogu
süsteemi häälestus ettenähtud parameetriteni. Samuti on olulised kollektorite
juurde kuuluvad automaatika-, välis- ja sisetemperatuuridurid koos
automaatklappidega, et ei toimuks üle- ega alakütmist. Samuti võimaldab
sisetemperatuuridurid reguleerida ruumi sisekliimat. Automaatika hoolitseb ka
selle eest, et suvisel perioodil oleksid meie pesemisruumid kütavad.

Allikas: Urmas Ainsalu

Lapsel on soojal põrandal mõnus

Annika Kaljurand

■ Valisime vesipõrandakütte ehitaja soovitusel,
kolm aastat tagasi oli see suhteliselt uus asi.
Pakkumine tundus atraktiivne – mööbli paigu-
tamise puhul ei pidanud enam arvestama ra-
diaatoritega. Samuti arvasime, et väikesel lap-
sel on mõnus, kui põrandad on alati soojad.

Et ehitades on kulutusi nagunii mustmiljon,
siis loobusime, kui ehitaja küsis, kas välistempe-

ratuuriandurit ja termostaati soovime. Esialgu
tundus, et ilma selleta on võimalik hakkama
saada – kui on külmem, lihtsalt keerame sooja
juurde ja vastupidi. Seade teeb seda kõike auto-
maatselt ja tegelikult tänaseks oleme selle lask-
nud paigaldada. On palju mõnusam, kui toas
on kogu aeg sama temperatuur. Ise temperatuuri
reguleerida oli tüütu.

On diskuteeritud, kas soe põrand on lapsele
hea. Meil oli väike hirm, et laps harjub liigse
soojaga ja ruumides, kus pole põrandad soojad,
võib laps maas mängides haigestuda. Oma lapse
puhul ei ole veel aru saanud, et ta oleks nüüd
põrandakütte tõttu erilisel külmakartlik.

AVARDA OMA VÕIMALUSI!

Tule tutvu näidistega VELUX Eesti esinduses!

- lai valik näidiseid
- sõbralik ja abivalmis personal
- avatud tööpäeviti 9–17

VELUX Eesti OÜ
Peterburi tee 2A
11415 Tallinn
Tasuta infotelefon: 0800 4343
E-post: VELUX.Eesti@VELUX.com
www.VELUX.ee

VELUX®

KATUSEAKNAD

KATUSEALUSED ELAVAKS

PÕRAND ■ Põranda kvaliteet sõltub aluspinnast

Hea põranda saab ainult tasasele aluspinnale

Arnold Tatunts
ASI Optiroc
põrandate konsultant

Kauplustes on väga erineva tähistusega põrandasegu kotte, laias sortimendis orienteerumine nõuab eelteadmisi.

Põrandate remont ja uute põrandate valmistamine on küllaltki kallis ja keeruline ehitusvaldkond. Oluline on valida õige toode, et ehitamine ei läheks mõttetult kalliks.

Põrandate tegemiseks, nii nagu üldse ehituses, on palju erinevaid lahendusi ja materjale.

Põrandatasanduse segud jagunevad peamiselt nelja gruppi.

■ **Käsitandasused.** Olu- lisem erinevus on see, et segu ei voola ära, nii on võimalik teha ka kaldeid ja üleminekuid. Valida on alates peeneteralisest põrandapahtlist (fraktsiooniga 3000) kuni jämedateralise põrandavaluseguni (frakts. 6000).

■ **Remontsegud.** Kui teised segud on ainult betoonpindade tasandamiseks, siis remontsegud sobivad erinevate aluspin-

dade tasandamiseks. Aluspinnaks võib olla näiteks puit, saepuru- või kipsplaat, vana vinüül või epokate jne. Valikus on kaks segu: kiireks sanitaarremondiks peeneteraline segu (frakts. 3300) või siis põhjalikuks remondiks saneerausplaano, millega saab teha ka helikindlaid põrandaid sammumüra vastu.

■ **Isetasanduvad segud.** Erinevalt käsitandasusedest on isetasanduvad segud väga hea voolavusega, see teeb põranda tasandamise oluliselt kiiremaks. Loodis pindade viimistlemine on lihtne ka materjali esmakasutajale. Kalletega viimistlemine võib vajada juba kogemustega põrandatasandaja kätt. Valida on kahe

segu vahel: peentasandusegu (frakts. 148) kuni 30 mm kihi valamiseks ja jämetasandusegu (frakts. 320) kuni 100 mm kihi valamiseks.

■ **Erisegud.** Nende segude peamine erinevus seisneb selles, et peale põranda tasaseks tegemise on neile antud veel üks lisaväärtus. Pakkuda on põrandakatteseid (frakts. 410), mis on kulumiskindlad, tolmuvabad ja väga vastupidavad. Valikus on ka värvilised põ-

randakatteseid (frakts. 450). Erisegude hulka kuulub ainuke tasandusegu, mida lubatakse värvida või katta epokaudega (frakts. 500) ning laevaremondiks sobiv segu (frakts. 600), millel on kõik vajalikud sertifikaadid tööde teostamiseks.

Tihti püütakse betoonist kandev konstruktsioon teha juba nii tasane, et tasandusegusid viimistlemiseks ei oleks üldse vaja kasutada. Siiski on selline suhtumine vale. Kivistudes tekib betoonpindadesse pragusid, pingeid ning väikseid ebatasasusi. Vähemalt ühe kuu peaks laskma betoonil kivistuda ning alles siis viimistlustööde käigus põrandapinnad kvaliteetselt tasandada. Arvestades Eesti ehitustööde tempot, on üsna tavaline, kui püütakse sellest olulisest etapist üle astuda.

Põrandasegu võib olla küll kvaliteetne, kuid see vajab ka korralikku tööde teostamist.

■ **Ettevalmistus tasandustöödeks.** Aluspind peab olema puhas. Tolm tuleb eemaldada tolmuimejaga. Sulgeda aluspinnas olevad augud, praod ja muud läbivoolukohad, näiteks villaga. Puhastatud pinnale tuleb harjata kruuntaine MD16, mis on betoonpindade puhul lahjendatud veega 1 : 3

Ka kvaliteetset põrandasegu kasutades on vaja jälgida, et töövõtted ja -tingimused oleksid õiged.

Foto: Optiroc

(üks osa kruunti : kolm osa vett). Kuivi ja tugevasti imavaid aluspindasid töödeldakse kaks korda. Kruuntimine parandab tasandusegu naket aluspinnaga ja valgustust, takistab õhumullide teket ja tasandusegu sees oleva vee imendumist aluspinda. Tasandamist võib alustada, kui kruunt on nn puutekuiv (ca 2–4 tundi).

■ **Segukihi paksus.** Enne segu ostmist tuleb selgeks teha, kui paks peab tasanduskiht olema. Näiteks, kui seguga on luba-

tud valada 0–5 mm, ei tohi valada 5 cm.

■ **Vee hulk.** Iga pakendi peal on ära näidatud lisatava vee kogus. Kui lisada vett liiga palju, on segu koostis rikutud, mille tagajärjel jääb pinnapealne kiht pehme.

■ **Tasandusegu eesmärk.** Tuleb selgeks teha, millisesse ülaltoodud gruppi segu kuulub. Näiteks, kui soovatakse põrand tasandada ning jätta katmata, tuleb valida kulumiskindel tasandusegu (frakts. 410 või

450). Kui aluspinnaks ei ole betoon, tuleb valida paremate nakkeomadustega remontsegude hulga (3300 või saneerausplaano).

■ **Töötingimused.** Tasandamine peab toimuma suletud ruumis. Segu, vee ja tasandatava aluspinna temperatuur peab olema +10 kuni +35 °C kuivamiseni. Suuremas mahus töödele (üle 1000 m²) on pindade tasandamiseks kasulik kasutada koos pumbaoperaatoriga segupumpa.

[EHITUSMETALL]

Tootmine ja hulgimüük

Üle 200 erineva nimetuse

OÜ Ehitusmetall, Tervise 5 / Energia 15, Tallinn 11316
Tel/faks (0) 670 6000, tel 051 54 434, 050 21 535
info@ehitusmetall.ee www.ehitusmetall.ee

Tegevusalad: ■ Betoonitööde tarvikute hulgimüük: armatuuri-kandurid, valamistoru, -otsikud, vuugiliistud. **Parim valik ja laoseis Eestis!** ■ Kinnitustarvikute tootmine ja hulgimüük: kinnitusrakendid, -plaadid, -põlvi, metallkarkassi kinnitid ■ Lehtmaterjali töötlemine eritellimustöödena ■ Tsiingitud lehtmaterjal

kutsume edasimüüjaid

TÜ Liilia

Avatud uus liin – ekstruuder.

Pakume torusid polüetüleenist, PVCst, polüpropüleenist jne, Ø 12–100 mm, pikkus tellija soovil.

Võru 50, 50108 Tartu
Tel (07) 343 330, (07) 343 331
Faks (07) 343 332
www.liilia.ee

kutsume edasimüüjaid

SISUSTUS EKSPERT

tõhusalt sobiv

Naudi külma või kuuma

DAEWOO soojuspump-konditsioneerid

MÜÜK JA PAIGALDUS

Järve tee 4, Assaku, Harjumaa Tel 606 6140, faks 606 6141, www.sisustusekspert.ee

TARK TÖÖMEES RENDIB!

väiketööstajad • töteseadmed • ehitussoojakud ja merekonteinerid
tellingud ja piirdeaiad • betooniraketise vormid ja toetused • laadurid ja kopad

RAMIRENT

www.ramirent.ee

TALLINN
Laki 11D, sekretär, tel (0) 650 1060
info@ramirent.ee
Rendipunkt, tel (0) 650 1050
lakirent@ramirent.ee

Rendipunkt
Peterburi tee 34, tel (0) 603 1980
ssrent@ramirent.ee

TALLINN
Raketise kilbi rent
Kanali tee 1, tel (0) 640 3774
kiip@ramirent.ee

TARTU
Turu 45D, tel (07) 366 096
tarturent@ramirent.ee

NARVA
Tallinna mnt 55, tel (035) 76 606
narvarent@ramirent.ee

KURESSAARE
AS Siim Ehitus, Pikk 62, tel (045) 38 771

PÄRNU
OÜ Dak, Energia 4, tel 071 50 370

gyproc@online.ee, www.gyproc.com

edasimüüjad

esindus | jaotuskeskus

reklaamitoimetaja Margit Raias tel 667 0162, e-post margitr@aripaev.ee; reklaamimüügi projektijuht Piret Veski tel 667 0069, e-post piret.veski@aripaev.ee

KÖÖGIMÖÖBEL

HEAD EESTI KÖÖGID EEK2TRADE
www.eektrade.ee

võidad ajas

võidad rahas

EEK2TRADE
www.eektrade.ee

TALLINNAS: Rocca al Mare Kaubanduskeskuse
E-korpus II korrus, tel. 06 659 237
Lastekodu 41, tel. 06 014 244
TARTUS: Soola 1A - 309, tel. 07 344 343
PÄRNUS: Savi 12, tel. 044 75 130

www.ahjusoojus.ee
Rootsi kaminahjud
KARL
See ahi* võib soojaks kütta 120-140 m² kahekorruselise elamu *ventilaatoriga
SVENSKA KÄKELUGNAR
LINT AS
Lauliku 2b, Tallinn
Tel 672 4802, 672 4830

Kergesti paigaldatav Rootsi kivifassaad
EREK OÜ
Järvevana tee 3a
tel 626 2708
www.erek.ee

VENTILATSIOONIFILTRID

EU5-592-592-6-500
hind 415 kr + km
AS CARITEC
tel 656 6417, 656 4103,
052 78 143, faks 656 4083
e-post janek@ceritec.ee
www.caritec.ee

www.assar.ee
ASSAR

ABLOY volitatud **AS TABLOI**
• lukud (sh elektro)
• uksetarvikud
• turvauksed
• fono- ja koodlukud
• postkastid
• paigaldus, hooldus
AS TABLOI Hermann I, Tallinn
Tel (0) 611 5550, faks (0) 611 5450,
e-post tabloi@tabloi.ee
www.tabloi.ee

* **ÕUMEISTER** *
Tel/faks 607 0230, tel 056 51 979

Tänavakividest teed ja platsid
Sadevete süsteemid
Piiardeaiad

ÕHUNIISUTID ja KUIVATID

MUUDAVALD
INVESTEERINGU
KOKKUHOIUKS

Sobivaimad lahendused erinevatele tööstustele, tootjatele, kontoritesse, muuseumidesse, kodudesse jm.

KLIIMASEADE
Laki 14, 10621 Tallinn
Telefon 655 0116 Faks 655 0117
www.kliimaseade.ee

Ehituse eri

ilmub **17. septembril**

- EHITUSMATERJALITOOTJATE TOP
- SAEMATERJALI TOOTJATE TOP
- ESIKOLMIKUTE EDULOOD
- ELU KINNISVARAKÜLAS
- FIRMA LAIENEMINE. KAS KOLIDA VÕI EHITADA ISE?
- TÖÖRIIDED

Reklaampinna broneerimine
3. septembrini.

Kujundatud materjalid esitada
hiljemalt 11. septembriks.

Piret Veski,
reklaamimüügi projektijuht
tel 667 0069, 052 97 339
faks 667 0200
piret.veski@aripaev.ee

Äripäev

WEINIG-GRUPP.

Ülekaalukas kompetentsus täispuidu töötlemisel

Terves maailmas tunnustatud kaubamärk

Hööveldamine

Liimimine

Järkamine

Profileerimine

Sõrmjätamine

Lahtilõikamine

Teie Weinig-Grupp – 6 autoriteetset partnerit puidutöötlejatele

Weinig: maailmaturu liider hõõveldusautomaatide alal
Waco: kõige võimsamad ja kiiremad hõõveldusautomaadid
Grecon: kõrgtootlikud sõrmjätksaadmed
Dimter: kappsagide ja liimpresside spetsialist
Raimann: lahkettassaagmasinate tipp tehnika
Concept: kompetentne partner kogulahendustele

Weinig-Grupp – Teie edukuse kaubamärk

WEINIG GRUPP
Michael Weinig AG
D-97941 Tauberbischofsheim
Tel: +49 9341/86 14 08
E-Mail: mc5@weinig.de
Internet: www.weinig.com

WEINIG'1 esindaja Eestis:
OÜ ARWE PUIDUTÖÖSEADMED

Peterburi tee 46, Tallinn • GSM: +372 51 123 93
Tel: +372 6 139 718 • Fax: +372 6 139 719
E-Mail: info@weinig.ee • Internet: www.weinig.ee

KOOLITUS ■ Algab koolitushooaeg

Puidust ehitamisel on meil Põhjamaadelt palju õppida.
Foto: Julia-Maria Linna

Puitehitiste seminaril räägitakse Rootsi ehituskogemusest

Puitehitiste seminar

kasulik info!

- Aeg: 9. septembril 2003. a kell 10–16
- Koht: Tallinnas Sakala keskuses
- Korraldaja: Puuinfo
- Info ja registreerimine: tel 656 7643

Puuinfo korraldab 9. septembril Sakala keskuses puitehitiste seminari. Seminaril räägitakse puidust ehitamisest eri riikide näidetel, esinejad on kutsutud Rootsi Puidutehnoloogia Instituudist. Päevakorrapunktid: puidust korruselamud, tuleohutuseeskirjadest tulenevad võimalused ja piirangud puidust ehitamisel eri riikides, puidust ehitamise süsteemid, puidu pinnakatete püsivus, ehitise olelussükk ja keskkonnapäikeselised aspektid puidust ehitamisel.

Seminari osavõtutasu (350 krooni) sisaldab nii jaotusmaterjale kui ka lõunat ja kohvipause. Info ja registreerimine telefonil 656 7642 või e-posti aadressil info@emtl.ee. ÄP

KASULIK SOOVITUS ■ Prügi ladestamise eest tuleb hoolitseda

Prügikonteinerite asukoht peaks olema läbimõeldud

Sobivalt paigutatud jäätmekonteinerid suurendavad vaba ruumi ja aitavad vähendada kulutusi puhastusele.

Pille Kõresaar

pille.koresaar@aripaev.ee

Jäätmed ja prügi maas tähendab nii materjalikaotust kui ka ohtu liikumisele ning on tihipeale tööõnnetuste põhjustajaks. Soovitatakse on muretseda jäätmekonteinerid, mis sobivad eri tüüpi jäätmetele – mahukamad konteinerid prügi ja rämpsu tarvis, suletud konteinerid vedelike hoiustamiseks ning platvormid või sõrestikud suurematele jäätmetele. Lihtsad konteinerid, mis on paigalda-

tud iga tööpaiga lähedale, aitavad kõige paremini kaasa heale tööpaiga hooldusele.

Jäätmekonteinerid võiksid võimalusel olla ratastel, nii saab neid kiiresti liigutada töö käigus ja pärast tööd prügi ladestamiskohta. Kõige paremaid ettepanekuid jäätmekonteinerite asukoha ja tühendamise sageduse kohta teevad töötajad ise. Jäätmed, mida hoitakse eraldi sorteerituna sobivates konteinerites, jäävad suhteliselt puhtaks, kahjustuvad vähem ning neid saab kergesti töödelda.

Korralikult sorteeritud jäätmetest on hea ülevaade.

Foto: Julia-Maria Linna

Höövelliist
www.hoovelliist.ee

Puit ja MDF LIISTUD

Telefon (043) 51050
Faks (043) 51052
www.hoovelliist.ee

UB EHTUS
UNIVERS BALTIC OÜ

ehitus

- vundamendid
- põrandad
- vahelaed
- terrassid

projekteerimine ehituse juhtimine

Rävala pst 3, Tallinn
Tel 055 27 781, Faks 699 8006
universbaltic@hotmail.ee

◆ Katlad
◆ Radiator- ja põrandaküte
◆ Projekteerimine
◆ Paigaldus

AVM-TERM
AVM-TERM AS
Tel/faks 043 49 580
e-post avm@matii.ee
www.avmterm.ee

• IVT Greenline maasoojuspump
• IVT ES 490 ventilatsiooni õhusoojuspump
• IVT Sharp Nordic õhusoojuspump

Pakume puhas energiat!

Soojuspump OÜ
Männiku tee 123
tel 658 6168
www.soojuspump.ee

Nanosol
siis kui põrand on põhiline

Õlitatud või lakitud põrand?

Uuri lähemalt:
www.multip.ee
Tel/Faks 656 3296

ENSTO

KUUMTSINKIMINE

EESTI SUURIM TSINGIVANN

pikkus 6,5 m, sügavus 2,5 m ja laius 1 m

Ainsana Eestis tehakse meil väikedetailide kuumtsinkimist tsentrifuugis ja kuumtsingitud toodete väliskeermete puhastamist suruõhuga. Kuumtsinkimisalane konsultatsioon. Roostevastane garantii aastateks.

KÕIK TSINKIJAD ON TERETULNUD!

ENSTO ENSEK AS Paldiski mnt 21 76601 Keila
Tel (0) 674 7575, 674 7476, 050 35 492
Faks (0) 674 7566

POWERSCREEN
Mobiilsed ja statsionaarsed sõelad
Konveierid
Pesuajamad

BL-PEGSON
Lõugpurustajad
Rootorpurustajad
Koonuspurustajad

MASTER MAGNETS
Magneteraldajad

ULSTER ENGINEERING
Lõikavad jäätmeribijad

Esindajad Eestis
02.–05. 09. 2003

vimeco oy
Kerkkolankatu 28
05800 HYVINKÄÄ
FINLAND

Powertrack 800

- Valmistusaasta 2001
- Töötunnid 2300
- Saastunud maa-, kruusa, sõe, mulla jpm materjalide sõelumiseks

Kaasa eri suurusega võrke

Eurotrack 900X600

- Valmistusaasta 1998
- Töötunnid 4200
- Kivide ja ehitusjäätmate purustamiseks

Komplekti kuulub magneteraldaja

16.–18. 10. 2003
Boksis VP 5

Info Bruno Härm tel +358 50 4568 144
e-post bruno.harm@vimeco.com
Tel +358 10 4568 200, Faks +358 10 4568 105
www.vimeco.com

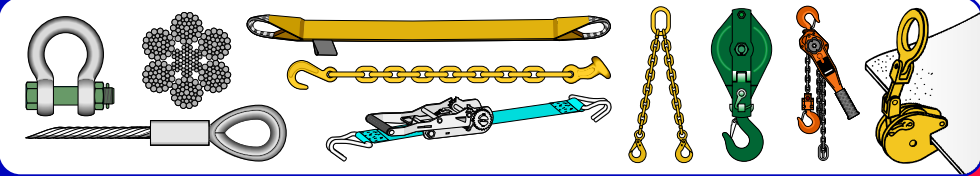
reklaamitoimetaja Margit Raias tel 667 0162, e-post margitr@aripaev.ee; reklaamimüügi projektijuht Piret Veski tel 667 0069, e-post piret.veski@aripaev.ee

Töste- ja koormakinnitusvahendid

Peterburi tee 71, 11415 Tallinn
tel 620 5136, faks 620 5146
e-post info@certex.ee
www.certex.ee

- terastrossid, trosstroppide valmistamine
- ketid ja ketitarvikud, kett-troppide valmistamine
- tekstiiltroppide ja koormarihmade valmistamine
- tõstetalid, plokirattad, tõstehaarsid
- seeklid, vandipingutid, tõstesilmad ja -pööritsad
- traaversid, tõstepoomid, tõsteabivahendid
- happekindlad trossid, ketid ja tarvikud

Uks, mida võib usaldada

Standoor Eesti OÜ
Aiandi tee 24, 74001 Viimsi, Harju maakond
Tel 600 8930
Faks 609 1420

Garaažiuksed otse tootjalt:

- Erinevad mudelid
- Kiired tarnetähtajad
- Professionaalne teenindus

info@standoor.ee www.standoor.ee

PUIDUBÖRS IGAL KOLMAPÄEVAL

RIDA 236 KROONI TEL 667 0069

kood	materjal	möödud (mm)	kogus (tm)	1 tm hind (kr)	kontaktandmed
MÜÜK					
025	tamme, saare, haava, kase, lehise, pärna, vahtra kuiv ja märg saematerjal	paksus 25–50	pidevalt	kokkuleppel	tel 052 76 943, 050 48 445, (07) 351 427 Puiduäri AS www.puiduari.ee
112	männi, kase servatud ja servamata saemat (8–18%)	erinevad, I–V kvaliteet	pidevalt	kokkuleppel	tel 679 1541, 051 17 689, auri@puumarket.ee, www.puumarket.ee
277	väike puidutöötlemistehh				tel 051 64 909
421	liimpuitkilp				tel 052 86 445, (076) 68 320
542	tisleri puit KD 8%, ehituspuit KD 8%, hõõvelpuit				tel 056 560 089 OÜ Regor Puidugrupp, Paneeli 4a, Tallinn, priit@regor.ee
556	kuiv ja märg tamme saematerjal	pakus 25 mm, erinevad laiused ja pikkused			OÜ Talkwell tel 052 90 271, olav@timber.ee
560	kuuse ja männi saematerjal Venemaalt	erinevad	kokkuleppel	kokkuleppel	tel 056 494 056, faks 640 3453 Alex Trading OÜ

OST					
142	servatud kase saematerjal	25×75, 100, 125, 150 mm	kokkuleppel	kokkuleppel	tel 050 10 652, 052 40 470
245	oksavaba saematerjal (haab, lepp, mänd)	erinevad	piiramatu	kuni 4500 kr	tel (07) 301 810, (07) 301 811, 051 32 109, 052 52 444 Ha Serv OÜ
413	männi ja kuuse saematerjal	erinevad	piiramatu	kokkuleppel	tel (078) 50 706, 050 51 380 Barrus AS
453	männi ja kuuse saematerjal	22×50/100/150, 50×100/115/125/150 47×75/100/125/150/175/200/225	piiramatu		tel 056 200 032
472	kuusk (värske)	47×100/125/150/200/225, pikkus 2,4–6 m 75×225, pikkus 4,2–6 m			tel 674 7560, 674 7483, 050 92 168, faks 674 7553; artur.ernits@haret.ee
	kuusk (kuiv 18%)	47×100/125/150/200/225, pikkus 2,4–6 m			
509	kasesaematerjal	25/32×75, 100, 125, 150		1500–7000 kr/tm	tel 050 37 798, faks 609 1323
520	männi, kuuse, kase, lehise saematerjal	erinevad	pidevalt	kokkuleppel	tel 050 35 621, 627 3333, ipt@online.ee
547	kasepalk	Ø alates 18 cm	piiramatu	500 kr	tel (044) 30 240, 050 83 634, www.valmos.ee Valmos OÜ
548	kuusk (värske/kuiv)	47×150×4000	pidevalt	kokkuleppel	tel 050 91 241 ProFeeling
554	servatud märg kase saematerjal	25×50, 75, 100, 125, 150	piiramatu	vaata koduleheküljelt	tel (07) 452 649, 051 44 532 AS KalMar & Pojad, www.kalmar.ee
561	kasepalk	Ø alates 18 cm	piiramatu	500–1500 kr	tel (044) 78 725, 055 525 604
562	kase värske ja kuivatatud saematerjal	19/25/32×75-150	pidevalt	1100–6700 kr/tm	tel 659 3511, 050 94 684, faks 655 8536, genetrade@timber.ee

TEENUS					
348	puidukuivatamise teenus: mänd, kuusk, lehis, kask, lepp, haab jm, hõõveldusteenus, saematerjali sorteerimis- ja kappimisteenus	4 kambrit kogumahuga 360 m³	kokkuleppel	al 200 kr/tm	tel/faks 637 9086, 637 9325, Vana-Narva mnt 8a, Tallinn (Muuga sadama ja raudteeharu lähedal)
476	lõikame musta lepa saematerjali vastavalt tellija mõõtudele				tel 050 34 903 AS KalMar & Pojad
535	puidukuivatamisteenus	2×100 m³			tel 056 200 032
541	puidusügavimmutus, A ja AB klass, kemikaal CCA			350–450 kr/tm + 18%	tel 056 640 271, 056 640 228, faks (07) 418 185 OÜ Sakkose, Vana-Kuuste, Tartumaa
557	puidukuivatamisteenus				tel 052 86 445, (076) 68 320
559	pikijätkatud saematerjal	paksus 16–50 mm, laius 40–180 mm, pikkus kuni 6 m	pidevalt	kokkuleppel	tel (078) 28 035, 052 14 182, faks (078) 28 036, gmpanels@hotmail.ee

MÜÜA

PUIDUTÖÖMASINAD

Liimkilbilli 150 m³ kuus + katel + kuivatid, briketipress, seimer, Cnc-SCM Record 120 (2 tk), Cnc-Albert, paksusmasin, freesid, mitmespindilised puurpingid, saed, kruvikompressor, terituspink teradele, õli-peitsilliin, sahtli külje tootmise liin, jne.

Värvifotod ja hinnad: aivarpaas@hotmail.ee • 051 31 899

PUIDUBÖRSI RIDA

maksab

236 krooni

Reklaami tellimine faksil 667 0200

Info tel 667 0069 Piret Veski

AS Tarriks teostab puidu kuivatamist

Kuivatamine niiskuseni 18%:

materjal	paksusega	16–50 mm	200 kr/tm
	50–73 mm	250 kr/tm	

Kuivatamine niiskuseni 8–10%:

80 kr/kambritund

LISAINFO
tel 050 45 127
(044) 37 372
faks (044) 37 045
Reiu küla, Tahkuranna vald, Pärnumaa

ANTIBLU SELECT tagab puidu väärtuste säilimise, pakkudes tõhusat kaitset pinnahallitust ja sinimädanikku põhjustavate seente vastu.

Kaitse toimib 3-6 kuud puidu kuivatamise, ladustamise ja transportimise ajal.

konkurent

töötlemata

Hansacom OÜ
Tel 606 6435, 053 405 636
Faks 606 6430
Betooni 19, Tallinn 11415
www.hansawood.ee

lisainfo

www.archtp.com

AKTSIAGALOPP

TÄNA
16.50-18.00

Esimene maailmas:

**ENNEOLEMATU
KIIRE AKTSIAMÄNG**

- tulemused reaajas
- *online*-kommentaarid ekspertidelt
- auhinnad esimestele ja viimasele
- KÕIGILE TASUTA

Äripäev

www.aripaev.ee/aktsiagalopp/

Kas me võiksime siiski sõbrad olla?

Kulla peni, ära nüüd mossita! Sinuga on endiselt mõnus koos peesitada ja möllata, oled inimese armastuse auga ära teeninud. Kui aga järele mõelda, oleme meie – ajalehed – inimesele sinust veelgi lähedasemad.

Kas tead, et iga päev võtab Eestis ligi pool miljonit inimest postkastist oma ajalehe? Kui me õigel ajal kohal pole, lähevad inimesed endast välja – hauguvad meie peale hullemini kui terve koerakasvandus. Aga kui kõik laabub, naudime sellist elu, millest sina ei oska unistadagi. Meil lubatakse lehada köögilaua hommikusöögi kõrval, meiega minnakse voodisse ja isegi kempsu. Ja millest tunnevad puhkusel olevad inimesed kõige enam puudust? Loomulikult ajalehest!

Kuid ühes asjas oleme sarnased ka. Täpselt samamoodi nagu sina, haugume ka meie kõikide

ebameeldivate tüüpide peale ja meiegi ei salli rihma otsas talutamist.

Ja kas tead, et kui inimesed hakkavad sisseoste tegema, otsivad nad head nõu just ajalehest? Ligi kolmandik inimestest ütleb, et see oli nimelt ajalehereklaam, mis aitas neil oma ostud välja valida.

Tegelikult olemegi meie inimese parimad sõbrad. Aga ära selle pärast kurvasta. Ja kui sulle tundub, et sa tingimata pead meile hambad sisse lööma, siis lase käia! Sa oled ju nii palju kordi suure rõõmuga ajalehe postkastist tuppa toonud. Järelikult pole meie läbisaamisel viga midagi. Oleme siis sõbrad edasi?

Äripäev

Sinu ajaleht

Ericsson 12,70 0,00% ▲ Nokia 14,00 -0,57% ▼ Hansapank 310,59 0,51% ▲ Eesti Telekom 110,31 -0,28% ▼

börs

toimetaja Annika Matson, tel 667 0405, e-post annika.matson@aripaev.ee

MÜÜK EESTIS ■ Siinsete esinduste andmetel on müük olnud üllatavalt hea

Bayeri tehase Saksamaal toodetakse potentsiravimi Levitra tablette, mis peaksid ettevõttele tooma 1,1 miljardit eurot aastas.

Foto: All Over Press

Euroopa potentsiravim ründab USA Viagrat

Saksamaa üks suuremaid ravimitootjaid Bayer ja brittide ravimifirma GlaxoSmithKline pakuvad oma ühistootega Levitra konkurentsi maailma suurima ravimivalmistaja Pfizeri tootele Viagra.

Annika Matson

annika.matson@aripaev.ee

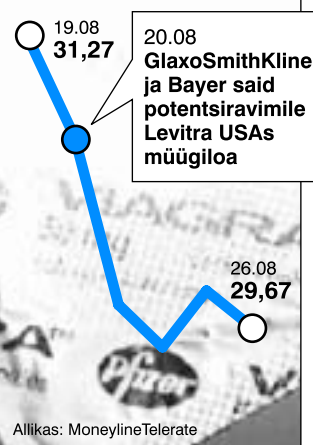
Pfizeri aktsia on alates 20. augustist, mil Levitra müügiloo sai, kukkunud ligi viis protsenti.

Nädala eest sai Bayeri ja GlaxoSmithKline'i ühiselt loodud potentsiravim Levitra turustusloa Ühendriikide toiduaine- ja ravimiametilt (FDA). Ravimifirmade andmetel esineb USA erektsioonihäireid 30 miljonil mehel.

Uued armutablid jõuavad tootjate andmetel USA apteekidesse müügile lähinädalate jooksul. Euroopas toodetud potentsiravim on USA apteekides

Konkureeriv ravim kukutas Pfizeri aktsiat

Viagra tootja Pfizeri aktsia hind USA dollarites

Allikas: MoneylineTelerate

müügil soodsamalt kui kohalik toode Viagra. Üks Viagra tablet maksab Ameerikas kuni kaheksa dollarit.

Pfizeri kontsern on potentsiravimite turu üks valitsenud juba viis aastat. Mullu müüs ravimihiglane Viagrat USA 1,7 miljardi dollari eest. Pfizeri kontsern konkurentidele võitluseta siiski alla ei anna. USA farmaatsiahiid on Saksa ja Inglise ravimikontsernid autoriõiguse rikkumise süüdistusega

kohtusse kaevanud. Pfizeri kontsern on seisukohal, et Levitra ja Viagra molekulaarstruktuurid on äravahetamiseni sarnased ning kontsern kahtlustab ebaausat mängu. Eurooplaste loodud potentsiravim baseerub tootjate sõnul tõesti samal toimeainel, mis Viagra sinine tablet. Oht, et Bayer ja GlaxoSmithKline jäävad selles kohutahingus kaotajaks, on investeerimispanka Sal. Oppenheimeri farmasektori analüütiku Ludwig Muesi sõnul väga väike.

Uue armutabli reklaamimine läheb analüütikute sõnul väga kalliks. Farmaatsiaturu ekspert Mues ennustab, et uus potentsimedikament esimesel kahel aastal ettevõtetele kasumit ei teeni.

Credit Suisse First Bostoni analüütikud prognoosivad, et Levitra sisseviimine USA turule läheb firmadele sel aastal maksma 100 miljonit dollarit.

Saksa farmaatsiaettevõtte Bayer juhatause esimees Werner Wenning ütles, et Levitra potentsiaali tõusta müügihitiks. Firma ootab ravimist enam kui 1,1 miljardi euro suurust aastakäivet. Seni on ravim loa müügiks saanud 50 riigis.

Ravimifirmade Eesti esindused on müügiga rahul. Glaxo-

SmithKline Export Estonia äriüksuse juht Gennadi Nikolajev ütles, et firma uus erektsiooni funktsiooni parandamise ravim Levitra on alates maist müünud Eesti turul üllatavalt hästi. Tema sõnul saavutas ravim kohe juunis turuosaks 15%. Nikolajevi sõnul võib sellest järeldada, et patsiendid vajavad uut ravimit ja valikuvõimalust, mida neile nüüd Viagra kõrval pakutakse.

“Meie lähiaja eesmärgiks on saavutada vähemalt 33protsendiline turuosa Eesti erektsioonihäirete ravimite turul,” märkis Nikolajev.

Ravimiameti registreerimisosakonna juhataja kt Katrin Kiisk rääkis, et Eestis on Levitra kõikidele patsientidele perearsti kaudu kättesaadav.

Kiisk kommenteeris, et Viagrat ja Levitra on Eesti turul enam-vähem ühe hinnaga, nelja tableti pakendi hind on 600 ja 700 krooni vahel.

Kiisk märkis, et ka Viagra käive on Eestis aasta-aastalt kasvanud. Tema andmetel oli potentsiravimi käive hulgemüügi hinnas 2000. aastal 9,1 miljonit krooni, 2001. aastal oli summaks 9,7 miljonit krooni ja 2002. aastal 9,9 miljonit krooni.

Äripäev
online

Patuoinas on Hiina juaan

USA tööpuudus on kõrge ja tööstusettevõtted on viletsas seisus, nüüd on leitud ka peamine põhjus, miks see nii on.

The New York Times kirjutab, et poliitikud ja ärimedid üle riigi on leidnud kõigi nende hädade peasüüdlase. Patuoinas on Hiina, õigemini Hiina juaan.

Lõuna-Carolina kuberner Mark Sanford viitab just Hiina juaanile kui peamisele ohule osariigi tekstiilitööstusele. Juaani kurss dollari suhtes muudab Hiina ekspordi väga odavaks. Eries plaanivad nii juhid kui ka töölised paljudes tööstusettevõtetest valjuhäälselt protesti töörahva pühäl ebaausa konkurentsi pärast. Peamiseks protestiobjektiks on juaan.

Survet Hiinale avaldatakse kõige kõrgemal tasemel. Näda la pärast teeb visiidi Aasiasse rahandusminister John W. Snow.

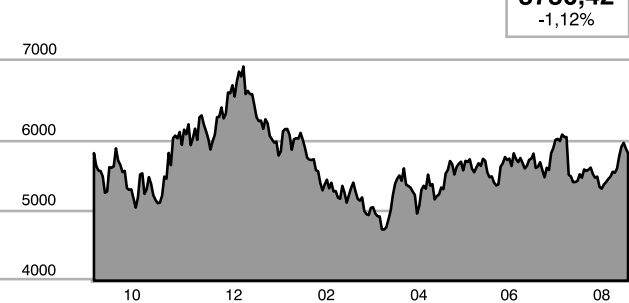
Juaan valmistab USA-le muret seetõttu, et Hiina valitsus hoiab juaani seotult dollariga ega lase kursil valuutaturgudel vabalt kujuneda. Kriitikute sõnul on juaan ligi 40 protsenti alahinnatud. Alahinnatud valuuta võimaldab aga Hiina tootjatel USA turgu vallutada hindadega, millistega USA päritolu tootjad konkureerida ei suuda.

TeliaSonera osalus Leedu mobiilsidefirmas tõuseb 90 protsendile

TeliaSonera teatas, et tütarettevõtte Amber Mobile Teleholding on jõudnud kokkuleppele, millega suureneb TeliaSonera osalus Leedu Omnitelis 90 protsendile.

Amber Mobile Teleholding leppis kokku Motorola tütarettevõttega Motorola Lithuania Telecom 35% Omniteli aktsiate ostus, teatas TeliaSonera Helsingi börsile. TeliaSonera maksab aktsiate eest 117 mln dollarit (1,69 mld kr). Tehing viiakse lõpule, kui saadakse heakskiit Leedu konkurentsiametilt.

HEX-indeks

www.boats.ee

Tel 052 12 572
052 81 527
052 77 821

Kaater K 660

v.a 2003. a, pikkus 7 m, laius 2,6 m, kõrgus 2,4 m. Kandevoime maks 8 inimest, 6 magamiskohta, soovitatav mootor võimsusega 90 - 170 kW. Küttepaagi suurus 160 l

Hind 600 000 kr

Kaater PK 660

v.a 2003. a, pikkus 6,9 m, laius 2,26 m, kõrgus 2,45. Kandevoime maks 6 inimest, 2 magamiskohta, soovitatav mootor võimsusega 115-150 kW. Küttepaagi suurus 240 l

Hind 450 000 kr

Tallinna börs			
26.08.			
Taise	278,20	0,43%	
käive	8,78 mln kr		
ÄP tööstusindeks	110,34	2,11%	

Investori kalender	
N 28. august	
USA – SKP II kv 03	
Hilton Group – majandustulemused	
R 29. august	
Swiss Re – majandustulemused	
USA – inimeste sissetulekud ja -kulutused, juuli 03	
E 1. september	
statistikaamet – ehitus, II kv 03	
T 2. september	
L'Oreal SA – majandustulemused	
statistikaamet – kaubandus, II kv 03	
USA – autode müük, aug 03	
K 3. september	
statistikaamet – majanduskasvu esialgne hinnang, II kv 03	
R 5. september	
statistikaamet – väliskaubandus, juuli 03; tarbijahinnaindeks, august 03	
USA – töötus, keskmine töönädal, tunnipalk, aug 03	
R 12. september	
USA – jaemüük, tootjahinnaindeks, aug 03	

suurim tõusja	
Estiko	
+18,75%	

suurim langeja	
EVP	
-1,13%	

enim kaubeldud	
Hansapank	
5,65 mln kr	

Estiko aktsia 5 aasta kõrgeimal tasemel

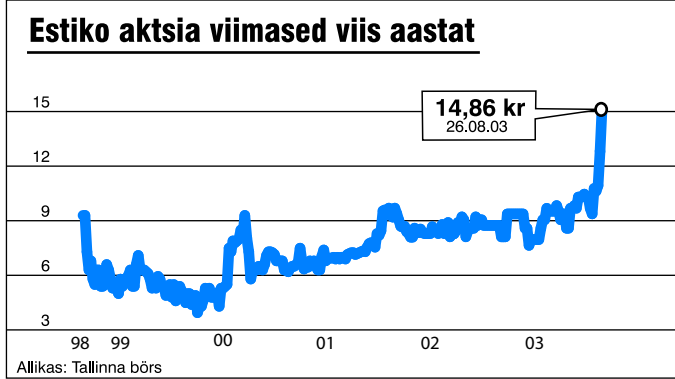
Romet Kreek
romet.kreek@aripaev.ee

Tallinna börsil jätkus eile rekordite sadu. Estiko aktsia tõusis viimase viie aasta kõrgeimale tasemele. Ülimadala likviidsuse ja laia *spread*’iga aktsia tegi peaaegu 20protsendise hüppe. Aktsia kallines 18,75 protsenti, 14,86 kroonile. Ühes tehingus vahetas omanikku 2000 aktsiat. Viie aastaga on aktsia kallinenud 64 protsenti.

Saku Õlletehas tegi esmaspäevase rekordi järel eile taas uue tippmargi. Poolaastatulemusi seni veel mitte avaldanud õlletehase aktsia kerkis 3,17 protsenti, 76,36 kroonile.

Merko Ehituse aktsia kordas varasemat 195,58kroonist kõigi aegade kõrgeimat taset. Aktsia tõusis 2,46 protsenti.

Madala likviidsusega aktsia, mida tuumikinvestori tõttu liigub teiste investorite käes vähe, on teinud läbi peadpööritava tõusu. Augusti algusest peaaegu

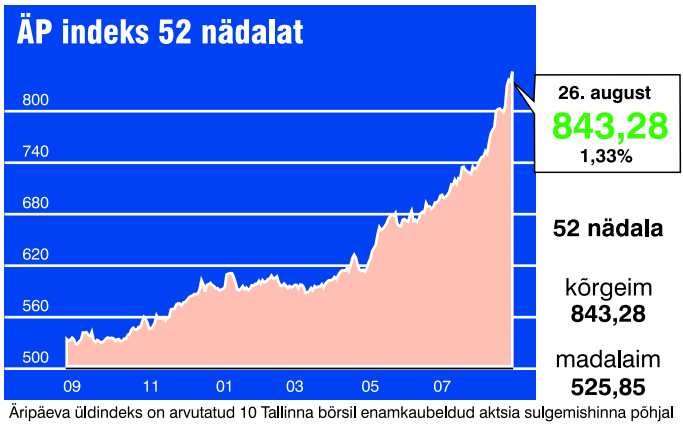
Estiko aktsia on viie aastaga tõusnud 64 protsenti.

püstloodis tõusnud aktsia kohta võiks öelda, et järsk tõus ei tohiks väga kaua kesta.

Samas on trend investori sõber. Nautige tõusu, kuni see kestab, sest see ei kesta kunagi lõpmatult. Aktsia tõusutempo võib raugeda või asenduda langusega. Kui investorid ühel ajal paremat alternatiivi otsima hakkavad, võib aktsia kukkuda sama kiiresti, kui on tõusnud. Augusti algusest on ehi-

tusfirma aktsia kerkinud 49 protsenti.

Norma aktsia tõusis 1,77 protsenti, 99,04 kroonile – ligi kuue aasta tiptasemele. Harju Elektri aktsia tõusis 0,82 protsenti, 96,23 kroonile. See on aktsia ajaloo kõrgeim sulgemishind. Hansapanga aktsia tõusis 0,51 protsenti, 310,59 kroonile. Aktsiat lahutab kõigi aegade kõrgeimast sulgemishinnast viis eurosent.

Tallinna Börs				26.08.			
	sulgemis- hind kr	muutus eelml (%)	ost	müük	tehin- guid	käive kr	P/E div. akt. suhe* kohta**
PÕHINIMEKIRI							
Baltika	31,29	2,04	30,67	32,86	1	31 293	- - - - -
Eesti Telekom	110,31	-0,28	110,31	110,93	12	636 716	15,1 6,00
Hansapank	310,59	0,51	310,27	310,90	15	5 654 012	12,0 6,00
Harju Elekter	96,23	0,82	96,23	100,14	3	205 026	4,8 2,00
Merko Ehitus	195,58	2,46	190,89	199,49	5	478 787	13,2 2,25
Norma	99,04	1,77	99,20	99,98	8	1 362 319	7,5 5,00
T. Kaubamaja	59,77	0,00	58,52	59,77	2	60 487	11,7 1,00
I-NIMEKIRI							
Estiko	14,86	18,75	14,08	0,00	1	29 729	9,1 -
Kalev	35,99	5,99	33,95	37,55	1	17 994	6,7 -
Klementi	29,42	0,00	29,26	31,76	0	0	- - -
Rakvere LK	15,65	-0,99	15,18	16,12	2	16 140	9,6 -
Saku Õlletehas	76,36	3,17	75,89	76,36	5	82 768	19,4 5,00
T. Farmaatsiatehas	20,03	0,00	20,03	21,12	2	7 038	10,1 -
Viisnurk	39,12	0,00	38,33	39,90	2	46 940	- - -
VÕLAKIRJADE NIMEKIRI							
Eesti Post	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	- - - ***
Tallinna Sadam	10 185,00	0,00	0,00	0,00	0	0	3,26%***
VABATURG							
EVP	0,962	-1,13	0,962	0,970	3	145 976	- - - - -

* P/E suhe on arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kuu on olemas siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

** viimase majandusaasta kohta teavitatud (maksud) dividendi suurus (kroonides)

*** tulusid viimase tehingu põhjal

Aktsiate ostu-müüginoteeringud*					26.08.	
aktsia	valuuta	ostuhind	müüghind	noteeria		
Eesti Gaas	EEK	52,00	-	Hansapank		
EVP	EEK	0,950	0,990	Hansapank		
		0,925	0,975	Ühispank		
Microlink	EEK	70,00	150,00	Trigon		

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

* P/E suhe on arvutatud viimase 4 kvartali vahearuande (kui on olemas siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal
** viimase majandusaasta kohta teavitatud (makstud) dividendi suurus (kroonides)
*** tulusus viimase tehingu põhjal

Aktsiate ostu-müüginoteeringud*					26.08.
aktsia	valuuta	ostuhind	müüghind	noteerija	
Eesti Gaas	EEK	52,00		Hansapank	
EVP	EEK	0,950	0,990	Hansapank	
.....		0,925	0,975	Ühispank	
Microlink	EEK	70,00	150,00	Trigon	

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Täna toimub jook

Stroomi rannas

Nordea

tervisejooks

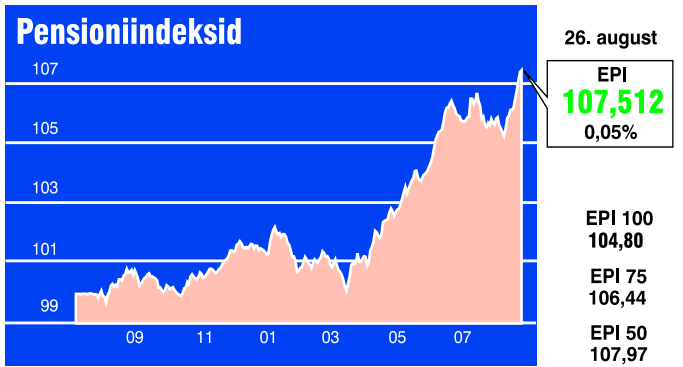
Start avatud 17 – 20.

Sarja registreerumine

www.nordea.ee

Investeeringufondid											26.08.
fond	kuupäev	ost kr	müük kr	NAV	riski-aste***	aasta algusest %	tootlus (p.a.)%			fondi maht	haldav ettevõtte
							12 kuud	3 aastat	5 aastat		
II PENSIONISAMBA FONDID											
Ergo Tuleviku Pensionifond	26.08	10,8500	11,2900	10,9600	-	7,45	9,39	-	-	22 226 512	AS ERGO Varahaldus
Ergo Rahulik Pensionifond	26.08	10,2500	10,6600	10,3500	-	1,57	3,20	-	-	11 019 426	AS ERGO Varahaldus
Hansa Pensionifond K1	26.08	10,4800	10,7500	10,5900	-	1,34	5,48	-	-	36 700 091	Hansa Investeeringufond
Hansa Pensionifond K2	26.08	10,6200	10,8900	10,7300	-	6,03	6,87	-	-	119 421 350	Hansa Investeeringufond
Hansa Pensionifond K3	26.08	10,9100	11,1900	11,0200	-	10,20	9,80	-	-	170 616 722	Hansa Investeeringufond
LHV Aktsiapensionifond	26.08	10,4000	10,6200	10,5100	-	7,14	4,68	-	-	22 105 228	LHV Varahaldus
LHV Intressipensionifond	26.08	10,5400	10,7600	10,6500	-	2,90	6,18	-	-	7 042 824	LHV Varahaldus
Sampo Pension 25	26.08	10,5930	10,8070	10,7000	-	3,28	6,79	-	-	14 838 523	Sampo Varahaldus
Sampo Pension 50	26.08	10,9791	11,2009	11,0900	-	5,72	10,68	-	-	67 302 653	Sampo Varahaldus
Sampo Pension Intress	26.08	10,2960	10,5040	10,4000	-	1,76	3,79	-	-	7 439 954	Sampo Varahaldus
Seesami Kasvu Pensionifond	26.08	9,9600	10,2600	10,0600	-	3,93	-1,95	-	-	14 318 604	Seesam Varahalduse AS
Seesami Optimaalne Pensionifond	26.08	10,1000	10,4000	10,2000	-	2,10	0,49	-	-	14 328 517	Seesam Varahalduse AS
Seesami Võlakirjade Pensionifond	26.08	10,4000	10,6100	10,5000	-	1,55	4,58	-	-	12 104 991	Seesam Varahalduse AS
Ühispanga Pensionifond Konservatiivne	25.08	10,3100	10,5700	10,4100	-	1,54	3,58	-	-	39 434 808	Ühispanga Varahaldus
Ühispanga Pensionifond Progressiivne	25.08	10,7100	10,9800	10,8200	-	6,15	7,68	-	-	129 217 336	Ühispanga Varahaldus
III PENSIONISAMBA FONDID											
Hansa Pensionifond V2	26.08	13,9100	14,1900	14,0500	3,77	11,69	15,26	10,05	-	33 007 916	Hansa Investeeringufond
LHV Täiendav Pensionifond	26.08	10,1400	10,3400	10,2400	-	13,02	9,05	-	-	4 407 779	LHV Varahaldus
Sampo Pensionifond	26.08	11,9889	12,2311	12,1100	-	6,60	9,28	-	-	10 419 268	Sampo Varahaldus
Ühispanga Pensionifond Täiendav	25.08	12,3100	12,5500	12,4300	2,91	9,08	12,19	-	-	31 377 602	Ühispanga Varahaldus
AVATUD INVESTEERIMISFONDID											
Balti Kasvufond	26.08	268,9600	274,4000	271,6800	8,46	25,56	32,80	24,21	17,59	166 215 978	Hansa Investeeringufond
Hansa Läänemere Aktsiafond	26.08	77,2000	78,7600	77,9800	-	15,34	-19,19	-	-	21 314 241	Hansa Investeeringufond
Hansa Vene Kasvufond	26.08	540,5700	551,4900	546,0300	24,57	31,59	27,12	30,33	54,45	55 478 848	Hansa Investeeringufond
Nordea Euroland*	25.08	1,8063	1,8428	1,8245	25,62	11,42	-6,70	-16,80	-	172 300 000	Nordea Rahastoyhtiö
Nordea Optima.fi*	25.08	0,2282	0,2328	0,2305	9,36	4,75	-0,15	-8,00	-0,10	523 200 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo Balti IF	26.08	3,2449	3,3443	3,3111	13,48	34,01	44,40	28,62	-	317 366 191	Sampo Rahastoyhtiö
Sampo Kasvufond	26.08	12,4740	12,7260	12,6000	20,14	19,77	23,04	-	-	26 240 177	Sampo Varahaldus
Trigon Balti Aktsiafond	26.08	188,9076	193,7022	191,7844	11,15	42,61	48,28	26,45	-	24 255 160	Trigon Funds
Trigon Kesk-ja Ida-Euroopa Fond	26.08	119,0660	122,0880	120,8792	-	19,78	27,10	-	-	215 195 850	Trigon Funds
Äripäeva Indeksifond	25.08	-	6,2914	15,05	11,64	19,24	21,27	7,72	-	1 097 889	Ühispanga Varahaldus
Ühispanga Kasvufond	25.08	3,0431	3,1045	3,0738	13,32	23,20	28,49	23,81	1,70	70 700 267	Ühispanga Varahaldus
VÕLAKIRJAFONDID											
Hansa Intressifond	26.08	132,2500	132,2500	132,2500	0,15	1,55	3,03	4,28	-	1 296 731 471	Hansa Investeeringufond
Kapitalikaitsefond	26.08	1 183,5745	1 186,5409	1 186,5409	0,24	1,88	3,25	4,01	-	47 216 021	Trigon Funds
Nordea Euro Obligaatio*	25.08	0,0531	0,0536	0,0534	3,59	2,54	6,66	6,40	4,40	207 800 000	Nordea Rahastoyhtiö
Sampo USD Intressifond**	26.08	56,5262	56,5262	56,5262	0,96	0,96	0,94	-	-	5 542 447	Sampo Varahaldus
Ühispanga Võlakirjafond	25.08	11,7006	11,7006	11,7006	1,28	3,42	6,41	-	-	317 401 611	Ühispanga Varahaldus
tootlus (p.a.)											
fond	kuupäev	ost	müük	NAV	1 päev	1 kuu	3 kuud	12 kuud		fondi maht	haldav ettevõtte
RAHATURUFONDID											
Hansa Rahaturufond	26.08	-	-	1 000,0000	1,62	1,68	2,04	2,59	-	1 426 118 577	Hansa Investeeringufond.
Hansa USD Rahaturufond**	26.08	-	-	59,2346	0,52	0,55	0,62	1,03	-	15 017 034	Hansa Investeeringufond.
Sampo Rahaturufond	26.08	-	-	1 151,6000	1,58	1,71	2,16	2,87	-	281 211 804	Sampo Varahaldus
Ühispanga Rahaturufond	25.08	-	-	100,0000	1,96	1,99	2,24	2,74	-	1 676 279 415	Ühispanga Varahaldus

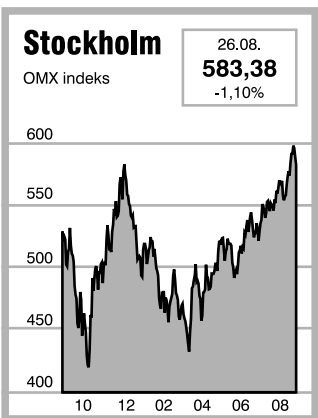
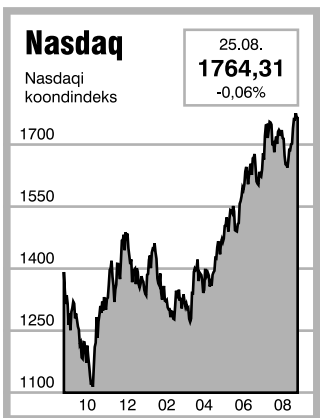
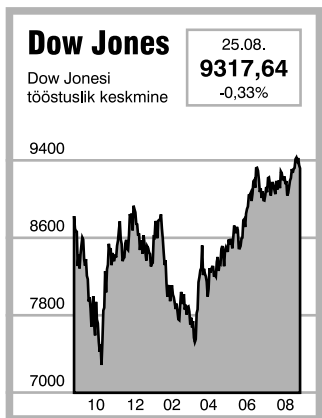
* noteeringud ja fondide mahud EUR’ des; ** noteeringud ja fondide mahud USD’ des; *** investeeringufondi tootluse viimase 24 kuu standardhälve

Eesti Väärtipaberikeskuse kogumispensionifondide indeksid

Maaklerifirmad	
Eesti Krediidipank	Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0941, faks 661 6038
Eesti Ühispank	Tornimäe 2, Tallinn tel 665 6622, faks 665 6802
Hansapank –	Liivalaia 8, Tallinn tel 613 1659, faks 613 1545
LHV	Roosikrantsi 2, Tallinn tel 611 0300, faks 611 0310
Sampo Pank	Narva mnt 11, Tallinn tel 630 2104
Suprema	Pärnu mnt 10, Tallinn tel 640 5784, faks 640 5701
Trigon Securities	Pärnu mnt 15, Tallinn tel 667 9233, faks 667 9201
Fondivalitsejad	
Ergo Varahalduse AS	Lauteri 5, Tallinn, tel 667 9200, faks 667 9201
Hansa Investeeringumistfondide AS ...	Liivalaia 8, Tallinn 15 038, tel 631 0336, faks 626 0636 e-post: fondid@hansa.ee
LHV Varahalduse AS	Roosikrantsi 2, Tallinn 10 119, tel 611 0308 faks 611 0310, e-post: tonno.vahk@lhv.ee
Nordea Rahastoyhtiö	Hobujaama 4, Tallinn 10 151, tel 628 3344
Sampo Varahalduse AS	Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2295, faks 630 2275 e-post funds@sampopank.ee kodulehekülg: http://www.sampo.ee
Trigon Funds	Pärnu mnt 15, Tallinn 10 141, tel 667 9208 faks 667 9221, e-post: fond@trigon.ee kodulehekülg: http://www.trigon.ee
Ühispanga Varahalduse AS	Tornimäe 2, 15 010 Tallinn, tel 665 5611 faks 665 6201, e-post fondid@eyp.ee kodulehekülg: http://finance.eyp.ee
Seesam Varahalduse AS	Pärnu mnt.15, 10 141 Tallinn, tel 665 1727 faks 665 1729, e-post pension@seesam.ee kodulehekülg: http://www.pension.ee

toimetaja Raivo Sormunen tel 667 0173, e-post turud@aripaev.ee

FINANTSTURGUDEL ■ Teisipäev

Analüütiku nägemus
tõstis Xeroxi aktsiat

Romet Kreek

romet.kreek@aripaev.ee

Xeroxi aktsia tõusis eile börsipäeva alguses analüütiku helgema ootuse tõttu, kuigi turul üldiselt valitses langustrend. Aktsia oli kella 18ks tõusnud ligi 6%, 10,10 dollarile. Peamised indeksid olid langenud 0,7–1,4 protsenti.

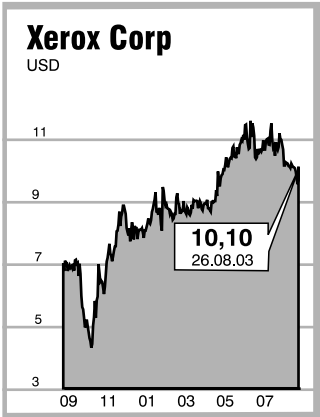
SG Coweni analüütik tõstis Xeroxi aktsiaootuse turutootluse tasemelt tugevaks ostusootuseks, uskudes positiivsesse käibetrendi ja marginaalide paranemisse.

Oodatust kehvem püsikaupade tellimuste number kukutas USA aktsiaturgu. USA püsikaupade tellimused kasvasid juulis 1%. Analüütikud ootasid 1,6protsendist tõusu.

CBSMarketWatchi andmetel on USAs taas muutunud popiks raha roteerimine erinevate sektorite aktsiate vahel.

“Praegune turg on normaalsem võrreldes hiljutisega, kui tipptasemeid püstitati suure kauplemiskogusega,” ütles RBC Dain Rauscheri tegevdirektor Robert Dickey. “Normaalsemal turul teenitakse kasumeid, rooteerides raha eri investeerimisstiilide ja sektorite vahel pike-ma ajaperioodi jooksul.”

Merrill Lynch'i strateeg Richard Bernstein eelistab tsükklisi sektoreid, nagu energeeti-

Analüütik ootab P/E suhtarvu järgi ülikallilt aktsialt tugevat tõusu. Eile hommikul tõusis aktsia 6%.

ka ja tööstus. Energeetikasektoris tõi ta esile märkimisväärsed hinnakujundusjõudu ja kõrgeid dividenditootlusi. Tööstusaktsiatega suhtub strateeg positiivselt lennuki- ja kaitsetööstuse aktsiatesse, kuid ei usu tehnoloogiasektori aktsiatesse.

Smith Barney ökonomist ootab IT-sektorilt suurimat kasumite paranemist järgemisel aastal. Kuigi liigkõrge aktsia hinna / kasumi suhte pärast on tuntud hiljuti muret, ütles ökonomist, et kõrged P/E suhtarvud alanevad tulevaste aastate kasumite paranemisega.

moneyline *telerate*

Boschile anti roheline tuli
Buderuse ülevõtmiseks

Saksa firma Robert Bosch GmbH sai Euroopa Komisjonilt loa Buderus AG ülevõtmiseks. Peale avaliku enampakkumise tulemuste kokkuvõtmist kuulub Robert Boschile 95,01% Buderus AG osakutest. Buderuse aktsionärid saavad iga endale kuuluva osaku eest 29,15 eurot.

Alates 1993. aastast on Robert Bosch Baltikumis esindatud Junkersi kaubamärgi kaudu, müües gaasikütteseadmeid ja -boilereid. Firma toodete hulka kuuluvad ka autode varuosad ja tarvikud, elektritööriistad ning Blaupunkt audiosüsteemid.

Robert Bosch SIA

USA börsid* 25.08.

aktsia	sektor	sulgemis-	muut	52. nädala		p/e
				hind	%	
Adobe Sys Inc	TT	38,00	1,60	40,00	17,71	44,2
Advanced Micro Dev	ET	10,09	1,82	10,34	3,10	-
Alcoa	MT	27,79	-1,21	28,91	17,62	47,9
Altera Corp	ET	22,18	0,23	23,15	8,32	73,9
Altria Group Inc	MT	40,00	1,19	50,98	27,70	7,7
Amazon.com Inc	EK	45,85	1,39	46,95	14,21	-
American Express Co	FV	45,13	-0,64	46,40	26,55	20,9
Amgen Inc	FT	66,20	-0,42	72,37	39,12	-
AOL Time Warner Inc	TN	15,74	-1,75	17,89	9,90	-
Apple Computer Inc	AT	20,86	-0,10	22,00	12,72	-
Applied Materials Inc	ET	21,20	-0,47	22,34	10,26	-
AT&T Corp	TE	21,59	-0,64	28,88	13,45	26,7
Bellsouth Corp	TE	25,32	-1,21	30,00	18,32	13,9
Biogen Inc	FT	38,07	2,04	50,52	28,43	28,2
Boeing Co	MT	35,30	-1,06	38,50	24,73	100,9
Bristol Myers Squibb	FT	25,81	1,77	29,21	20,74	21,7
Broadcom Corp	ET	25,17	-2,44	29,96	9,52	-
Broadcom Comm Sys	ET	5,64	-6,78	16,84	3,59	-
Campbell Soup	TO	24,25	0,08	26,43	19,65	16,5
Caterpillar	MT	69,66	-2,83	73,97	33,75	23,1
Check Point Soft Tech	TT	16,85	0,60	22,20	12,62	17,0
ChevronTexaco	EG	72,35	0,75	80,00	61,31	20,7

Chiron Corp	TT	50,00	0,99	51,13	33,80	34,7
Ciena Corp	ET	5,80	-1,02	7,74	2,41	-
Cisco Systems	ET	18,98	1,01	19,81	8,12	38,0
Citigroup Inc	FV	42,92	-0,42	48,15	25,08	15,3
Colgate Palmolive	MT	53,40	0,09	60,99	48,75	22,8
Coca Cola	TO	44,07	1,83	53,40	37,01	25,3
Comcast Corp	TE	27,46	1,14	32,86	16,52	-
DaimlerChrysler	AU	37,17	-0,77	45,79	26,27	20,0
Delta Air Lines	TN	12,25	-0,33	20,14	6,10	-
Dell Computer	AT	32,06	-0,22	34,52	22,59	35,2
Du Pont	MT	44,32	-0,29	45,55	34,71	21,6
Eastman Kodak	MT	27,74	-1,53	41,08	24,18	14,0
eBay Inc	EK	111,49	0,46	117,86	50,22	117,4
EchoStar Comm	TE	36,30	-0,11	37,70	16,00	-
Electronic Arts Inc	TT	88,38	-0,53	90,00	47,51	40,0
EMC Corp	AT	12,28	1,32	12,85	3,67	307,0
Exxon Mobil Corp	EG	36,77	0,66	38,45	31,18	14,3
FedEx Corp	TN	66,37	-1,07	68,96	42,75	24,2
Flextronics Intl Ltd	ET	12,60	-1,18	13,40	5,47	-
Ford Motor Co	AU	11,08	-1,34	12,42	6,58	23,1
General Electric	MT	29,85	-0,10	32,75	21,30	21,0

General Motors	AT	38,46	-0,57	50,05	29,75	8,4
Genzyme Corp	FT	46,03	-1,07	52,43	17,92	43,8
Gillette Co	MT	31,73	0,76	33,78	27,57	25,8
GlaxoSmithKline	FT	39,00	1,48	43,87	31,85	16,8
Hewlett-Packard	AT	19,40	-0,26	23,90	10,92	28,1
Honda Motor	AU	20,36	-1,02	22,19	15,47	11,2
Home Depot	JK	32,48	-0,98	34,99	20,10	19,7
Honeywell	MT	28,83	-1,00	31,35	18,77	-
IBM	AT	81,96	-1,22	90,40	54,01	21,2
IDEC Pharm Corp	FT	33,49	1,98	47,41	27,80	37,6
Intel Corp	ET	27,24	-0,55	29,04	12,95	50,4
International Paper	MP	40,19	-1,01	41,50	31,35	121,8
Intuit Inc	TT	45,51	-1,07	55,04	33,30	37,0
JP Morgan Chase	FV	33,74	-0,53	38,26	15,26	24,3
JDS Uniphase Corp	ET	3,36	-1,03	4,71	1,58	-
Johnson & Johnson	MT	49,57	0,06	61,30	49,00	22,8
Juniper Networks	ET	15,90	2,71	16,20	4,15	-
Kraft Foods Inc	TO	29,32	2,16	41,30	26,35	14,1
Kroger Co	JK	18,95	-1,46	20,50	11,00	11,6
Linear Tech Corp	ET	40,03	0,00	41,33	18,92	53,4
Lowes Companies	JK	52,86	-0,09	54,26	33,37	25,1

Lucent Technologies	TE	1,82	-1,09	2,75	0,55	-
Maxim Intgr Products	ET	43,57	-0,48	45,74	20,75	47,4
McDonald's	TN	22,20	1,14	24,61	12,12	28,8
MedImmune Inc	FT	34,79	0,61	42,09	20,45	51,9
Merck & Co	FT	50,29	0,04	60,19	41,09	15,5
Merrill Lynch & Co	FV	52,26	-1,66	54,96	28,21	16,7
Microsoft Corp	TT	26,50	1,07	29,48	21,56	28,6
Millennium Pharm Inc	FT	13,25	-0,60	18,36	6,24	-
3M Company	MT	143,37	-0,10	145,70	108,45	26,1
Morgan Stanley	FV	48,25	-0,06	50,49	28,80	18,6
Motorola Inc	TE	10,29	-0,19	13,43	7,30	41,2
Nextel Comm	TE	18,06	1,92	20,53	6,70	7,5
Novell Inc	TT	4,47	2,29	4,55	1,90	-
Office Depot	JK	17,77	0,11	18,09	10,28	17,8
Oracle Corp	TT	12,37	0,57	14,00	7,30	28,8
Palm Inc	AT	16,20	-0,74	19,80	9,00	-
PanAmSat Corp	TE	16,28	0,80	20,29	12,60	22,9
Paychex Inc	TN	36,02	0,64	37,07	21,82	46,2
Pepsico Inc	TO	43,71	0,44	47,98	34,00	21,5
Pfizer Inc	FT	29,87	1,08	36,92	27,00	42,1
PMC Sierra Inc	ET	12,59	-3,08	14,88	2,70	-

Procter & Gamble	MT	87,18	0,54	93,50	79,57	23,6
Qualcomm Inc	ET	38,98	0,28	42,89	25,10	43,8
RealNetworks Inc	TT	6,22	-7,99	9,29	2,68	-
RF Micro Devices Inc	ET	8,50	-2,86	13,50	4,55	-
SBC Communications	TE	22,88	-1,17	31,65	18,85	9,5
Siebel Sys Inc	TT	10,10	-2,79	12,23	5,33	-
Sony Corp	ET	32,58	0,52	46,24	23,16	78,1
Sun Microsystems	AT	3,79	-1,30	5,64	2,34	-
Tellabs Inc	ET	6,34	-2,76	10,11	4,00	-
Texas Instruments	ET	22,61	-0,88	23,76	13,10	-
Toyota Motor	AU	55,45	-0,86	59,49	41,17	16,8
Wal-Mart Stores	JK	59,10	1,20	59,48	46,25	30,9
Walt Disney Co	MT	21,25	-0,75	23,80	13,90	39,4
Wells Fargo & Co	FV	49,69	1,14	53,71	43,27	14,3
Verisign Inc	TT	14,08	-0,98	16,20	3,92	-
Veritas Software	TT	32,76	-0,06	34,00	10,30	93,6
Verizon Comm	TE	34,80	-1,19	44,31	26,75	9,9
Viacom Inc	TN	44,21	-0,92	48,13	33,26	32,5
Xilinx Inc	ET	29,24	0,03	31,00	13,50	79,0
Yahoo! Inc	MT	32,06	0,75	35,79	8,94	110,6

* sulgemishinnad, USD, Moneyline Telerate'i põhjal

Helsingi börs* 26.08.

aktsia	sektor	sulgemis-	muut	52. nädala		p/e
				hind	%	
Aldata Solution	TT	1,74	-0,57	1,77	0,43	62,1
Comptel	TT	1,34	-0,74	1,74	0,68	-
Eimo	MT	1,01	0,00	1,38	0,81	19,4
Elisa Comm.	TE	8,63	-2,49	8,97	4,46	-
Elcoteq Network ..	ET	11,96	-1,16	14,20	6,80	18,1
Elektrobit Group ..	ET	0,33	0,00	0,40	0,25	-
F Secure	TT	0,95	-3,06	1,16	0,44	-
Nordea	FV	4,60	-3,56	5,17	3,32	-
Nokia	TE	13,93	-1,07	20,50	10,55	19,5
Novo Group	TT	2,83	-1,39	3,17	2,08	12,9
Outokumpu	MT	9,08	-2,68	10,31	6,87	7,9
Pohjola Yhtymä ..	FV	16,10	0,31	17,60	11,32	6,2
Perlos	MT	4,96	-5,34	8,43	2,96	-
Sampo	FV	7,11	-2,87	7,80	5,05	11,3
Stonesoft	TT	0,49	0,00	0,90	0,30	-
Stora Enso	MP	11,41	-3,88	12,70	8,30	-
Teleste	TE	3,51	-2,50	4,00	2,21	-
TeliaSonera AB ..	TE	3,53	-1,94	4,15	2,57	-
Tietoator	TT	16,14	-1,71	17,24	10,25	21,0
TJ Group	TT	0,14	0,00	0,20	0,12	-
UPM Kymmene	MP	15,90	-2,93	18,88	11,05	7,5

* hinnad kell 18 seisuga, EUR, Moneyline Telerate'i põhjal

Stockholmi börs* 26.08.

aktsia	sektor	hind	muut %	52. nädala		p/e
				max	min	
ABB Ltd	MT	45,50	-0,22	59,00	9,00	-
Autoliv	MT	245,50	-2,00	253,50	154,50	-
Assa Abloy	MT	75,50	0,67	124,00	67,00	21,4
Atlas Copco	MT	250,50	-1,96	265,50	137,50	-
AstraZeneca	FT	332,50	1,53	365,00	245,00	-
Electrolux	MT	176,00	-0,56	185,00	119,50	10,4
Ericsson Tel Lm	TE	12,50	-1,57	13,40	2,96	-
ForeningsSparbanken ..	FV	109,50	-2,67	116,50	85,00	13,9
Hennes and Mauritz	MT	174,00	0,00	198,50	147,00	25,3
Holmen AB	MP	258,50	0,00	258,50	200,00	10,6
Icon Medialab Int	TT	2,00	0,00	2,50	0,70	-
Investor	FV	66,50	-2,92	72,00	39,30	31,7
Sandvik	FV	224,00	-2,40	237,50	174,00	16,4
Skandia	FV	25,80	-3,73	31,10	10,50	-
Skanska	MT	55,50	-0,89	60,50	38,10	-

SKF	MT	257,50	-2,09	269,00	191,50	11,9
SEB	FV	81,50	-2,40	96,00	65,50	10,7
Securitas	TN	100,50	-3,37	161,00	67,50	20,3
Svenska Cellulosa SCA	MP	282,00	-2,08	327,00	246,50	11,5
Svenska Handelsbanken	FV	134,50	-1,47	141,50	97,00	12,8
Tele2 AB	TE	300,00	-2,44	310,50	126,00	198,7
Tele2Sonera AB	TE	32,90	-1,50	36,20	22,70	-
Volvo	AU	202,00	-0,74	213,50	124,00	61,2
WM Data	TT	14,10	0,71	14,80	5,50	-

Eluasemelaenude intressid taas rekordmadalad

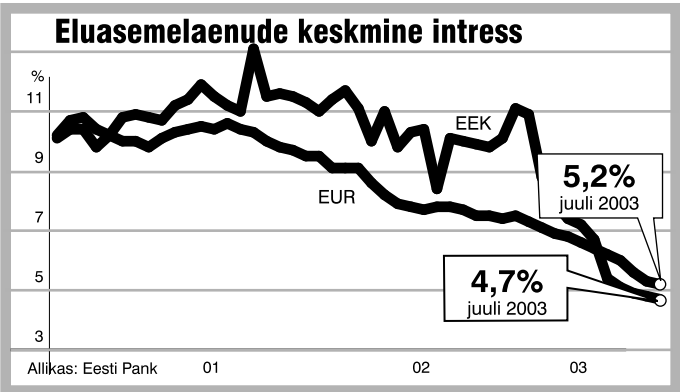
Tõnis Oja
Äripäev

Kroonides antud eluasemelaenude keskmine kaalutud intress langes Eestis Panga andmetel juulis kõigi aegade madalaimale tasemele, 4,7 protsendini. Eurodes antud eluasemelaenu-

de intress langes samuti uuele rekordmadalale tasemele, 5,2 protsendile. Kui varasematel aastatel oli eluasemelaenu odavam võtta eurodes, siis alates selle aasta märtsist on kroonilaenude intress eurointressist madalam. Kroonides antud eluasemelaenude intress hakkas järsult langetama möödunud aastal pärast seda, kui Nordea Pank võrd-

sustas kroonilaenude intressi eurolaenude omaga. Nordea Panga eeskujule olid sunnitud järgnema teised pangad ja liisinguettevõtted. Eraisikute laenukoormus on suvekuudel kerkinud üle 20 miljardi krooni taseme. Juulikuus oli eraisikute laenujääk 16 miljardit krooni. Eraisikutele antud liisingute jääk oli juulikuus 4,4 miljardit krooni. Era-

isikutele antud laenude jääk kasvas juulis 12,1 miljardi kroonini. Eraisikud on liisinud kinnisvara 2,2 miljardi krooni eest, mis teeb eraisikute eluasemelaenukoormuseks 14,4 miljardit krooni. Aastaga olid eraisikute eluasemetele võetud laenude jääk 7,7 ja liisingu jääk 1,5 miljardit krooni, mis tähendab 56protsendilist laenukoormuse kasvu.

Ettevõtete liisimisvõimalused Eesti liisingufirmades 2003. aasta august								
	otstarve	nõuded taotlejale	max liimit	min liimit	intressimäär	tagatis	tähtaeg	lepingutasu
AVIS Liising								
kasutusrent, täisteenindusliising, kapitalirent	sõiduautod, minibussid, kaubabussid	stabiilselt tegutsev ettevõte, esimene sissemakse alates 10%	puudub	puudub	alates 7,0%	liisitav vara	1–60 kuud	1,5% auto hinnast, min 2500 kr
AS Nordea Finance Estonia								
tööstusseadmete liising (kasutus- ja kapitalirent)	transpordivahendite, tootmis- ja teenindusseadmete finantseerimine	juriidilised ja eraisikud	pole määratud	500 000 kr	8–9%	liisitav vara	2–5 aastat	
eksportifaktoring	ekspertnõuete finantseerimine	sama	pole määratud	350 000 kr	Nordea Panga baasintress + marginaal (8–9%)	finantseeritavad nõuded, vajadusel garantii või käendus	6 kuud	1% faktooringulimiidist
autoliising	sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite kapitali- ja kasutusrent	sama	pole määratud	määratlemata	8–9%	liisitav vara	6–60 kuud	1,5%, min 3000 kr
A1-autoliising	sama (saadaval kindlates automüügisalongides)	sama	sama	sama	sama	sama	sama	sama
ALG Liisingu AS								
kapitalirent, kasutusrent, järelmaks	autode ja kinnisvara liising	vähemalt aasta tegutsenud ettevõte, mille osa- või aktsiakapital on 100 000 kr; füüsiline isik: min brutosissetulek 5000 kr, kodanik või tähtajalise elamisloaga välismaalane; esimene sissemakse 25% (sõidukid), 40% (kinnisvara)	-	-	vara kallinemine: kasutusrent 7–9%, kapitalirent 9–12%; kinnisvara 15–18%,	liisinguvara, käendusleping	kuni 200 000 kr – 3 aastat, üle 200 000 kr – 5 a	
AS Sampo Liising								
kapitalirent	masinate, seadmete, transpordivahendite soetamine	juriidiline isik, FIE või stabiilse sissetulekuga eraisik, omafinantseering alates 10%, masinatel-seadmetel alates 20%	sõltuvalt kliendist	100 000 kr	8,0% + riskitasu	rendiobjektiks olev vara	kuni 5 aastat	1% vara maksumusest, min 2500 kr + 18% KM
kasutusrent	sõidukite rentimine	juriidiline isik või FIE, sissemakse alates 10%	sõltuvalt kliendist	100 000 kr	8,0% + riskitasu	sama	kuni 5 aastat	1,5%, min 2500 kr + 18%
kinnisvaraliising	ärihoone soetamine,ehitamine	juriidiline isik, omafinantseering alates 30%	sõltuvalt kliendist	300 000 kr	6 kuu Euribor + 4% + riskipreemia	sama	kuni 10 aastat	1%, min 3000 kr
AS Hansa Liising Eesti								
autoliising	sõiduautode, kaubikute, veoautode, haagiste ja autobusside liising ning kliendi poolt valitud (sõiduki kasutamisega kaasnevad) lisateenused	jur isik – resident, stabiilselt tulemuslikult tegutsev ettevõte, omafinantseerimine alates 10% vara maksumusest	25% Hansapanga omakapitalist	31 500 kr	7,0% + riskipreemia	liisingulepingu objektiks olev vara, vajadusel garantiikiiri või käendus	kuni 6 aastat	kapitalir. 1%, min 2500 kr kasutusr. 1,5%, min 3000 kr järelmaks 1%, min 500 kr.
seadmete liising	tööstus-, põllumajandus- ja meditsiinitehnika	sama	sama	59 500 kr	8,5% + riskipreemia	sama	kuni 6 aastat	1%, min 2500 kr
kinnisvaraliising	kinnisvara	jur isik – resident, stabiilselt tulemuslikult tegutsev ettevõte, omafin 20% resident, stabiilselt tegutsev ettevõte	sama	100 000 kr	6 kuu Euribor + riskipreemia	alates 6,0%	kuni 15 aastat	1%, min 1500 kr
faktoring (Balti riigid)	käibekapitali finantseerimine	sama	sama	määratlemata	sama	debit. võlgnevus, vajadusel garantii või käendus	kuni 12 kuud	1% faktooringulimiidist
arve diskonteerimine	käibekapitali finantseerimine debitoorse võlgnevuse ostu kaudu, ostja teadmata	sama	sama	määratlemata	sama	sama	kuni 12 kuud	sama
ühekordse nõude diskonteerimine	käibekapitali finantseerimine ühekordse debitoorse võlgnevuse ostu kaudu	sama	sama	määratlemata	sama	sama	ühekordne tasu kokkuleppel	sama
rahvusvaheline faktoring	väliskaubanduse finantseerimine ja sellega seonduvate ebatüüpiliselt laekuvate arvete riski maandamine	sama	sama	määratlemata	sama	sama	kuni 12 kuud	sama
kogumisfaktoring	müüja nõuete administreerimine ja ebatüüpiliselt laekuvate arvete riski maandamine	resident ja mitteresident, stabiilselt tegutsev ettevõte	sama	määratlemata	puudub	sama	sama	sama
korterelamu järelmaks	korterelamute remonttööde sihtfinantseerimine	vastavalt korteriühistuseadusele moodustatud KÜ, mis on registreeritud vähemalt 6 kuud enne taotluse esitamist; omafin 0%	1000 kr elamu üldpinna ruutmeetri kohta	75 000 kr	alates 7% (intress fikseeritud kuni 5 aastaks)	korteriühistu tähtajalised nõuded korteriomanike vastu	kuni 10 aastat	1%, min 1000 kr
kontoritehnika rent	arvutus- ja kontoritehnika, koopiamasinate, telekommunikatsiooniseadmete finantseerimine	jur isik – resident, stabiilselt tulemuslikult tegutsev ettevõte; omafinantseerimine min üks rendilepingust tulenev kuumakse	25% Hansapanga omakapitalist	59 500 kr	8,5% + riskipreemia	liisinguobjektiks olev vara, vajadusel lisatagatis	kuni 3 aastat	1,5%, min 1500 kr
Krediidipanga Liisingu AS								
investeermisliising (kapitalirent)	põhivara (ehitised, kontoriruumid, transpordivahendid, seadmed) soetamine	resident, vähemalt pool aastat tegutsenud stabiilne ettevõte	25% Krediidipanga omakapitalist	50 000 kr	8%+ riskipreemia	rendiobjektiks olev vara, vajadusel lisatagatis	1–6 aastat	1% vara hinnast
investeermisistagasi liising (kapitalirent)	taotlejale kuuluva põhivara tagasi liising	sama	sama	sama	sama	sama	sama	sama
faktoring	käibekapitali täiendamine debitoorse võlgnevuse kaudu	sama, ostjate korralik maksedistsipliin	1 000 000 kr	100 000 kr	sama	debitoorne võlgnevus, vajadusel lisatagatis	kuni 12 kuud	sama
auto kasutusrent	sõiduauto tähtajaline vajadus	sama	500 000 kr	50 000 kr	kulunorm 25% + intr.	rendiobjektiks olev vara	kuni 4 aastat	1% vara hinnast
Ühisliisingu AS								
Autoliising Ühiselt	autoliising, nii kasutus- kui ka kapitalirent	era- või juriidiline isik, omafinantseerimine alates 10%	määratlemata	100 000 kr	baasintress 6,5%	liisitav vara, vajadusel garantii või käendus	kuni 60 kuud	1,5% liisitava vara hinnast, min 2500 kr sama
Autoliising Ühiselt koos kindlustusega	autoliising koos kuni viieaastase kasko kindlustusega; muutumatud kindlustustingimused	sama	määratlemata	100 000 kr	sama	sama	kuni 60 kuud	
seadmete liising	tootmis- ja teenindusseadmete liising	juriidiline isik; omafinantseerimine alates 15%	määratlemata	100 000 kr	fikseeritud – 6,9% ujuvintress – 3,5+ Euribor	sama	kuni 60 kuud	summa kuni 3 mln kr objekti maksumusest, min 2500 kr; üle 3 mln krooni kokkuleppel
põllumajandustehnika liising	iseliikuvad põllutöomasinad, põllutööriistad	juriidiline isik, omafinantseerimine alates 20%	määratlemata	100 000 kr	7,5	sama	kuni 60 kuud	1%, min 2500 kr
busside, veokite ja eriotstarbeliste masinate liising	bussid, veokid, metsaveomasinad, laadurid, tõstukid, ekskavaatorid jms	juriidiline isik, omafinantseerimine alates 10%	määratlemata	100 000 kr	fikseeritud – 6,9% ujuvintress – 3,5+ Euribor	sama	kuni 60 kuud	uus 1%, min 2500 kr kasutatud 1,5%, min 2500 kr
faktoring	käibe kiirendamine, arvete käsitlemine	Eestis registreeritud äriühing	määratlemata	200 000 kr	sama	debitoorne võlgnevus, vajad. garantii või käendus	kuni 1 aasta	1% faktooringu limiidist
kinnisvaraliising	kinnisvara soetamine	resident, omafinants. alates 20%	-	100 000 kr	alates 5,5%	liisitav vara, vajad. lisagarantii	kuni150 kuud	1%, min 2500 kr
AS Reval Liising								
kinnisvaraliising	kinnisvaratehingud	kinnisvaratagatis Tallinnas või lähiümbruses, Tartus ja Pärnus, omafinantseerimine alates 20%	-	50 000 kr	al 7,5%, sissetulekut tõendava dokumendi puudumise korral 15%	liisitav vara	kuni 20 aastat	1%, min 2000 kr
AS Rentacar								
sõiduautode liising	autoliising: kasutus- või kapitalirent	omafinantseerimine alates 10%	määratlemata	määratlemata	7% + riskipreemia	liisitav vara	kuni 60 kuud	1,5%, min 3000 kr
TBB Liisingu AS								
kapitalirent	transpordivahendite, tootmis- ja teenindusseadmete soetamine	resident, omafinantseerimine alates 25%	sõltub kliendist	100 000 kr	11% + riskipreemia	liisitav vara	kuni 5 aastat	1%, min 500 kr
kinnisvaraliising	kinnisvara, ehitiste ja hoonete soetamine	sama	sama	sama	sama	sama	sama	sama
põllumajandusliising	põllumajandustehnika ja -maa soetamine omafinantseerimine alates 25%	maapiirkonnas põllumajanduses tegutsev jur isik või FIE	sama	sama	9,50%	sama	sama	-
Siemens Finantseeringute OÜ								
kapitalirent	tööstus- ja tootmis- ja teenindusseadmete, transpordivahendite, tõstukite, andmeedastus- ja IT-seadmete soetamine	resident, stabiilselt tegutsev ettevõte	määratlemata	määratlemata	sõltub kliendi riski-	liisitav vara, vajadusel lisareitingust	kuni 60 kuud	1%, min 1500 kr
kasutusrent	transpordivahendid, andmeedastus- ja IT-seadmed	sama	sama	sama	sama	sama	tagatis sama	sama
Balti Autoliisingu AS								
täisteenusliising	sõidukite, kaubikute ja väikebusside rent ning nende kasutamise ja hooldamise seonduvate teenuste osutamine	resident, stabiilselt tulemuslikult tegutsev ettevõte; välisriigis registreeritud rahvusvaheliselt tuntud äriühing, kellel on esindus Eestis	25% Hansapanga omakapitalist	75 000 kr	8,0% + riskipreemia	liisingulepingu objektiks olev vara, vajadusel lisatagatis	kuni 5 aastat	1,5%, min 1500 kr

toimetaja Tõnis Oja tel 667 0171, e-post turud@aripaev.ee

Ettevõtete laenuvõimalused Eesti pankades 2003. aasta august								
	otstarve	nõuded taotlejale	max liimit	min liimit	intressimäär	tagatis	tähtaeg	lepingutasu
Eesti Krediidipank								
arvelduskrediit	käibevahendite täiendamine	Eesti Vabariigis registreeritud äriühing või ettevõt'lusega tegelev üksikisik	75% viim. 3 k keskmisest arvelduskonto krediidijäägist	50 000 kr	alates 8%	kinnisasja hüpoteek, ehitise not. registerpant, deposiit, lisatagatisena käendus, kommerts pant, väärtpaberipant, nõudeõiguse pant	kuni 12 kuud	1-2% laenusummast, min 1000 kr
käibekapitalilaen	käibevahendite finantseerimine	sama	4 000 000 kr	50 000 kr	alates 8%	sama	kuni 12 kuud	sama
investeermislaen	põhivara soetam., ehitusteg. või kapitaalremondi finantseerimine	sama, omafinants. min 30%	25% omakapitalist	100 000 kr	alates 8% (1-2 aastat) 6 kuu Euribor + riskipr. (3-10a)	sama	kuni 10 aastat	sama
ühistulaen	ühistu halduses oleva elamu renoveerim.	EVs registreeritud ühistu	2 000 000 kr	puudub	sama	ühistu käive Krediidipangas, garantii	kuni 10 aastat	1%, min 1000 kr
garantiid	kliendi kohustuste garanteerimine	EVs registreeritud juriidiline isik	kuni 25% omakapitalist	puudub	2-5% garantii summalt aastas	hüpoteek, pant, deposiit, väärtpaberid	kuni 2 aastat	500 või 1000 kr
Eesti Ühispank								
arvelduslaen	täiendavate käibevahendite finantseerimine	EVs registreeritud jur. isikud ja füüsil. isikutest ettevõtjad, kelle põhiarveldused on EÜPs	vast. kliendi riskiliimidele, mitte rohkem kui 50% 3 k keskm. kuukäibest pangas	10 000 kr	alates 8% koos liimiditasuga	kinnisvara, vallasvara, deposiit, MESi ja KredExi laenu tagatis; lisatagatisena käendus ja väärtpaberid	kuni 1 aasta	sõlmimistasu 1% summast min 1000 kr, FIE-l ja talunikul min 500 kr
käibekapitali laen	täiendavate käibevahendite finantseerimine	sama	vastavalt kliendi riskiliimidele	sama	alates 8%	sama	kuni 1 aasta	0,5-1% summast, min 1000 kr; FIE-l ja talunikul 1%, min 500 kr
investeermislaen	põhivara soetamine, ehituse finantseerimine	sama, omafinantseerimine min 20%	sama	10 000 kr,	EEK: baasintress+ marginaal EUR: 6 kuu Euribor + marginaal	sama	kuni 7 aastat	1% laenusummast, min 1000 kr; FIE-l ja talunikul min 500 kr
renoveermislaen	tööd ökonoomsuse ja turvalisuse tõstmiseks ja põhivara ostmise	korteriühistud, kellel pole võlgnevusi kommunaalmaksete osas, maksuviivis alla 10%	vastavalt kliendi riskiliimidele	30 000 kr	alates 7%	pole	kuni 10 aastat	1% laenusummast, min 1000 kr
garantiid	kohustuste täitmise tagamine	EVs registr. jur. isikud, kelle põhiarveldused on EÜPs, ja füüsil. isikutest ettevõtjad	vastavalt kliendi riskiliimidele	pole limiteeritud	1,2-5% garanteeritavast summast aastas	sama	-	1000 kr
Sampo Pank								
arvelduslaen	lühiajalised investeeringud, käibekapital	krediitdivõimelisus	sõltub projektist, kuni 25% panga omakapitalist	100 000 kr	baasintress + riskipreemia, kasutamata jäägiit 2%	kinnisvara, vallasvara, käendus, pant, kaubavarud	1 aasta	1% laenusummast
käibekapitali laen	sama	tegutsev krediitdivõimeline ettevõte	sama	100 000 kr	baasintress + riskipreemia	kinnisvara, vallasvara, käendus, pant	1 aasta	1% laenusummast
investeermislaen	pikaajalised investeeringud	krediitdivõimelisus, omafinantseerimine min 30%, sõltuvalt projekti mahust	sama	100 000 kr	10% või 6 kuu Euribor + riskipreemia	kinnisvara, vallasvara, käendus	kuni 10 aastat	1% laenusummast
elamu- ja korteri-ühistu renov-laen	elamute renoveerimine	Sampo Panga klient, kommunaalmaksete võlgnevuse puudumine (välis)kaubandusele orienteeritud	üldpind 2000 kr/m²	100 000 kr	10% või 6 kuu Euribor + 3,5%	elumaja (korterite) pant või hüpoteek	kuni 15 aastat	1%, min 2500 kr
garantiid	makse-, paksumis-, täitmisgarantiid, garantii EV tolli- ja turisiameti kasuks, maksetähtaja finantseerim.	krediitdivõimeline ettevõte, Sampo Panga klient vähemalt 6 kuud	sõltub projektist, kuni 25% panga omakapitalist		garantiiitasu 1,2-6% aastas	kinnisvara, vallasvara, väärtpaberid, käendus, deposiit	kuni 2 aastat	1000 kr
faktooring	maksetähtaja finantseerimine	Eesti resident	sama	200 000 kr	9% + riskipreemia	faktoooritud arved	10-90 päeva, leping 1 aasta	0,6-1% liimidist, arvetöötlus 0,1-0,5%
Hansapank								
arvelduskrediit	võimalus minna arvelduskonto	a) laenusumma kuni 50% viimase 3 kuu seisuga miinusesse	25% panga omakapitalist	50 000 kr	6-10%	kinnisvara, ehitised, põhi- ja muu vallasvara, KredExi gar., MESi garantii	kuni 1 aasta	1% summast aasta, min 1000 kr
käibekapitali laen	täiendava käibekapitali vajaduse	täiendava käibekapitali vajaduse lühiajaline finantseerimine	sama	50 000 kr	6-10%	sama	kuni 1 aasta	1% summast aastas, min 1000 kr
investeermislaen	põhivara ost, hoonete ost ja renoveerimine	pangapoolne finantseerimine: alustatav projekt 60%, nn laiendav projekt 70%	sama	50 000 kr	EEK: baasintress+ riskipreemia EUR: 6 kuu Euribor+ riskimäär	kinnisvara, ehitised, KredExi garantii	1-10 aastat	1% laenusummast, min 1000 kr
korduvkasutusega laenu liimit	lühiajalise käibekapitali krediteerimine, intressikulu optimeerimine	Hansapanga arveldusklient	sama	100 000 kr	vast. tähtajaga pankadevahel laenu intress + riskimäär	kinnisvara, ehitised, põhi- ja muu vallasvara, KredExi gar., MESi garantii	kuni 1 aasta	sama
garantii	tööde teostamise garantii, paksumisgarantii, garantiaja garantii, tolligarantii, maksegarantii jmt	Hansapanga arveldusklient	sama	-	deposiidid tagatisel 1,2% aastas, muu tagatisega 3-5% aastas	kinnisvara; hooned, ehitised jm vallasvara; tähtajalise hoiuse pant	kuni 5 aastat	1000 kr
maaelu- ja põllu-majanduslaen	maapiirkondade ettevõtluse arendamine	pangapoolne finantseerimine 60-70%, netokäive alla 100 mln kr, töötajate arv alla 80	sama	50 000 kr	6,0-8,5%	kinnisvara, ehitised, põhivara ja muu vallasvara, MESi käendus	kuni 10 aastat	-
väike- ja keskmise ettevõtte laen (Saksa panga KfW krediit)	põhivara ost, hoonete ost ja renoveerimine	pangapoolne finants. kuni 80%, netokäive ei ületa 650 mln krooni, töötajate arv ei ületa 250 inimest	3 900 000	50 000 kr	6 kuu Eribor + marginaal (kliendile kujuneb sihtotstarbel laen 1% tavahinnast soodsam)	kinnisvara, ehitised, põhivara ja muu vallasvara, täiendavana füüsilise isiku käendus	kuni 10 aastat	0,5% laenusummast
hüpoteeklaen	äritegevuse alustamine või arendamine	pangapoolne finants. kuni 50% hüpoteegist	puudub	30 000 kr	6 kuu Euribor + 7,5%	korter või eramu	kuni 7 aastat	1,5%, min 1500 kr
Nordea								
arvelduskrediit	käibevahendite täiendamine	usalduslik kliendisuhe, krediitdivõimelisus	praktiliselt puudub	100 000 kr	5-7,5%	kinnisasja hüpoteek, vallasasja pant, kommerts pant, käendus	tähtajatu	0,5-1% summast, min 5000 kr
lühiajaline laen	lühiajalised investeeringud, käibevahendite täiendamine	krediitdivõimelisus	praktiliselt puudub	sama	EEK: 5-7,5; EUR: 4,5-7	sama	kuni 1 aasta	sama
pikaajaline laen	investeeringud	sama	praktiliselt puudub	sama	muud: kokkuleppel	sama	kuni 10 aastat	sama
pangagarantii	kliendi kohustuste garanteerimine	sama	praktiliselt puudub	sama kokkuleppel	EEK: 6-8,5%; EUR: 4,5-7 kokkuleppel	sama	kuni 10 aastat kokkuleppel	1200 kr
Tallinna Äripank								
arvelduslaen	käibekapitali ajutine finantseerimine	Äripanga arveldusklient min 6 kuud	kuni 100% a/konto kuukäibest	50 000 kr	11% + riskitasu	kinnisvara, vallasvara, hoius, lisatagatis	kuni 1 aasta	1%, min 1000 kr
käibekapitali laen	käibekapitali finantseerimine	Äripanga klient	kuni 25% panga omakapitalist	30 000 kr	11% + riskitasu	sama	kuni 1 aasta	1% summast, min 1000 kr
investeermislaen	investeerimine põhivahenditesse	sama, omafin. alates 30%	sama	100 000 kr	11% + riskitasu	sama, investeerimisobjekt	kuni 10 aastat	1%, min 1000 kr
garantiid	kliendi kohustuste garanteerimine	Äripanga arveldusklient min 6 kuud	sama	Eestis 10 000 kr välisgar. 100 000 kr	1-5% aastas	sama	kuni 1 aasta	800 kr
maaelu- ja põllu-majanduslaen	maapiirkondade ettevõtluse arendamine	omafinantseerimine 25%	sama	50 000 kr	10%	sama	kuni 10 aastat	-

Äripäev

Majandusleht Äripäev võtab reklaamiosakonda konkursi korras tööle

projektijuhi

kelle ülesandeks on reklaamipinna müük erinevatesse Äripäeva toodetesse.

Müügigrupp ootab oma meeskonda avara silmaringiga töökä kolleegi, kes on:

- hea suhtleja
- loova mõtlemisega
- kõrge saavutusvajadusega
- kohusetundlik
- kõrge stressitaluvusega
- stabiilne

Kasuks tuleb eelnev müügi alane koolitus või müügitöö kogemus.

Pakume:

- põhipalka + tulemuspalka
- koolitust
- võimalust õppida ja areneda juhtivas majanduslehes
- kaasaegseid töövahendeid ja töötingimusi

Sooviavalduse ja CV palume saata hiljemalt 31. augustiks aadressil Äripäeva Kirjastuse AS, Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn või e-postiga malle.heerde@aripaev.ee

TOP

Toitlustusettevõtete

15. oktoobril ilmub Äripäeva erileht Toitlustusettevõtete TOP. Erilehes avaldame Eesti toitlustusfirmade ülevaate. Selles osalemiseks peab toitlustusalane tegevus firma käibest moodustama vähemalt 50%. Et ülevaade oleks tõene ja täpne, ootab Äripäev Teilt järgmist infot.

1. ettevõtte nimi

2. äriühingu juriidiline vorm

3. äriregistri kood

4. toitlustusalase tegevuse osakaal käibest (%)

5. märkige ära oma toitlustusettevõtte liik ja nimi

- restoran
- kohvik
- baar
- muu
- kiirtoitlustuskoht
- publi
- söökla

6. tegevjuht

7. tegevjuhi ametinimetus

8. tegevjuhi isiklik e-posti aadress (märkus: ainult Äripäevale isiklikuks kasutamiseks, seda aadressi ei avalikustata)

9. asutamisaasta (kuupäev.kuu.aasta)

10. aadress

11. telefoninumber

12. faksinumber

13. ettevõtte e-posti aadress

14. ettevõtte kodulehekülje aadress

15. ettevõtte põhiomanikud (koos osalusprotsendiga)

16. tütarettevõtted

17. millisesse kontserni kuulute

18. kui kuulute kontserni (gruppi), kas soovite osaleda edetabelis eraldi? Kui soovite esitada kontserni (grupi) konsolideeritud andmed, siis tütarettevõtte (-ettevõtted) eraldi samas edetabelis võistelda ei saa.

19. töötajate arv 2001. aasta lõpus

20. töötajate arv 2002. aasta lõpus

21. 2001. aasta realiseerimise netokäive kroonides

22. 2002. aasta realiseerimise netokäive kroonides

23. 2003. aasta prognoositav realiseerimise netokäive kroonides

24. 2001. aasta puhaskasum/kahjum kroonides

25. 2002. aasta puhaskasum/kahjum kroonides

26. 2003. aasta prognoositav puhaskasum/kahjum kroonides

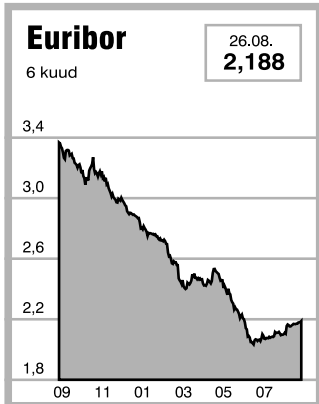
27. omakapital 2001. aasta lõpus kroonides

28. omakapital 2002. aasta lõpus kroonides

Eeltoodud andmete avaldamine on tasuta

Äripäev TOP

Andmeid ootame hiljemalt 3. septembriks aadressil: Äripäev, Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn või e-postiga oille.muru@aripaev.ee või faksil 667 0265 märgusõna "Toitlustusettevõtete TOP" Lisainfo telefonil 667 0120 – Oille Muru

Dollar lähenes 14,50 Eesti kroonile

Romet Kreek

romet.kreek@aripaev.ee

Dollar lähenes eile 14,50 kroonile. Kella 17.20ks oli dollar krooni vastu tugevnenud 14,4475 kroonile. Üks euro maksis samal ajal 1,0830 dollarit. Eesti Panga eileks ametlikuks dollari kursiks fikseeriti 14,40958 krooni, mida on ligi 6 senti esmaspäevasest enam.

Euro kukkus päevasiseselt isegi 1,0791 dollarile, mis teeb dollari kursiks 14,4997 krooni, kuid see hind ei püsinud kaua. Pärast vastakate USA

makronumbrite avaldamist tugevnes euro dollari vastu paar-kümmend punkti (EUR/USD puhul võrdub üks punkt 0,0001 dollariga).

Conference Boardi tarbija-usalduse indeks tõusis augustis 81,3 punktile võrreldes juulikuuga 77,0 punktiga.

Saksamaal avaldati Lääne-Saksamaa IFO-indeks, mis näitas, et majanduskliima oli augustis parem, kui oodati. Indeks tõusis juulikuuga 89,3 punktilt augustis 90,8 punktile. Analüütikud ootasid tõusu 90 punktile.

Eesti Pank		26.08.
valuuta	tähis	EEK
Austraalia dollar	AUD	9,31363200
Bulgaaria levi	BGN	8,03859000
Euro	EUR	15,64664000
Hina juan	CNY	1,74096000
Hongkongi dollar	HKD	1,84760700
IMF arveldusühik	SDR	19,77437000
Jaapani jeen	JPY	0,12244190

Rahaturu intressid		26.08.	
tähtaeg	Euribor	Talibor	Talibid
1 kuu	2,1290	2,6100	2,1100
2 kuud	2,1380	2,6400	2,1400
3 kuud	2,1490	2,6700	2,1700
6 kuud	2,1880	2,7200	2,2200
9 kuud	2,2430	2,7800	2,2800
12 kuud	2,3210	2,7700	2,3000

Börsikaubad				
Kütused Rotterdami sadama				
kuupäev	ühik	toornafta*	kerge küt	
25.08.	USD/t	29,70	-	
22.08.	USD/t	29,69	248,5	
21.08.	USD/t	29,71	246,7	
20.08.	USD/t	28,84	238,2	

*brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftabörsil (U

*brenti segu Londoni rahvusvahelisel naftabörsil (USD/barrel)

Väärismetallid*			
kuupäev	kuld	hõbe	plaatina
26.08.	360,50	4,9500	691,00
25.08.**	-	-	-
22.08.	358,75	4,9300	698,00
*USD/oz tr. pärastlõunase seisuga (oz tr – 31,103 g)			
Kohv			
kuupäev	Arabica /USD/	L* Robusta /USD/	

Kohv		
kuup.	Arabica (USc)/LB*	Robusta(USD/t)
26.08.*	63,10	740,00
25.08.	63,45	739,00
22.08.	63,15	739,00
*1 LB – 453,59 g, * kell 17 seisuga		

Suhkur		
kuup.	valge(USD/t)	toor-(USC/LB)
26.08.*	199,00	6,69
25.08.	197,30	6,56
22.08.	197,30	6,54

Suhkur		
kuup.	valge(USD/t)	toor-(USc/LB)
26.08.*	199,00	6,69
25.08.	197,30	6,56
22.08.	197,30	6,54

Kuld (EEK/oz)..... XAU 5200,05800000

Põhivaluutade kursid*					26.08.	
ÜLEKANNE	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	14,3262	14,4869	15,6020	15,6935	1,7146	1,7337
Krediidipank	14,3204	14,4643	15,6040	15,6900	1,6861	1,7030
Ühispank	14,3330	14,5006	15,6000	15,6940	1,6807	1,7003
Tallinna Äripank	14,3825	14,5165	15,6232	15,6701	1,6776	1,6937
SULARAHA	USD ost	USD müük	EUR ost	EUR müük	SEK ost	SEK müük
Sampo Pank	14,2674	14,4911	15,5550	15,7250	1,6681	1,7055
Krediidipank	14,2770	14,5220	-	-	1,6710	1,7030
Ühispank	14,2800	14,5237	15,5700	15,6995	1,6663	1,7027
Tallinna Äripank	14,3773	14,5434	15,5919	15,6858	1,6477	1,6949

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

* kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Muude valuutade kursid						26.08.
UAH / EEK		PLN / EEK		HKD / EEK		
ost	müük	ost	müük	ost	müük	
Ühispank	2,6000	3,5477	3,6175	1,8206	1,8761	
kursid on päeva jooksul korregeeritavad						

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad

Kontaktandmed

Eesti Ühispank – Tornimäe 2, Tallinn tel 665 5100

Hansapank – Liivalaia 8, Tallinn tel 631 0311, faks 631 0410

Eesti Krediidipank – Narva mnt 4, Tallinn tel 669 0900, faks 661 6037

Tallinna Äripank – Vana-Viru 7, Tallinn tel 668 8088, faks 668 8089

Nordea Pank – Hobujaama 4, Tallinn 10151tel 628 3300, faks 628 3201

e-post: tallinn@nordea.com, www.nordea.ee

Sampo Pank – Narva mnt 11, Tallinn 15015 tel (24h) 680 0800, e-post: info@sampopank.ee, www.sampo.ee

Eurex Valuutavahetus – Pronksi 7, Tallinn tel 631 2100, GSM 05161332 e-post

eurex@eurex.ee, www.eurex.ee

Kommertspankade intressitooted

jooksev hoius %				tähtajaline hoius %										
pank	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	min püsijääk	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	min summa			
Sampo Pank	0,25	0,25 ⁽⁴⁾	-	1,75	1,80	1,85	2,05	2,35	2,55	2,60	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Sampo Pank ⁽⁵⁾	0,30	-	-	2,05	2,05	2,05	2,20	2,45	2,70	2,75	1000/5000 ⁽⁶⁾			
Krediidipank	0,20	0,50	1000**	2,10	2,20	2,30	2,60	2,90	3,20	3,30	1000			
Ühispank	0,20	0,25	-	1,70	1,75	1,80	2,00	2,30	2,55	2,55	2000*			
Hansapank	0,20	-	-	-	-	1,75	1,95	2,25	2,50	2,50	1000/100 000 ⁽³⁾			
Tallinna Äripank	-	0,30	-	2,20	2,25	2,30	2,70	3,10	3,50	4,00	1000			
Nordea Pank	-	kuni 2,10 (vt tabel ülal)	-	1,74	1,75	1,76	1,79	1,82	1,85	-	5000 EEK			
pank	tähtajaline hoius %, USD							tähtajaline hoius %, EUR						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,80	0,85	0,85	0,90	1,00	1,10	-	2,05	2,05	2,05	2,10	2,10	2,15	-
Krediidipank	1,00	1,10	1,20	1,40	1,60	1,80	100 USD	2,15	2,15	2,20	2,35	2,50	2,70	100 EUR
Ühispank	0,70	0,72	0,74	0,80	0,86	0,90	600 USD	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	640 EUR
Hansapank	-	-	0,65	0,75	0,80	0,90	225 USD	-	-	1,85	1,85	1,85	1,85	195 EUR
Tallinna Äripank	1,05	1,10	1,20	1,25	1,35	1,60	100 USD	2,10	2,10	2,15	2,20	2,20	2,75	65 EUR
Nordea Pank	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	5000 EEK	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	1,70	5000 EEK

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad* maks 99 999 EEK ** nii era- kui jur. isikutele ⁽³⁾ alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuud 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁴⁾ juridiline isik ⁽⁵⁾

personaalpankunduse klientidele ⁽⁶⁾ kontoris

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad* maks 99 999 EEKi ** nii era- kui jur. isikutele ⁽³⁾ alla 3 kuu 30 000 kr, alates 3 kuud 3000 kr ja alla 1 kuu 100 000 kr ⁽⁴⁾ juriidilise isik ⁽⁵⁾ personaalpankade klientidele ⁽⁶⁾ kontor

Lease of railtank cars has made Hansabank a leader.

Hansabank becomes No. 1 in leasing rail wagons on the Russian market

During nine months, the Russian leasing arm of the Estonian bank Hansapank has signed EEK 1.8 billion worth of contracts and is now the leader of the Russian market for leasing of rail wagons.

“The beginning of operations has been very successful,” admits Aarne Saareväli, project manager of Hansa Leasing Russia.

According to Saareväli, there is plenty of business to come since the company’s risk limit in Russia is EEK 3.6 billion.

The fleet of Hansa Leasing Russia consists of 5,000 railcars, the majority of which is designed to carry oil products.

Hansa Leasing Russia is a joint venture between EBRD European Bank for Reconstruction and Development and Hansa Capital, Hansabank’s main financing arm. Hansa Capital owns 75 percent of Hansa Leasing Russia and 25 percent belongs to EBRD.

BBN

Estonian average wage at EEK 6,915 in Q2, up 8.8 percent in a year

The average monthly gross wage in the second quarter was EEK 6,915 and the hourly gross wage was EEK 35.84.

Compared with the second quarter of 2002, the average monthly gross wage did increase by 8.8 percent and the average hourly gross wage increased by 12.5 percent.

The monthly and hourly gross wages and salaries were the highest in financial services — 1.8 times higher than the average monthly and 1.9 times higher than the average hourly gross wages and salaries.

BBN

Why I will vote against accession...

Meelis Mandel.

I don’t like being forced into the EU by threats of Russia’s influence, writes Meelis Mandel, Äripäev news editor.

Mandel says he is going to vote “No” at the referendum on 14 September since he dislikes the way Euro sceptics are being sneered at and considered hand puppets of a foreign country.

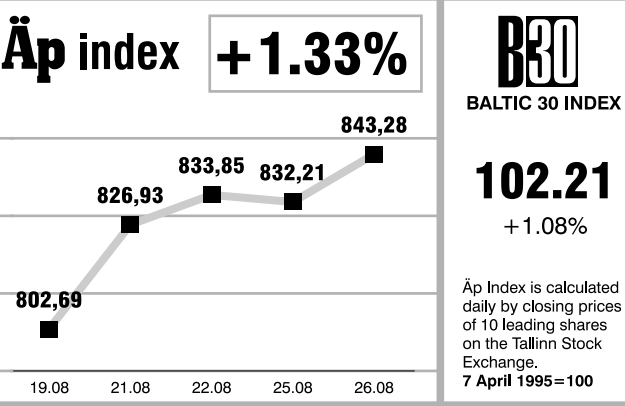
“I don’t like this last-minute threat with the Russian card or a possibility of a NATO accord break up. If, instead of letting me choose, I am told that Estonia during six years has planned

to join the EU and now, so close to the finish line, we have no other alternative. I will revolt,” writes Mandel.

“I will say No since EU accession is written into the programmes of all larger parties and they have done nothing to have a real EU debate. How can I in this situation position myself?,” asks Mandel.

BBN

For more on these and other stories visit www.balticbusinessnews.com

arvamus

toimetaja Kertu Ruus tel 667 0183, e-post arvamus@aripaev.ee

JUHTKIRI

Palgatõus jääb Eestis järgmisel aastal soiku

Eesti inimest meelitatakse Euroopa Liitu (EL) lubadusega kõrge palgast. Eestis jõudvat keskmine brutopalk 2010. aastaks umbes 12 000 kroonini. Seni on Eestis keskmine palk igal aastal tõusnud enam kui kümnendiku võrra, kuid eile tuli uudis, et selle aasta teises kvartalis oli keskmise palga kasv viimase kolme aasta väikseim.

Äripäeva hinnangul järgmisel aastal palgatõus Eestis pidurdub, hoolimata ELiga liitumisest. Palgatõusu ei määra liitumine iseenesest, vaid töajouturg, kus määravat rolli hakkab mängima riigisektori käitumine.

Praegu on kavas riigiametnike palgafond külmutada. Kui see ellu viia õnnestub, saabki see tähtsaimaks palkade tõusu pidurdajaks. Eestis on riigisektori palgad olnud aastaid tõusu mootoriks, millega erasektor on olnud sunnitud kaasa minema.

Ametnike palgafondi külmutamine on mõistlik. Riigiametnike palk on ligi kümme aastat kasvanud kõikide tegevusalade keskmisest kiiremini. Käärid keskmise ja tippametnike palga vahel on hoopis suuremad kui Soomes-Rootsis. Suurfirma juhid teenivad kõigis kol-

mes riigis ligi paarkümmend keskmist palka. Kuid riigiametnikud eristuvad nii üüratult lihtrahvast vaid meil. Kui Soomes ja Rootsis on tippametniku kuupalk umbes kaks keskmist, siis Eestis ületab see keskmist palka keskestlõbi kaheksa korda. Seejuures on oluline meele pidada, et külmutatase palgafond tervikuna. Kindlate ametnike palganumbreid võib ikka kergitada, kuid seda tuleb teha lihtsalt kellegi teise arvel.

Teiseks oluliseks põhjuseks, miks palgad ei peaks enam nii kiiresti tõusma, on tagasihoidlik tarbijahindade tõus. Kuigi meie palgad jäävad hindadega võrreldes muu Euroopa kõrval nigelaks, sunnib pidurdunud hinnatõus paigale ka palgad.

Praegu on palgatõusu näidanud ka see, et Eestis on ümbrikupalgad päris palkadeks muutunud. Inimesed, kes tahavad koguda pensioni või võtta eluasemelaenu, on sunnitud tegelikke sissetulekuid näitama. Ümbrikupalgade kadumise taga on ka maksuameti töö ja üldine maksukultuuri paranemine.

Kuna aga ümbrikud on nüüd suuresti avatud ja sissetulekud kirjas, peatub ka statistiline palgatõus selle arvel.

Ilmselt lisab üldisele palgatõusu pidurdumisele survet ka maksude alandamine. Tööandjal on nüüd hea väita, et inimestel tõstab nende asemel niikuinii palka riik.

Vastuargumendiks palgatõusu peatumisele võiks olla Eesti jätkuv majanduskasv: lähme ELi, saame investeringuid, tulevad uued töökohad ja pole ka palkadel pidureid. Pikemas perspektiivis on kindlasti oodata pal-

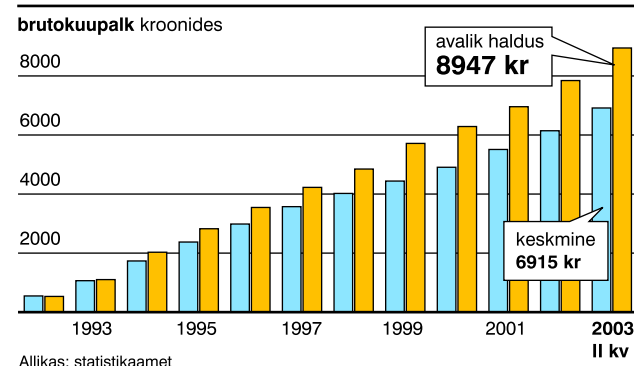
kade vaikset ühtlustumist Euroopaga, kuid järgmise aasta palgad käituvad siiski Eesti töajouturu, mitte ELi sotsiaalpoliitika reeglite järgi. Ja ega ka näiteks rõivatootja edu välisurgudel tähenda, et ta kiirustab kohe oma õmblejaid premeerima, kui kodune töajouturg seda ei nõua.

Kindlasti aga jääb üldise palgatõusu aeglustumise taustal tööpostide, kus palgatõus kiireneb. Sellisteks valdkondadeks võiksid olla ehitus ja põllumajandus, kuhu EL abiraha süstib.

Eestis on riigisektori palgad olnud aastaid tõusu mootoriks, millega erasektor on olnud sunnitud kaasa minema.

TAUSTAINFO

Riigiametnike palk kasvab keskmisest kiiremini

Rahandusministeerium: palk sõltub hindadest

Teises kvartalis oli keskmise brutopalka kasv viimase kolme aasta väikseim, põhjuseks võis olla väiksest tarbijahindade kasvust tulenev nõrk töötajatepoolne surve nominaalpalga tõstmiseks. Viimati oli keskmise brutopalka kasv alla 10 protsendi 1999. aastal. Samas ei toonud käesoleva aasta II kvartalis aeglustunud keskmise brutopalka kasv endaga kaasa midagi negatiivset. Tänu ülimaldala tarbijahindade tõusule (0,7%) jäi reaalkasv endiselt 8,1 protsendi tasemele (käesoleva aasta I kvartalis oli reaalkasv samuti 8,1 protsenti). Seega toimusid reaalkasvu osas positiivsed arengud – inimestel jäi rohkem raha kätte, hinnad ei tõusnud ja kõik see soodustas tarbimist ning elavdas seeläbi majandust.

Keskmise brutopalka kasvu toetasid tegevusaladest kõige enam palkade kasv hotell- ja restoranimajanduses, tervishoius, hulgi- ja jaekaubanduses, põllumajanduses ning ehituses. Hotellide ja restoranide keskmise palga kiire, 16,4protsendiline kasv oli osaliselt tingitud eelmise aasta madalast baasist. Hotelli- ja restoranimajanduses ning hulgi- ja jaekaubanduses oli brutopalka kasv keskmisest kiirem, kuid samal ajal nimetatud tegevusaladel hõivatute arv vähenes.

Seoses jahedate ilmadega turismis ning kaubanduses märgatavat kasvu ei toimunud ja ettevõtted seetõttu lisatööjõudu ei vajanud, suvisel perioodil lisandunud töökoormus kompenseeriti põhikohaga töötajatele suurema töötasuga. Heal järjel oli endiselt ehitustegevus, kus nii hõivatute arv suurenes kui ka keskmise palga kasv püsis suhteliselt kõrgel tasemel. Samuti olid positiivsed arengud tervishoius, kus käesoleva aasta I poolaastal toimus eelmise aasta sama perioodiga võrreldes samuti hõive suurenemine ning keskmise palga kasvu kiirenemine.

Ainsa tegevusalana vähenes keskmine palk kalanduses, mis oli tingitud külma talve tõttu vähenenud kalavarudest. Aeglase palkade kasv võrreldes möödunud aasta sama perioodiga oli kinnisvara-, üürimis- ja äritegevuses ning finantsvahenduses. Palkade aeglustumine kinnisvara-, üürimis- ja äritegevuses oli tingitud brutopalka kõrgest baasist eelneval kahel aastal ning tihenunud konkurentsist. Finantsvahenduse keskmine brutopalk on suhteliselt stabiilne ning I kvartali tugev kasv oli tingitud väljamakstud preemiast. Allikas: rahandusministeerium

REPLIIK

Ettevaatust, ärge jamage filiaaliga!

Et Eestis asuva rahvusvahelise ärifirma filiaal pole juriidiline isik, on äriseadustikus ammu kirjas. Aga nüüd on Tallinna linnakohus otsustanud, et selline moodustus ärgu käigu kohus ja ärgu osalegu konkurssidel. Kui ka riigikohus sellega nõustub, muutub asi skisofreeniliseks. Näiteks Nordea Panka raha viies ei tee klient tehingut siis enam Nordea Pangaga, vaid kahtlase ettevõttega, millel pole emafirmaga otsest seost.

OFFSHORE

firmad
pangad
fondid
tööskeemid
kaatrid

655 8128
655 6825
655 6100
050 54 760
www.sfi.ee

EESTI FIRMAD SFI SUNTIGER FIVE INTERNATIONAL

US-PARTS BALTI AS
AMEERIKA AUTODE VARUOSAD

Powerflex püksid, Green filtrid, Wetflex madaldussarjad

Tallinnas Mäeluse 3A
Telefon 655 0600, 056 250 352
Faks 655 0615
e-post usparts@online.ee

www.usparts.ee

Altius CONSULT
FIRMADE ASUTAMINE JA MÜÜK

Tõnismägi 3a, tel 646 3760
info@altius.ee
www.altius.ee

KLOOSTRIMETSA PUUKOOL

Sompa tee 8, Tallinn, tel 623 9912
(Botaanikaia vastas)

müüb juba üle kümne aasta kohapeal testitud külmakindlaid istikuid

Klientidega suhtlevad ainult asjatundjad.
E-L 10.00–18.00 pühapäeval suletud

eramute projektid
Hinnad alates 35 000 krooni
AS Linnakujunduse Arendusbüroo
Üldnumber 627 4870, e-post: lab@linnakujundus.ee
www.linnakujundus.ee

OÜ Deltaclas
müüb 0,5 l viinapudeleid:
vindiga, värvitu klaas, uued, pakendis, alusel 2023 tk
Tel 056 58 400, 055 533 355

Online uudised päevapiletiga

10.-
www.aripaev.ee

MAJAVAMM, PUIDUKAHJURID, HALLITUSED, SAMMAL, OLMEKAHJURID ...

www.pestchemical.ee

Pest-Chemical OÜ, Tallinn, Laulupeo 9, tel (0) 637 6513

METS&PUU
THOMASTO

OOTAME TEID PEAKONTORI UUEL AADRESSIL!

Katusepapi 4, 11412 Tallinn
AS Mets&Puu, reg. nr. 10326257
tel: 637 9030 faks: 637 9031
metspuu@metspuu.ee www.metspuu.ee
muud firma rekvisiidid jäävad samaks
vabandame ebamugavuste pärast

Koolitusteatmik 2003/2004 nüüd ettetellimisel

Teatmik ilmub 26. septembril.

KUNI 31. AUGUSTINI TELLIDES SOODUSHIND 178.- (HILISE HIND 219.-)
tellimine klubi@aripaev.ee või 667 0108

VASTUKAJA ■ Äripäevas ilmunud artiklile "Lindpree välismaa filiaal" ÄP 22.08.

Oracle ei täitnud kõiki riigihanke mängureegleid

Ahti Kallaste
Tallinna linnakantselei finantsdirektor

Täna seaks on Tallinna finantsjuhtimise infosüsteemi riigihanke saanud üheksa kuu vanuseks ning kusagilt peaks nüüd lõpuks midagi sündima. Kõrvaltvaatajatele on see pigem tundunud Oracle East and Central Europe Ltd Eesti filiaali (tekstis edaspidi Oracle) ja Tallinna linna koostuskäimise. Kuna tegemist on Eesti avaliku sektori ühe kõigi aegade suurima IT-hankega, siis on mõistatav ka võimalike teenusepakujate huvi ja võitlus selle ümber. Tegemist on ühe suure kliendi endale saamisega mitmeks aastaks.

Praegu on käesolev riigihanke jõudnud oma otsaga riigikohtusse ning loodetavasti saab see varsti oma lõplahenduse. Ma ei pea mõistlikuks enne viimast vaatust rusikatega vehelda, kuid samas ei saa jätta vastamata Ants Urvaku möödunud nädalal Äripäevas avaldatud artiklile, kus Oracle'i kõikides hädades ja veel mitmes muus patus süüdistatakse Tallinna linnavalitsust ning käesoleva kirjatüki autorit personaalselt. Oma kogemustest tean, et taoline rünnak ei jää viimaseks.

Tegemist on kaheetapilise riigihankega, kus esimeses etapis toimus pakkumise taotlejate kvalifitseerimine ning teises etapis peaksid edasipääsenud tegema konkreetseid pakkumisi. Oracle'i kohalike juhtide mõistatav mure on selles, et nad ei pääsenud esimesest etapist edasi ning seda mitte oma firma lähteandmete tõttu, vaid hoopis Eesti seadusest tulenevalt.

"Pretsedenditu juriidiline nuke" (A. Urvaku sõnastus), millest tulenevalt Oracle ei kvalifitseerunud, tulenes kahe seaduse kahe lõike omavahelisest tõlgendusest: riigihangete seaduse § 29 lg 1 ütleb "Pakkujaks või taotlejaks võib olla eraõiguslik juriidiline isik, avalikõiguslik juriidiline isik ja füüsilise isik" ning äriseadustiku § 384 lg 2 "Filiaal ei ole juriidiline isik. Äriühing vastutab filiaali tegevusest tulenevate kohustuste eest".

Esmapilgul tundub otsuse tegemine olevat lihtne. Tegelikult jõudis komisjon oma otsuse (filiaal ei saa osaleda riigihankekongressil) alles kahe nädalase konsultatsiooni järel nii linnakantselei riigihangete bürooga kui ka riigihangete ametiga, kes mõlemad andsid eespool nimetatud seadustele ühese tõlgenduse. Oracle'i juhtide rahustamiseks kinnitan, et riigihankekongress ega ma ise ei otsinud nimme "juriidilist nuket" nende väljajätmiseks.

Seisukohale, et Tallinna linn käitus nimetatud olukorras õigesti, jõudis ka Tallinna halduskohus. Apelleerides nimetatud kohtuotsust ringkonnakohtus, sai Oracle'i filiaal tegelikult hoopis suurema üllatuse osaliseks. Ka ringkonnakohtus andis õiguse linnale, kusjuures leidis, et Oracle'i Eesti filiaal ei oma ka protsessiõigust. See tähendab, et äriühingute filiaalidel on nüüd kaks juriidilist probleemi. Kusjuures Urvaku artiklist tundub, et mõlemad pannakse Tallinna süüks.

Riigihankekongressideks on kehtestatud kindlad mängureeglid. Mida vähem subjektiivsete otsuste võimalikkust, seda väiksem tõenäosus protestideks. Sellest andsid endale aru

ka riigihanke korraldajad. Oles ise olnud Euroopa Liidu (PHARE) poolt korraldatud hankekongressides, võin öelda: kes eksis kehtestatud reeglite vastu, oli pikemalt heietamata kongressilt väljas ning asi läks edasi.

Viimaks vastuväited Ants Urvaku väidetele:

1. Kohtud ei mõjuta Eesti avatud majanduskeskkonda (vt 14. augusti EPLi majandusuudised). Kohtud teevad oma otsuse tulenevalt seadustest.

2. Tallinn lähtus otsuse tegemisel seadustest. Oracle'il ei tasu meile selle eest "tänu" avaldada. Kui Oracle ja teda esindanud advokaadifirma on olukorrad üllatunud, siis linna esindav teine nimekas advokaadifirma seda ei ole.

3. Tegemist on rahvusvahelise hankega. Mitte miski ei takistanud teha pakkumist filiaal emafirmal või siis anda selleks volitus filiaalile. Seda on riigihangetes teinud mitmed välisfirmade filiaalid.

4. Ma mõistan, et Oracle peab tema poolt pakutud parimaks lahenduseks parima hinnaga, kuid oleksin üllatunud, kui teised kongressil osalenud firmad ei oleks oma pakkumise suhtes samal seisukohal.

5. Ma ei väida, et meie õigus-

ruum on veatu. Seadused võivad olla vastukäivad ning vajavad pidevat kohendamist. Samas ei saa juba läbiviidava riigihanke puhul lähtuda Oracle'i kohalike juhtide mõttemaailmast: "Ma olen nii SUUR firma ja kui MIND ei valitud, siis järelikult ei ole tegemist õiglase ja erapooletu riigihankekongressiga, asi tuleb farsiks nimetada ning ametnikud peavad ummisjalu tormama "õiglase" lõpptulemuse saamiseks seadusi ümber tegema." Mis mõtet on siis üldse riigihankekongressidel, kui ettemääratud "õiglase" lõpptulemuse saamiseks tuleb protsessi käigus reegleid muuta?

6. Kui Urvaku arvates on käesoleva riigihankekongressi puhul õiglust ja erapooletust nii räägelt rikutud, siis miks hakatakse sellest sellisel kujul rääkima vahetult enne viimast kohtulahendit, mitte aga kohe pärast konkursitulemuste väljakuulutamist? Minu arvates on siin tegemist riigihankekongressidel kasutatava tüüpilise taktikaga: kui kohtus ei aita, siis tuleb kasutada muid vahendeid. Protsess lihtsalt aetakse sedavõrd ummikusse, et lihtsam on otsust alustada. Nimetatud artikkel tundus pigem suhtekorralduslik kui sisuline.

KIRI TOIMETUSELE

Oracle'i selgitus Ahti Kallaste artiklile

Tallinna ringkonnakohtu halduskolleegium ei andnud õigust linnale, vaid jättis erikaebuse menetlusse võtmata, kuna kohtusse on pöördunud protsessiõigusvõimet mitteomav juriidiline isik. Ringkonnakohtus isegi tühistas linna kohtu otsuse, mis andis linnale õiguse, kuna nende arvates ei oleks tohtinud linnakohtus asja arutada. Seega ei ole Oracle'i poolt vaadates tegu mitte linna- ja ringkonnakohtus saadud kahe kaotusega, vaid patiseisuga.

Patiseis on kahtlemata meie kahjulikum. Samuti teistele Eestis registreeritud välismaa äriühingute filiaalidele, kuna filiaali ja ettevõtte eraldamine tekitab absurdse olukorra kõigile Eestis tegutsevatele välismaa äriühingutele ja nende äripartneritele. Kui lähtuda vaidluse olemusest, jõutakse välja olukorrani, kus filiaal ei saa võt-

ta äriühingule kohustusi ning kuna äriseadustiku § 384 lg 2 järgi ei saa filiaalil olla iseseisvaid õigusi ja kohustusi, ei ole filiaali asutamisel sisuliselt mõtet. Filiaal võib sellisel juhul täita üksnes tutvustus- ja turundusfunktsiooni. Samas on aga äriseadustiku § 384 järgi välismaa äriühingul, kui ta tahab oma nimel Eestis püsivalt pakuda kaupu või teenust, kohustus kanda äriregistrisse filiaal. Laiemaks probleemiks on kõikide võlaõiguslike lepingute kehtivus, mille üheks osapoolaks on välismaa äriühingu filiaal, kuna sellise käsitluse kohaselt ei saa filiaal iseseisvaid õigusi ja kohustusi omada ning ei saa ka äriühingut esindada.

Oracle'i finantsdirektor
Balti riikides
Taavi Jakobson

Turismist kirjutatakse vähe

Eestis kirjutatakse ja teatakse turismimajandusest häbemähtult vähe. Äripäevas on hulgalt kirjutatud turismi, majutuse, reisikorralduse rubriiki. Ega teisedki meediaväljundid pole turismimajanduse regulaarse ja sihipärase kajastamisega vaeva näinud. Avalikustamine ja selgitustöö ning probleemidele pidev tähelepanu pööramine on esmased tegevused, mis tuleb turismimajanduses osalejatel kollektiivselt ette võtta.

Meie potentsiaali paremaks ärakasutamiseks tuleb teha kõvasti lobitööd, et suureneksid turismiarenduse ja -turunduse finantsvahendid. Sellele järgneb rohkem kvaliteetset turismiteenusi, mille tagajärjel laekub rohkem raha riigieelarvesse ning tekivad ka töökohad.

Palju on räägitud Iirimaa kogemusest. Siiski pole siiani suudetud seda kogemust lihtsasse maakeelde panna. Iirimaaal toimis järgmine skeem. Valitsus lihas koostatud majandusstrateegiale ka adekvaatse turismistrateegia ning sidus need omavahel (konkreetsed tegevused, vastutajad ja finantsvahendid).

Turundustegevuses keskenduti kümne sihtturu asemel kolmele-neljale. Tegeldi hooajalisuse

probleemidega – sündmusturism ja konkreetsete pakettide reklaam konkreetsele sihtrühmale. Suunati ressursse koolitusele ning loodus- ja kultuuriturismile.

Eestis suureneb hotellisektoris voodikohtade arv ligi 10% aastas, transpordivõimalused ja hinnad on langemas – oleks justkui põhjust Eestisse tulla. Tekib vaid küsimus, et mida siin teha ja millele oma raha kulutada. Praegu riik sellele küsimusele veel eriti ei mõtle. Rekreatsiooni (vaba aja) korraldamise erialal on mõni üksik riigieelarveline koht, väikeettevõtjatel on äärmiselt raske alustada uue teenuse pakkumise, sest oskusteave on raskesti kättesaadav, kvalifitseeritud töijõud puudub ning turis- tuatsioon on raskesti hoomatav.

Ettevõtjad on kindlasti nõus panustama oma tööaega ning ka rahalisi vahendeid suuremal määral, kui vaid oleks ühtne suund, konkreetne ja loomulikult ka tulemus, mis toob täiendavat tulu.

Turismimaailm OÜ tegevdirektor
Toomas Lelov

KOLUMN

Miks ma hääletan “ei”?

Kuna Eesti poliitiline eliit elu võimalikult pärast euroreferendumi “ei-d” ignoreerib ja kogu oma tegevuse ühele kaardile seab, siis pole referendumi tulemusel ettevõtja jaoks kummagi vastuse korral erilist vahet – mingil viisil liitub Eesti ELiga mõlemal juhul. Täna sed võimuparteid ei soovi Eestit lahti siduda ELi majanduspoliitilise raamistiku küljest, mis oma tööturu regulatsiooni ja sotsiaalse kindlustusega on koormav suurele osale ettevõtjatest.

Kui just... skeptilise suhtumise võidu korral uusi Riigikogu valimisi ei korraldata ja võimule pääseksid poliitikud, kes soostuksid ELi liitumislepingu allkirjastamise edasilükkamist sinisele ettevõtjale kasulikuks muutma. Parandades erinevaid euronõudeid kehtestavaid seadusi, näiteks nende kehtima hakkamist edasi lükates. Kuid see on veel ebatõenäolisem kui peaministri avalik tunnustus euroskeptikute tegemistele.

On väga tugevaid majanduslikke argumente nii ELiga liitumise kaitseks (Venemaa topeeltollide kadumine, väärtpaberituru areng, riigi riski kahanemine) kui ka liitumise vastu (väike- ja keskmistele ettevõtetele üle jõu käivad sotsiaalsed ja keskkonnanõuded, koondamised osas majandusharudes). Seega arvamuste erisuseks võiks ju ruumi olla.

Samas puudub meil tulevikus võimalus euroskeptikute ennustuste paikapidamist kontrollida, sest referendumi europositiivne otsus on kardetavasti kindel. Avaliku arvamuse uuringute järgi esieestlaste, s.o presidendi, peaministri ja Riigikogu esinaise, omaaegset kolhoosi kutsumist meenutav kampaania töötab. Neile sekundeerivad viimastel päevadel ridamisi avaldatud uuringud, mis kõik ennustavad öudusfilmidele kohast stsenaariumi mitteliitumise korral. Üks ühine joon neil uuringu-

Meelis Mandel

Avaliku arvamuse uurigute järgi esieestlaste, s.o presidendi, peaministri ja Riigikogu esinaise, omaaegset kolhoosi kutsumist meenutav kampaania töötab.

tel on – välisinvesteeringute kahanemist, euroabirahade järsku kokkukuivamist, intresside kerkimist ei väideta mitte argumentidele, vaid prominentide või analüütikute arvamustele toetudes. Ma ei saa neist täit selgust isegi selle kohta, kas “ei” korral jääb edasi kehtima Eesti vabakaubandusleping ELiga või mitte. Kuid käesoleva kirjatüki eesmärgiks pole poolt- ja vastuargumente vaagida, vaid osutada oht-

likule trendile, kus avalikult vaid ühte värvasse mängitakse. See tekitab minus kahtluse, et kodanikele ei räägita täit tõde, vaid seda, mis on kasulik nendelt jah-sõna kättesaamiseks.

Sarnaselt jalgpallurite, ärimeeste ja teiste valdkondade esindajatega on ametnikud ja poliitikud inimesed nagu inimesed ikka. Nende seas on häid ja veidi vähem häid, tarku ja vähem tarku. Kuid kindlasti pole nad üliinimesed, kelle arvamust pimesi uskuda ja kellel enda eest otsustada lasta. Pealegi, kui nende endi heaolu ELiga liitumisel kasvab, võib see anda põhjust informatsiooni kallutamiseks endale soodsas suunas.

Mulle ei meeldi, kui käskivas kõneviisis ette öeldakse, kuidas tuleb hääletada. Kui valikuvabaduse andmise asemel seatakse mulle ette fakt, et oleme juba pool tosinat aastat ELiga liitumist kavandanud ja nüüd uksevälvel ei sobi enam tagasi tõmbuda. Samas ei ole suuremad erakonnad eurodebatti valimiste eel tekitada lasknud ja liitumine ELiga on nende kõigi põhikirjas, mistõttu valijal puudus seni võimaluski selles küsimuses oma seisukoht võtta.

Mulle ei meeldi ka viimase hetke ülepakutud hirmutamine Vene kaardiga või isegi NATO leppe katkemisega. Kui skeptikuid halvustatakse ja peetakse võõrriigi käsilasteks. Nii ei ole ilus. Las inimesed kuulavad/vaatavad ja siis otsustavad.

Seepärast ma hääletangi liitumise vastu. Ja julgen lisada, et ei ole ma Vene ametnikelt mingit hüve saanud ega Eesti riigi vaenlane. Riigi tuleviku pärast muretsen siiralt. Ja oma lapse peale mõtlen ka. Eesti kuulumisse Euroopa kultuuriruumi usun samuti. Lihtsalt hääletan südametunnistuse ja tõekspidamiste järgi, öeldes arvamus konkreetse liitumislepingu kohta.

Meelis Mandel on Äripäeva uudistetoimetaja

VASTUKAJA ■ Artiklile “Maksuametnikelt oodatakse enam vastutust” ÄP 25.08.

Maksuametnik tegi otsuse ilma tahtluseta?

Indrek Mandre
AS Adonis Baltic
Timber Group

Maksuameti pressiesindaja Aivar Pau paljastas maksuameti tegeliku pale ja tõstis esile ühe võtmeküsimuse, mille lahendamine võib oluliselt mõjutada ka maksuametis toimuva distsiplinaarmenetluse kulgu.

Kui Peipsi Grupi skandaal – riigikohtu otsuse mittetäitmine maksuameti poolt – avalikuks tuli, deklareeris maksuamet, et selles “asjas” süüdiolivat maksuametnikku karistatakse.

Paljud maksuameti käitumist tundvad inimesed ütlesid juba siis, et ärge uskuge maksuameti tuha pähe raputamise siirust – nad “karistavad” töötajat mitte seaduse ja maksuametsja põhiõiguste rikkumise eest, vaid sellega vahelejätmise eest, st maksumaksjale kohtuvaidluses kaotamise eest!

Nüüd Aivar Pau selgitas, mis oli see “asi”, mis maksuameti arvates vääris tuha pähe raputamist ja mille eest maksuametnikku karistati. See ei olnud õigusvastase peatamisotsuse tegemine, mis tingis maksumaksjale suuri kannatusi ja riigile 754 770 kr otseseid kahjusid (intressid + kohtukulud). See oli “hooletus”, et kohtu-

poolt määratud aja jooksul ei märganud maksuametnik teha uut, eeldatavasti taas õigusvastast, peatamisotsust. Uue peatamisotsusega oleks saanud maksuamet ka pärast maksuametsja võitu riigikohtus vaidlust ja maksumaksjale enam makstud maksumaksumisest hoidumist edasi pikendada. Nii tegi näiteks Tallinna juriidiliste isikute maksuamet ABTGga, kes saavutas 9. aprillil 2003 riigikohtus võidu maksuametsja üle.

Pau kinnitab, et ei saa rääkida ametnike tahtlusest enam makstud summasid kinni hoida, mis on tähelepanu vääriv jutt. Kas enamakstud maksumaksumis, 2,4 miljoni krooni, tagastamise peatamise otsus, mille eest nüüd riigil tuli maksuametsjate taskust intresse tasuda 645 780 kr, tehti siis vastu selle allakirjutanud maksuametniku tahtmist? On ikka jube küll, kui maksuametnikul puudub tahtlus teha õigusvastaseid otsuseid, kuid ta millegipärast teeb neid ikka.

Äkki Pau siis selgitab, miks maksuametnik tegi “ilma tahtluseta” sellise otsuse, sealjuures isegi omamata seadusest tulenevat kohustust seda teha. Maksuhalduril on õigus (mitte kohustus) peatada enamakstud maksumaksumis tagastamine vaid teatud äärmuslikel asja-

oludel ja ainult eelnevalt kaaludes, kas selline otsus on ilmutimata vajalik ja proportsionaalne selle seadusliku eesmärgi suhtes ning kas see ei põhjusta maksumaksjale liigseid kahjusid. Riigikohus leidis, et antud asjas (ja enamikus teistes sarnastes riigikohtusjõudnud asjades) sellised peatamisalused olevad asjaolud puudusid ning otsused olid ka põhjendamatud ja kaalumata.

Maksuamet näib olevat seisukohal, et teatud juhtudel võib olla võimalik mitte asuda maksumaksja kasuks jõustunud kohtuotsuse sisulisele täitmisele ning et võib jätkata täiendavat kohtuvaidlust. Samuti näib maksuamet olevat seisukohal, et vaid ühel korral riigile 754 770 kr summas otsese kahju tekitamine ei ole piisav, et asuda kaalumata konkreetsete

maksuametnike vastutusele võtmise küsimust. Viimast seisukohta kinnitab Pau kommentaar, mis ei välista edaspidi sellise nõude esitamist, kuid vaid pärast seda, kui maksuamet kaotab kohtus veel mõne vaidluse jõustunud kohtuotsuse mittetäitmise üle. Pau sõnul olevat hetkel veel kaks sellist kinnitust maksuamet, et Peipsi Grupi juhtum on ainuke ja erandlik.

Nõuan, et käimasolev distsiplinaarjuurdus selgitaks välja isikud või asjaolud, kes või mis sundisid maksuametnikke “ilma tahtluseta” tegema maksumaksjate põhiõigusi rängalt rikkuvaid otsuseid ning tekitama riigile sadadesse tuhandesse ja võimalik et ka miljoni-tesse kroonidesse ulatuvaid kahjusid.

VIIS
AASTAT
TAGASI

Äripäev

27. augustis 1998

Vene kriis lööb Eesti ehitusfirmasid

Eesti ehitusfirmad võivad Venemaa finantskriisi tõttu sattuda raskustesse sealsete uute objektide leidmisel, kuna juba praeguste ehituste puhul on raskusi raha kättesaamisel. Moskvast kütusekontserni Lukoil tellimisel objektide ehitust alustanud ehitusfirma Estconde-E jätkab ehitamist ka edaspidi, kuid senisest aeglasemas tempos. Uusi objekte ei pruugi esialgu saada, märkis Estconde-E ASI peadirektor Rein Tallermo.

MAAKONNAKOMMENTAAR

Kuidas ilma rahata areneda?

Arved Breidaks

Kuidas ehitada, kui raha pole? Ilmselt sellise küsimuse esitas seitse aastat tagasi endale nooruke Haanja vallavanem Juri Gotmans sisevastuoludest vaevatud omavalitsust juhtima hakates. Peagi leidis ta retsepti – raha tuleb võtta teistelt. Ehitamine Euroopa Liidu maksumaksja kulul on Võrumaa ühele väikseimale, 1300 elanikuga Haanja vallale praeguseks igapäevane tegevus. ELi rahast on sündimas puhke- ja spordikeskuse hoone, valgustatud suusarajad ning sel nädalal teatas rahandusministeerium, et vald saab toetusmiljonid ELi Phare abiprogrammist Suure Munamäe vaadetorni kapitaalremondiks. Enne seda on vald teiste raha eest uuendanud Ruusmäe külakeskuse ja koolimaja ülesannet täitvat Rogosi mõisahoonet, pluss erinevad vee- ja kanalisatsiooniprojektid. Tegemist pole väga kallite rajatistega. Kokkuvõttes kulub suusakeskuse hoone ehituseks ligi 12 miljonit ja Munamäe vaadetorni uuendamiseks üle kuue miljoni krooni. Kui aga mõelda, et Haanja valla enda aastaeelarve on kõigest kümme miljonit krooni, mille eest tuleb piltlikult öeldes lapsed koolitada, vanurid toita ja teed talvel lahti lükata, siis on tehtavad investeeringud Haanja jaoks märkimisväärselt suured.

Ehitamine Euroopa Liidu maksumaksja kulul on Võrumaa ühe väikseima valla igapäevane tegevus.

Suusakeskuse projekt, mille seas on keskusse hoone ehitus, valgustatud suusaradade rajamine ning lumetraktori ost, läks valla enda maksumaksjale maksma kõigest 1,6 miljonit krooni, ülejäänud enam kui kümme miljonit krooni saadi ELilt ja Eesti riigilt n-ö ilusate silmade ehk hästi kirjutatud projekti eest. Veidi üle kuue miljoni krooni maksva Munamäe vaadetorni uuendamiseks tuleb valla omal maksumaksjal välja käia kõigest 329 000 krooni. Mis nii viga ehitada!

Haanja vald on suurepärase näide sellest, kuidas EList kasu lõigata. Omapäi tegutsedes poleks Haanja nende projektide elluviimiseni ilmselt kunagi jõudnud. Haanja edu võtmeks oli oma potentsiaalselt tugevate külgede ülesleidmine ning nende edasiarendus, lisati oskuslik asjaajamine, ja omavalitsuse edu retsept oligi leitud. Jutud sellest, et valla edu aluseks on vallavanema õige erakondlik kuuluvus, on ümber lükatud, sest Juri Gotmans on endiselt parteitu.

Arved Breidaks on ajalehe Võrumaa Teataja reporter

Äripäev

peatimetaja: Igor Rõtov
väljaandja: Äripäeva Kirjastuse AS
Pämu mnt 105, 19094 Tallinn
tel: (372) 667 0111
(372) 667 0222
faks: (372) 667 0265
(372) 667 0165
e-post: aripaev@aripaev.ee
WWW: http://www.aripaev.ee

Toimetust e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
faks: (372) 667 0265
Reklaamiosakond e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
faks: (372) 667 0200
Tellimine ja levi e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
faks: (372) 667 0300
Tellimishind 12 kuuks 1900 kr
Tellimine internetis http://pood.aripaev.ee
trükk: AS Kroonpress

Toimetust võtab endale õiguse kirju ja kaastõid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastõid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma Äripäeva Kirjastuse ASI kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363

VALUUTAKURSID

26.08.2003

USD 14,41 EEK

SEK 1,69 EEK

LVL 24,90 EEK

EUR 1,08 USD

ÄRILAUSE

Reformierakonna esimees

Siim Kallas

Brüsseli bürokraatia on suunatud kodanike raha kaitsele.

Postimees
26.08.2003

Tallinnal Balti pealinnadest nõrgim ostujõud

Möödunud nädalal välja tulnud uuring näitas, et Tallinna elanikud vannuvad ostujõus alla oma naabritele Riias ja Vilniuses.

Kristiina Randmaa

kristiina.randmaa@aripaev.ee

Šveitsi panga UBS tehtud uuring hindade ja palga kohta reastas 70 maailma linna, näidates Eestit ja Baltimaad peamiselt graafiku allservas. Uuring raputas tolmu nii mõnelki argimüüdilt, näidates, et Moskva edestas ostujõus Tallinna, olgugi et palgatases vannub suurlinn oma Läänemere äärsele naabrile alla.

Kui hinnata ostukorvi maksumust, siis on elu Baltimaades umbes poole odavam kui maailma ühes kallimas linnas Zürichis. Baltimaade pealinnade elanikud teenivad kõi-

gest 12 protsenti Zürichi ja Kopenhaageni elanike keskmisest sissetulekust, mis on üks suurimaid Euroopas.

Et osta üks Big Mac restoraniketist McDonald's, peab Riia elanik töötama 48 minutit, tallinnlane 49 ja vilniislane 62 minutit. Samas töötab Zürichi elanik selleks vaid 14 minutit. Uuring näitas, et Keenia pealinnas Nairobis, mille hinnatase on kõrgemgi kui Tallinnas, peab aga ühe hamburgeri ostmiseks rabama 185 minutit.

Tallinna ja teiste Baltimaade pealinnade erinevust kinnitab kümneid hotelle pidava Reval Hotelligrupi tegevjuht Feliks Mägi, kes ütleb, et Riias edukalt tegutsev viie täрни hotell jääks Tallinnas jänni. Riias on rohkem kohalikke välismaalasi, kes on kallist teenust altimad kinni maksma, räägib ta. "Riia hotelli menüü on meil juba sellises hinnaklassis, mis tallinlasele taskukohane poleks."

Uuring hindab maailma kulukamaks linnaks Norra pealinna Oslo. Varem oli maailma kallimaks linnas Jaapani linn Tokyo.

◀ **Maxima kaubanduskeskuses Vilniuses kulub ostude tegemiseks vaid pool Zürichi samalaadse poe ostude summast.**

Foto: Sven Arbet

Riialased on Baltimaade suurima ostjõuga

Zürich = 100

linn	hinnad	palk	ostujõud	Big Mac
Zürich	100	100	100	14
Hongkong	108,1	31,1	42,0	13
Oslo	117,8	94,9	68,6	18
Kopenhaagen	98,0	98,9	68,3	16
Madrid	68,4	35,3	55,4	21
Helsingi	86,0	58,2	61,5	19
Genf	95,6	91,1	95,2	16
Tallinn	50,0	12,4	15,6	49
Riia	43,4	12,6	28,5	48
Vilnius	48,8	11,2	23,4	62
Varssavi	50,7	13,0	23,2	44
Moskva	53,6	11,1	22,2	30
Kiiev	32,5	5,0	19,3	84
Ljubljana	55,0	21,2	31,4	39
Nairobi	53,6	4,2	10,5	185

Allikas: UBS

- **Hinnad** – 111 tootest koosneva ostukorvi hind
- **Palk** – 13 väljavallitud ameti keskmine
- **Ostujõud** – aastane sissetulek jagatud toidukorvi hinnaga
- **Big Mac** – number näitab, mitu minutit peab elanik Big Maci ostmiseks töötama

3. septembril 2003 Valgas, Valga kultuuri- ja huvialakeskuse ovaalsaal

Äripäeva Valgamaa Arengukonverents

Hind 990 kr (km-ga 1169 kr). Mitme osaleja korraga registreerimisel on 10% soodustus.

Registreerimine telefonil
(0) 667 0233, Merle Kumari
www.aripaev.ee/seminar

Äripäev

Toetavad:

enterprise estonia
ettevõtluse arendamise sihtasutus

If Eesti Kindlustus

Valgamaa kasutamata potentsiaal

Valgamaa maavanema kt Georg Trashanov

Ettevõtluse arenguvõimalused Valga linnas

Valga linnapea Margus Lepik

Valga maakond: trendid ja visioon

Eesti Tuleviku Uuringute Instituudi direktor Erik Terk

Uued võimalused Valgamaa ettevõtjatele

seoses Eesti liitumisega ELga

majandus- ja kommunikatsiooniminister Meelis Atonen

EAS võimalused ettevõtjale

EAS esindaja

Valgamaa ettevõtluskeskkond ettevõtja pilgu läbi

ekspeaminister ja ettevõtja Tiit Vähi

Foorum

Valgamaa TOPi väljakuulutamine ja autasustamine